

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING ZONNEVELD HOBERTSVELDWEG

**IN VERBAND MET DE REALISERING VAN EEN ZONNEPARKPROJECT MET BATTERIJ-OPSLAG
AAN EN NABIJ DE HOBERTSVELDWEG IN SINT ODILIËNBERG**

Datum: 21 april 2024
Status: Definitief
Versie: 2

Inhoudsopgave:

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Locatie en begrenzing besluitgebied.....	4
1.3	Geldend bestemmingsplan	5
1.4	Leeswijzer	5
2	Projectbeschrijving.....	6
2.1	Beschrijving huidige situatie besluitgebied.....	6
2.1.1	Huidige situatie besluitgebied en directe omgeving	6
2.1.2	Landschappelijke kwaliteiten en het voormalig gebruik van het besluitgebied.....	7
2.1.3	Bodem en natuurlijk watersysteem	10
2.1.4	Beleving besluitgebied en recreatie in de omgeving	11
2.1.5	Natuurwaarden binnen en rondom het besluitgebied.....	11
2.2	Beschrijving toekomstige situatie besluitgebied	12
2.2.1	Het zonneveld	12
2.2.2	De batterij-opslag.....	15
2.2.3	De toegankelijkheid, beveiliging en ontsluiting.....	17
2.2.4	De landschappelijke inpassing.....	18
2.2.5	Bouw.....	23
2.2.6	Instandhouding en ontmanteling	23
2.2.7	Landschappelijke inbedding versus ontmanteling.....	24
2.3	Toetsing aan het bestemmingsplan	25
3	Beleid.....	29
3.1	Rijksbeleid	29
3.2	Provinciaal beleid.....	32
3.3	Regionaal beleid	51
3.4	Gemeentelijk beleid	53
4	Omgevingsaspecten	63
4.1	Natuurwaarden	63
4.2	Archeologie.....	66
4.3	Cultuurhistorische waarden	67
4.4	Water	67
4.5	Bodem	68

4.6	Geluid	69
4.7	Luchtkwaliteit	70
4.8	Verkeer en parkeren	70
4.9	Lichtreflectie.....	71
4.10	Elektromagnetische straling.....	72
4.11	Bedrijven en milieuzonering.....	73
4.12	Externe veiligheid.....	74
4.13	Vormvrije m.e.r.-beoordeling.....	76
4.14	Participatie en maatschappelijke meerwaarde.....	77
5	Uitvoerbaarheid	82
5.1	Economische uitvoerbaarheid.....	82
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	83
5.3	Crisis- en herstelwet	83

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Het kabinet heeft met het nationale Klimaatakkoord als centraal doel gesteld om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Voor de elektriciteitssector geldt hierbij een opgave om in eerste instantie in 2030 de CO²-emmissies met tenminste 20,2 Mton te verminderen. Deze doelstelling is verdeeld over 30 energieregio's. De gemeente Roerdalen maakt deel uit van de energieregio Noord- en Midden Limburg. In de Regionale Energiestrategie 1.0 heeft de energieregio Noord- en Midden Limburg als ambitie uitgesproken om 1.200 megawatt (MW) aan hernieuwbare elektriciteit op te wekken in 2030. Projecten die hiervoor nodig zijn, moeten vergund zijn in 2025.

De gemeente Roerdalen neemt in het kader van deze energietransitie haar verantwoordelijkheden op zich. De gemeente wil een bijdrage leveren aan de realisatie van duurzaam gegenereerde elektriciteit op land en heeft als doelstelling om 70% van het elektriciteitsverbruik (230 TJ per jaar) duurzaam op te wekken in 2030. Dit doet de gemeente door een combinatie aan maatregelen. De gemeente stimuleert de aanleg van zonnepanelen op daken. In aanvulling daarop maakt de gemeente de realisering van kwalitatieve zonneparkprojecten mogelijk, die voldoen aan de uitgangspunten uit het Beleidskader Zonne- en Windenergie Gemeente Roerdalen 2021-2030 (hierna: **“het Beleidskader”**) en de kwaliteitsnormeringen die zijn gesteld in de ‘beoordelingsmatrix Zon op Land’ (hierna: **“de Beoordelingsmatrix”**). De gemeente heeft in eerste tranche 25 MW opengesteld voor initiatieven die voldoen aan de Beoordelingsmatrix.

Statkraft heeft bij de gemeente Roerdalen een principeverzoek ingediend voor de realisering van een zonneparkproject met batterij-opslag op de percelen aan en nabij de Hobertsveldweg in het buitengebied ten westen van de kern Sint-Odiliënberg. De gemeente heeft dit principeverzoek beoordeeld aan de hand van de Beoordelingsmatrix. Daarbij is de gemeente tot het oordeel gekomen dat het initiatief van Statkraft in vergelijking tot andere initiatieven hoger scoort met betrekking tot de aspecten die zijn opgenomen in de Beoordelingsmatrix. Om die reden is Statkraft door de gemeente uitgenodigd om de ruimtelijke procedure voor vergunningverlening te doorlopen.

Statkraft heeft bij het college van burgemeester en wethouders van Roerdalen (hierna: **“het college”**) een aanvraag ingediend om een omgevingsvergunning voor de realisering van het zonneparkproject met batterij-opslag en landschappelijke inpassing, in afwijking van het geldend bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Deze ruimtelijke onderbouwing is opgesteld als onderdeel van de vergunningaanvraag. Hierna komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor het project aan de orde. De voorliggende ruimtelijke onderbouwing beschrijft dat de realisering van het zonneparkproject met batterij-opslag en landschappelijke inpassing in overeenstemming is met de eis van een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Locatie en begrenzing besluitgebied

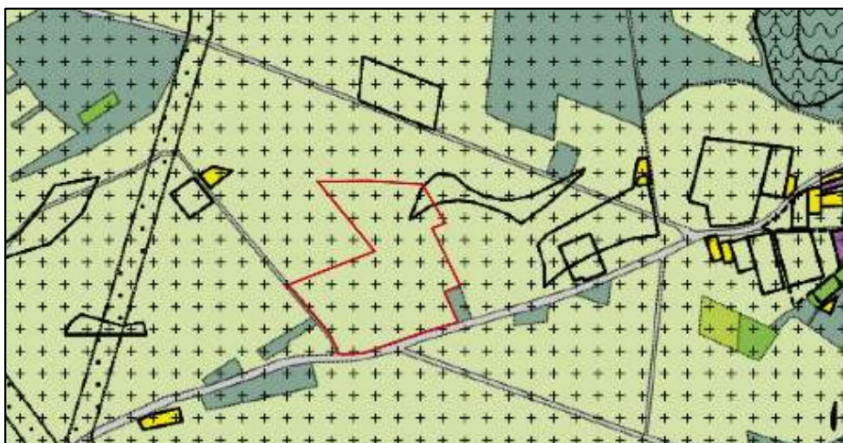
Het besluitgebied is gesitueerd op tien percelen aan en nabij de Hobertsveldweg in het buitengebied ten westen van de kern Sint-Odiliënberg (kadastraal bekend gemeente Posterholt sectie B, perceelnummers: 4319, 4320, 4323, 4324, 4325, 4326, 4330, 4331, 4398, 4399, 4484 en 4485). Het besluitgebied heeft een oppervlakte van circa 14,4 hectare:

Figuur 1: Weergave ligging en begrenzing besluitgebied (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

1.3 Geldend bestemmingsplan

Het besluitgebied ligt binnen de grenzen van het bestemmingsplan 'Buitengebied Roerdalen – 2^e herziening', dat door de raad van de gemeente Roerdalen (hierna: “**de raad**”) is vastgesteld op 21 april 2016 (hierna: “**bestemmingsplan**”):

Figuur 2: Weergave besluitgebied binnen de plankaart van het bestemmingsplan (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

De gronden van het besluitgebied zijn in het bestemmingsplan – al dan niet gedeeltelijk – aangewezen voor de enkelbestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden - 1', de dubbelbestemmingen 'Waarde - Archeologie - 5' en 'Waarde - Archeologie - 6' en de gebiedsaanduiding 'milieuzone - roerdalslenk II'.

1.4 Leeswijzer

Deze ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 5 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de kenmerken van het huidige besluitgebied en het voorgenomen zonneparkproject met batterij-opslag en landschappelijke inpassing. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het project. De haalbaarheid van het project aan de hand van de relevante omgevingsaspecten wordt in hoofdstuk 4 behandeld. In hoofdstuk 5 komt tot slot de financiële en maatschappelijke uitvoerbaarheid

aan bod.

2 Projectbeschrijving

Dit hoofdstuk gaat in op de huidige situatie en de voorgenomen ontwikkeling. Het gaat daarbij om een feitelijke beschrijving van de huidige en toekomstige inrichting van het besluitgebied. Ook volgt een toetsing aan het bestemmingsplan.

2.1 Beschrijving huidige situatie besluitgebied

2.1.1 Huidige situatie besluitgebied en directe omgeving

Het besluitgebied ligt in het buitengebied ten westen van de kern Sint-Odiliënberg. Het besluitgebied is circa 14,4 hectare groot. Momenteel is het besluitgebied volledig in gebruik voor agrarische doeleinden, deels als aspergeveld en deels voor de teelt van voederbieten, maïs en graan.

Rondom het besluitgebied zijn verschillende wegen aanwezig. Het besluitgebied grenst direct aan de Maasbrachterweg (noordwestzijde), 1^e Hobertsweg (westzijde), 2^e Hobertsweg (oostzijde), Waarderweg (zuidzijde) en de Hobertsveldweg, die zich te midden van het besluitgebied bevindt. Ongeveer tweehonderd meter ten noorden van het besluitgebied bevindt zich de Grote Bergerweg.

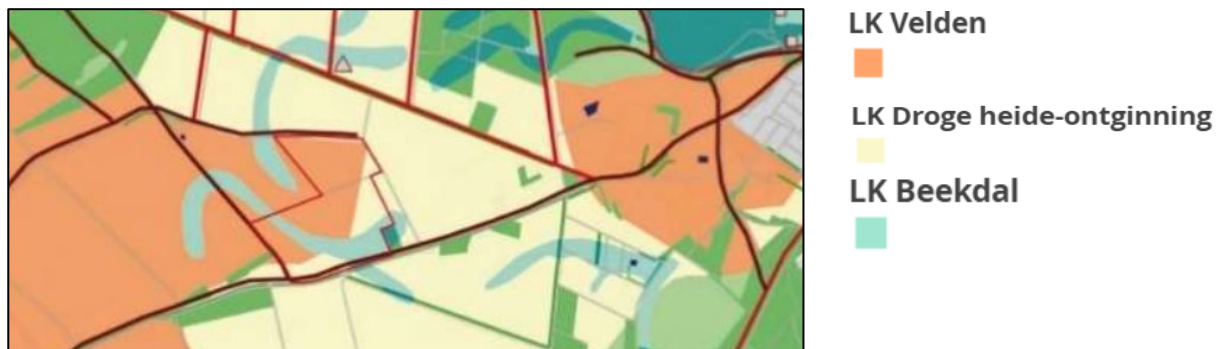
Figuur 3: Weergave wegennetwerk rondom het besluitgebied (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Door de omliggende bosperceeltjes ligt het besluitgebied op de overgang tussen open en halfopen grondgebied. Hierbij fungeren de beplantingsstructuren van de omliggende wegen als aanvullende geleiding van het gebied. Aan de oostzijde van het besluitgebied gaan de structuren van het landschap over in een mozaïek van agrarische percelen en bospercelen aangevuld met enkele huiskavels.

2.1.2 Landschappelijke kwaliteiten en het voormalig gebruik van het besluitgebied

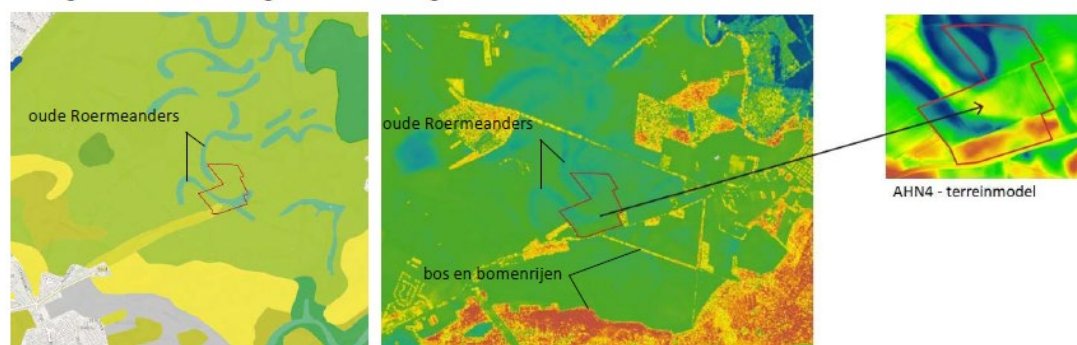
Aanwezige landschappelijke kwaliteiten binnen en rondom het besluitgebied

Het besluitgebied ligt op de overgang van de oude velden aan de westzijde naar de jonge heideontginningen aan de oostzijde. Zoals in de 'Kwaliteitskaart Landschap Noord- en Midden-Limburg' is weergegeven, ligt het besluitgebied op de overgang van het landschapstype 'Bouwland, veld' naar het landschapstype 'Droge heide-ontginning'. Verder is aan een gedeelte van het besluitgebied het landschapstype 'Beekdal' toegekend:

Figuur 4: Uitsnede van de 'Kwaliteitskaart Landschap Noord- en Midden Limburg'

De aanwezigheid van oude Roermeanders is een bijzondere kwaliteit van het gebied. Het gebied heeft een golvend karakter als gevolg van de ligging van oude Roermeanders, die dateren uit de laatste ijstijd. Deze oude rivierbeddingen van de Roer vormen de belangrijkste kernkwaliteit van het agrarisch gebied tussen het "Sweeltje" in het zuiden en "Lerop" in het noorden. In het besluitgebied liggen delen van twee oude meanders. De meanderboog in het noordelijk deel van het besluitgebied is redelijk gaaf en over grote lengte in het landschap te volgen. De meander in het zuidelijk deel is aan de zuidzijde dichtgestoven en eindigt zodoende tegen een landduin.

Figuur 5: Geomorfologie en reliëf van de gronden van het besluitgebied

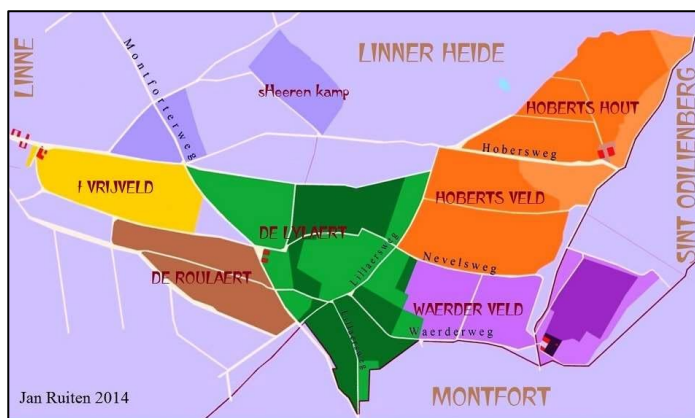
Door de aanwezigheid van meanders bedragen de hoogteverschillen in het landschap in en rondom het besluitgebied twee tot drie meter. Dit geeft het gebied een markante eigenschap. Daar waar veldwegen het landschap doorsnijden of doorsneden, zijn als gevolg van deze meanders steilranden ontstaan. Eén zo'n rand is in het besluitgebied gelegen, op de overgang van het aspergeveld aan de Waarderweg naar

de achterliggende percelen.

Geschiedenis van het gebruik van de gronden binnen en rondom het besluitgebied

Het besluitgebied is gelegen op de overgang van open naar halfopen agrarisch landschap. Er is sprake van deze mate van openheid sinds de ruilverkaveling uit de jaren '60-'70. Destijds is een aantal snippers van bospercelen opgeruimd, en het huidige rationele patroon van veldwegen en de huidige Waarderweg zijn aangelegd.

Historisch gezien behoort het besluitgebied bij Linne. Van hieruit is het gebied tot aan de huidige Waarderweg eeuwen geleden ontgonnen. De ligging van de heide was in Midden-Limburg traditioneel de 'achterkant' van de gemeente, het verste af gelegen van de hoofdkern en de Maas.

Figuur 6: Kaart met de daarop verschillende boerderijen en bijbehorende gronden zoals deze in de 17^e eeuw bestonden (bron: janruiten.nl)

De gronden van het besluitgebied waren gezien de zandige bodem niet bijzonder vruchtbaar, zodat potstalmest voorzien van stro, bosstrooisel en heideplaggen en de aanvoer van kalk uit Zuid-Limburg noodzakelijk waren voor agrarisch gebruik. In de 17e eeuw vormden de gronden één geheel bestaande uit 68 morgen (ongeveer 70-75 hectare) akkerland en 59 morgen (ongeveer 65 hectare) bos en de boomgaard aan het huis in eigendom van de familie Puytlinck (zie figuur 5). In 1712 vervalt de 'Hof op (gen) Hobert' aan de gemeente Linne als afbetaling van achterstallige grondbelastingen. Sinds het begin van de 19^e eeuw is geen sprake meer van de aanwezigheid van een boerderij op het Hobertsveld. Er is slechts sprake van de veldnaam 'Huysplaets' oostelijk van de 1^e Hobertsweg, direct noordelijk van de steilrand in het besluitgebied.

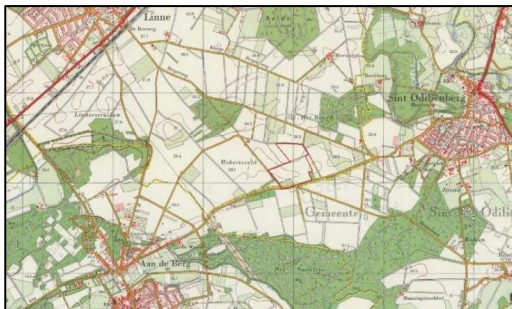
Figuur 7: Historische kaart uit 1805

Figuur 8: Historische kaart uit 1928

Tot begin 20ste eeuw is het besluitgebied gelegen op de rand van de heide. In de loop van de 19^e eeuw zijn verschillende bosbouwpercelen aangeplant ter voorbereiding op definitieve ontginning. Hiervan resteren wat kleine bosperceeltjes rondom het besluitgebied en de grotere bosgebieden van Het Boord en aan het noordelijk uiteinde van de 1^e Hobertsweg. De Grote Bergerweg en de Waarderweg kennen een boomstructuur die van verre herkenbaar is. Deze is aangeplant als onderdeel van de ruilverkaveling uit de jaren '60-'70, ter completeren van een deels al bestaande boomstructuur aan de Grote Bergerweg.

Van de agrarische bebouwing uit de tijd van de Hof op (gen) Hobert resteert alleen "De Waard", naamgever van de Waarderweg. De overige bebouwing rondom het plangebied is van recenter datum. De meest nabij gelegen bebouwing is de Hobertshof, ten noorden van het besluitgebied aan de 1^e Hobertsweg. Deze hoeve kan min of meer worden gezien als de opvolger van de Hof op (gen) Hobert, maar dateert van eind 19^e eeuw. De meest nabij gelegen woningen aan de Waarderweg liggen nog iets verder weg in het buitengebied en zijn beide van recenter datum (jaren '70/'80).

Figuur 9: Historische kaart uit 1979

In 1991 wordt het buitengebied van Linne ten oosten van de spoorlijn bij de gemeente Ambt Montfort gevoegd, die later weer opgaat in de huidige gemeente Roerdalen. Van de oude landschapsstructuren die van voor de ruilverkaveling dateren, resteert de 1^e Hobertsweg en de Maasbrachterweg. De steilrand in het terrein is ook bijzonder oud, alleen lijkt deze rechtgetrokken te zijn bij de ruilverkaveling, omdat deze slechts op hoofdlijn overeenkomt met de kavelindeling van begin 19^e eeuw. Het huidige bosje aan de oostzijde verschijnt, na van de kaart te verdwijnen in de jaren '30, begin jaren '50 terug op de kaart terwijl het bosje ten westen van het plangebied al in de jaren '30 op kaart verschijnt (daarvoor was het heide).

Figuur 10: Verbeelding van de steilrand op de oude grens tussen akker en heide

2.1.3 Bodem en natuurlijk watersysteem

Volgens de Limburgse 'bodemkaart' uit 2021 bestaat de bodem uit: 'Radebrikgronden; fijnzandige lichte zavel' (hieronder in de kleur rood/oranje weergegeven), 'Vorstvaaggronden; lemig fijn zand' (hieronder in de kleur lichtgroen weergegeven) en 'Vorstvaaggronden; leemarm en zwak lemig fijn zand' (hieronder in de kleur geel weergegeven):

Figuur 11: Uitsnede van de Limburgse bodemkaart 2021

Concreet bestaat de bodem van het besluitgebied uit een leemarme tot zwak lemig fijn zandige vorstvaaggrond aan de zijde van de Waarderweg, die in noordelijke richting overgaat in een lemig fijn zandige bodem. Dit bodemtype gaat in de oude Roermeanders over in een radebrikgrond van fijnzandige lichte zavel. Het grondwater zit betrekkelijk diep. De hoogste grondwaterstanden liggen tussen de 80 en 140 centimeter onder het maaiveld. De waterdoorlatendheid van de bodem is goed (k-waarde 1-5m/dag) tot matig (k-waarde 0,2-0,5 m/dag) in de oude Roermeanders.

Dat betekent dat bij een maatgevende regenbui van 100 millimeter in een etmaal (0,1 m per dag), het water nauwelijks de neiging zal krijgen om tot oppervlakkige afstroming te komen. Op door manoeuvres van landbouwmachines verdichte locaties heeft het water echter wel de neiging een tijd te blijven staan.

2.1.4 Beleving besluitgebied en recreatie in de omgeving

Recreatie

Het besluitgebied ligt in een halfopen tot open agrarisch gebied, op afstand van de populaire wandel- en fietsroutes. Rondom het besluitgebied is alleen de Waarderweg onderdeel van een fietsroute. Deze weg heeft een vrij liggend fietspad aan de zuidzijde die ook voor utilitair fietsverkeer dient. Het netwerk van wandelroutes passeert bij de Hobertshof ten noorden van het besluitgebied en vormt daar de verbinding tussen Montfort, Linne en de Linnerheide.

Beleving

Het besluitgebied en omgeving hebben een halfopen tot open karakter dat, beleefd van de Grote Bergerweg en Waarderweg, diepe uitzichten kent met als verste object de op circa 5 kilometer afstand gelegen Clauscentrale. Deze beleving wordt afgewisseld door de beslotenheid van een aantal bospercelen. De laanbeplanting aan de Bergerweg en de Waarderweg segmenteert de openheid van het gebied.

Gezien vanuit het besluitgebied is de horizon dominant groen, waarbij bebouwing slechts incidenteel in het zicht staat. Naast de Clauscentrale neemt ook de vuilstort een markante plek in aan de horizon. De glooiing die ontstaan is door de oude Roermeanders en de afwisseling van landbouwgewassen geven de openheid karakter. Maïs en Aspergeloof dragen daarnaast bij aan een seizoensgebonden en jaarlijks wisselende verdichting van het landschap, zodat de volledige openheid van het gebied niet het gehele jaar door in dezelfde mate wordt beleefd.

Komende van Linne neemt de openheid kort voor Sint Odiliënberg sprongsgewijs af vanwege de aanwezigheid van bosperceeltjes en erfbeplantingen. De andere kant op opent het gebied zich juist tot bij het bos van ELKKS Limburgia. Doordat de Grote Bergerweg veelal wat hoger ligt dan de omgeving kijkt de weggebruiker redelijk goed over gewassen als maïs heen en blijft de horizon door het jaar heen vrijwel geheel in het zicht. De Waarderweg kent door een gelijkmatige verdeling van bosjes en erfbeplantingen een sterke afwisseling tussen diepe doorzichten en wijdse uitzichten enerzijds, en de beslotenheid van aanliggende dichte beplantingen anderzijds. Ook de Waarderweg ligt veelal iets hoger dan de omgeving, zo niet bij het plangebied. Daar ligt het eerste aspergeveld juist hoger. Wel blijft hier met aspergeloof op het veld de verre horizon als smalle streep zichtbaar.

2.1.5 Natuurwaarden binnen en rondom het besluitgebied

Vegetatie

Binnen het besluitgebied zijn natuurlijke vegetaties aanwezig, zoals (bescheiden) bermvegetaties met gras en ruderaal soorten. Aan de zuidzijde van het besluitgebied zijn aanpalende bosperceeltjes aanwezig met zomereik, berk, tamme kastanje en robinia. Uitzonderlijke floristische waarden – voor zover bekend – ontbreken binnen en rondom het besluitgebied.

Fauna

Het besluitgebied herbergt op dit moment geen bijzondere fauna. Wel kunnen bijvoorbeeld de ree en das foeragerend worden aangetroffen. Enkele jaren geleden is een lang geleden verlaten dassenburcht aangetroffen in een bosje in het zuidoosten van het besluitgebied. In hetzelfde bosje is ook een nestkast aanwezig van Torenvalk, maar deze bleek niet in gebruik. Naar verwachting wordt de bomenstructuur langs de Waarderweg door vleermuizen gebruikt als geleidingsroute en/of als foerageergebied. Door het ontbreken van bomen met holten zijn verblijfplaatsen van deze streng beschermde soortgroep niet te

verwachten. De omgeving van het besluitgebied is in potentie geschikt als leefgebied voor diverse vogelsoorten, zoals de nachtegaal en geelgors, eikenpage en mogelijk nog een aantal andere soorten. Daarnaast is het voorkomen van akker- en weidevogels, zoals Kwartel en Veldleeuwerik bekend uit de omgeving. De bosperceeltjes rondom het besluitgebied vormen bescheiden stapstenen in de migratie van diersoorten tussen de natuurgebieden Het Sweeltje, Het Boord en de Linnerheide.

2.2 Beschrijving toekomstige situatie besluitgebied

2.2.1 Het zonnenveld

Locatie

Het zonnenveld zal betrekking hebben op een groot deel van het besluitgebied. De oppervlakte van het zonnenveld (inclusief bijbehorende voorzieningen en onderhoudspaden) zal circa 11,5 hectare bedragen:

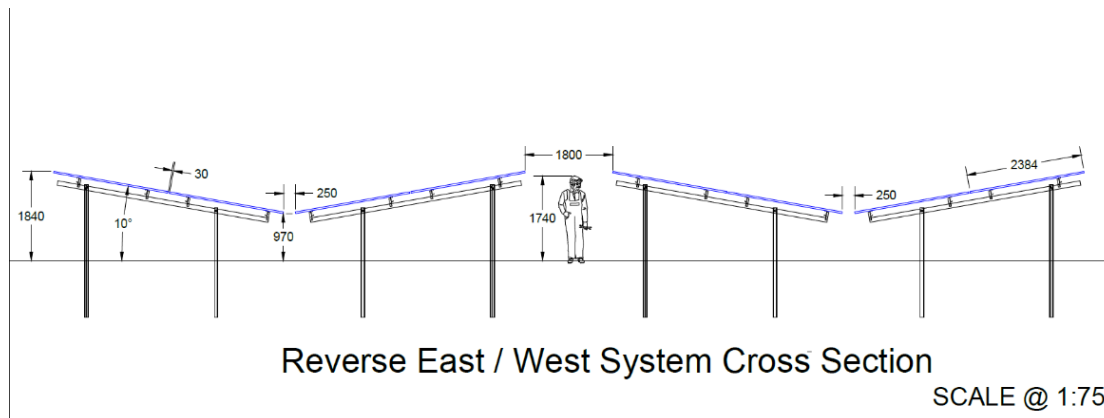

Figuur 12: Zonnenveld (met landschappelijke inpassing en batterij-opslag)

Kenmerken van het zonnenveld

De zonnepanelen worden opgesteld als omgekeerde oost-west opstelling, de zogenaamde “vlinder-opstelling”. De hoge zijde van de constructie zit aan de buitenzijde van de panelenrijen, in plaats van in een dakvorm in het midden. Hierdoor komt meer zonlicht en hemelwater onder de panelen terecht op de bodem dan bij een traditionele oost-west opstelling. De infiltratie vindt op een gecontroleerde manier plaats en heeft een positief effect op de natuurontwikkeling onder de panelen en op het bodemleven. Er worden drie palen van 4 meter hoog met een nestkast voor de diersoort Torenvalk geplaatst. De panelen hebben een rijbreedte van 9,5 meter.

- De lager gelegen panelen (onderste zijde) hebben een minimale hoogte van 60 centimeter en maximale hoogte van 1,20 meter vanaf het maaiveld (zie ook figuur 13.2).
- De hoger gelegen panelen (bovenste zijde) hebben een minimale hoogte van 1,4 meter en maximale hoogte van 1,84 meter vanaf het maaiveld (zie ook figuur 13.2).

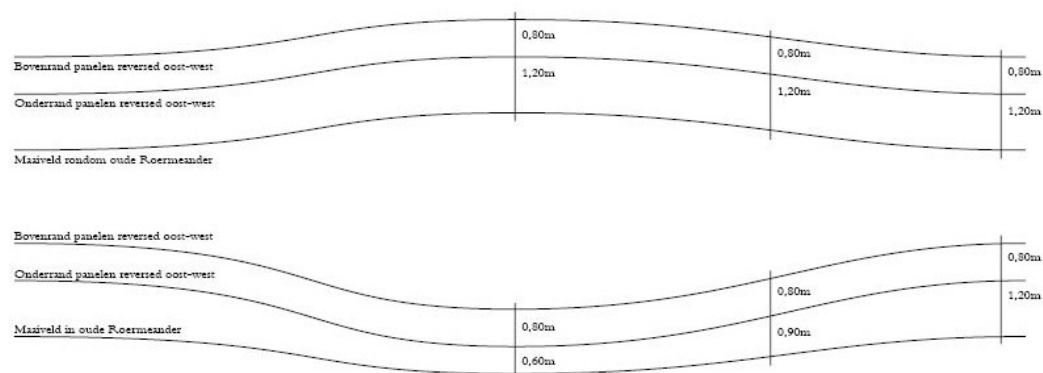

Figuur 13.1: Maatvoering (in mm) van de vlinderopstelling.

Onder de panelenrijen mogen vochtige laagtes aanwezig zijn. Er zal bij wijze van pilot onderzocht worden of asperges geteeld kunnen worden tussen de panelenrijen, op het oppervlak van 1 voetbalveld.

De oriëntatie van de percelen binnen het besluitgebied is niet zodanig dat een volledig oostwest georiënteerde opstelling wenselijk is. Om in de structuur van de kavels te blijven en om een nette afwerking naar de zijkanten van het zonneveld mogelijk te maken, is ervoor gekozen de rijen circa 18 graden te draaien ten opzichte van oost-west. Daarmee staan de rijen nu haaks op de Hobertsveldweg en de perceelgrens in het verlengde van de steilrand. De steilrand blijft daarbij vrij van panelen, zodat deze als klein landschapselement zichtbaar en herkenbaar blijft vanuit de omgeving.

Daarnaast is ervoor gekozen om de Roermeanders herkenbaar te maken in het zonneveld. Dit gebeurt enerzijds door ter plekke van de Roermeanders inhammen in het zonneveld vrij te houden van zonnepanelen. In deze inhammen worden poelen aangelegd als referentie aan de voormalige rivierbedding. In de opstelling van de zonnepanelen worden de oude Roermeanders herkenbaar gemaakt door de opstelling van de zonnepanelen lager uit te voeren dan op de aanliggende hoogtes. Zo wordt het al bestaande hoogteverschil tussen meander en hoogte nog verder geaccentueerd.

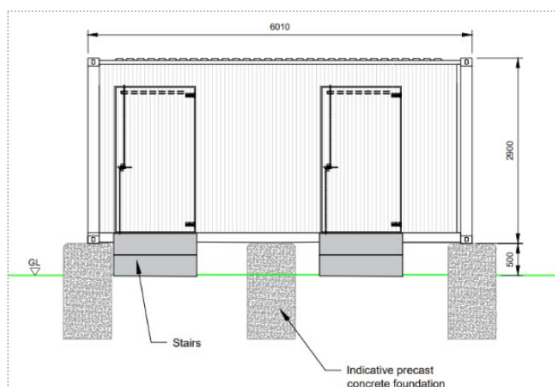

Figuur 13.2: Principeaanzicht van de lange zijde van een rij panelen met daarbij aangeduid het onderscheid tussen de rijen panelen in de oude Roermeander en de rijen panelen daarbuiten

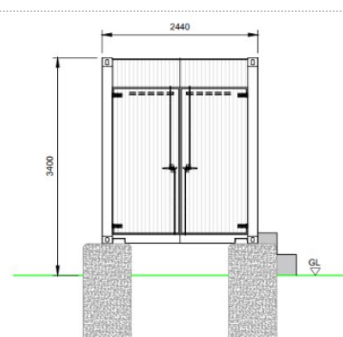
Werking van het zonneveld

De opgewekte stroom wordt vanaf de zonnepanelen getransporteerd naar omvormers, veelal gemonteerd onder de panelen. De omvormers hebben een hoogte van 0,87 meter hoog, 1,14 meter lang, en 0,36 meter diep. Vanaf de omvormers wordt de stroom ondergronds getransporteerd naar één van de twee transformatorstations die zijn gesitueerd aan de oost- en westzijde van het besluitgebied. Deze hebben een lengte van 6,01 meter, een breedte van 2,44 meter, en een hoogte van 3,4 meter. De fundering heeft een minimale diepte van 30 centimeter en maximale 120 meter. Vanaf de transformatoren wordt de stroom ondergronds naar de batterij-opslag en het inkoopstation getransporteerd, dat is gesitueerd aan de noord-oostzijde van het besluitgebied. Deze hebben een lengte van 5,26 meter, een breedte van 3,06 meter, hoogte van 3,20 meter. De fundering heeft een diepte van 1,09 meter.

Vooraanzicht trafostation

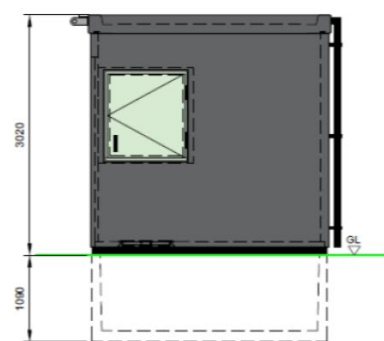
Zijaanzicht trafostation

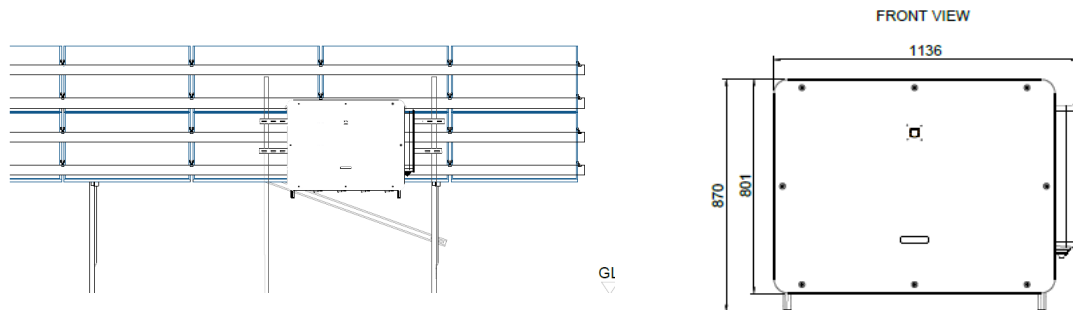
Vooraanzicht inkoopstation

Zijaanzicht inkoopstation

Figuur 14.1 Inkoop- en trafostation

Figuur 14.2: Omvormer

De batterij-opslag zorgt ervoor dat de opgewekte elektriciteit deels opgeslagen kan worden en een meer gelijkmatige levering aan het net kan worden gerealiseerd.

Figuur 15: Locatie inkoopstation en trafostations

2.2.2 De batterij-opslag

De realisatie van het energieopslag systeem (EOS) heeft betrekking op een klein deel van het besluitgebied. Het gaat om de gronden bij de toegangsweg aan de noordoostzijde van het besluitgebied.

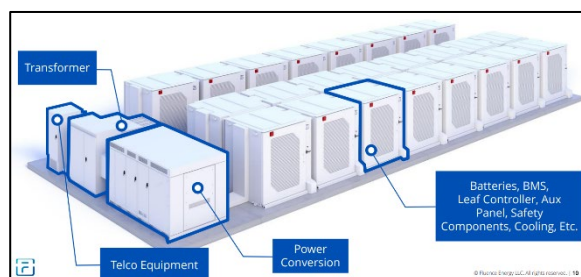

Locatie batterij-opslag

Figuur 16: Locatie batterij-opslag

Het energieopslag systeem (EOS) zal de volgende onderdelen bevatten:

- Containers gevuld met batterijmodules
- Power conversie systeem voor het converteren van gelijkstroom naar wisselstroom en vice versa
- Transformatorsysteem voor het verkrijgen van het gewenste spanningsniveau
- Schakelsysteem voor het beschermen en het kunnen op- en afschakelen van het complete systeem

Figuur 17: Indicatieve detailtekening van een Fluence EOS. Bron: Fluence Energy LLC.

Op dit moment gaat Statkraft ervan uit dat er sprake zal zijn van een EOS met een vermogen van 10MW en een capaciteit van 40MWh. De maximale hoogte van de batterijcontainers zal 3 meter bedragen, gemeten vanaf het maaiveld. De batterijen zullen tussen de 0,16 en 0,2 hectare ruimte in beslag nemen. De daadwerkelijke dimensionering hangt samen met de toekomstige netaansluiting, leverancier en technologische ontwikkelingen. In dit hoofdstuk zijn twee systemen visueel meegenomen als indicatie voor een toekomstige EOS (figuren 17 en 18). Statkraft zal niet buiten de grenzen van het besluitgebied treden, zoals te zien is in de verbeelding die als figuur 16 is opgenomen.

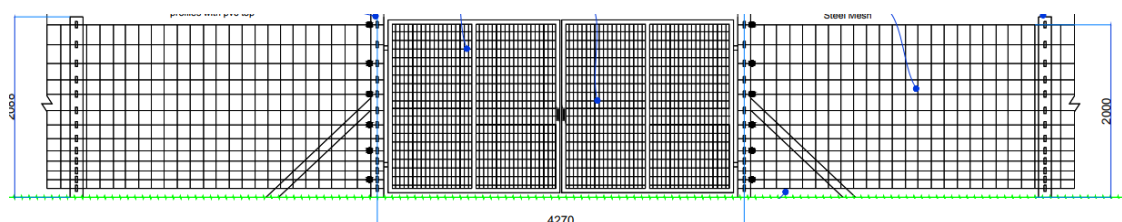
Bij de plaatsing van de systeemonderdelen is als uitgangspunt gehanteerd dat het beschikbare terrein zo efficiënt mogelijk wordt ingericht. Eventuele ondersteunende voorzieningen (zoals een koelmotor of een aanvoerbus voor lucht etc.) zouden – afhankelijk van de uiteindelijk te plaatsen opstelling – op de batterij containers geplaatst moeten kunnen worden. Deze hoogte bedraagt (aanvullend) maximaal 70 centimeter.

Figuur 18: Energie opslagsysteem gerealiseerd door Statkraft in Duitsland, Dörverden.

2.2.3 De toegankelijkheid, beveiliging en ontsluiting

Het zonneveld is niet openbaar toegankelijk (voor mensen). Rondom het zonneveld zal een hekwerk worden geplaatst met een poort van maximaal 2 meter hoog. Hierbij wordt geen horizontale bovenbuis of prikkeldraad toegepast. Door een grove maas oogt het transparant. Het gaas zal minimaal 10 centimeter boven het maaiveld beginnen of onderaan niet worden vastgemaakt, zodat kleinere diersoorten onder het hekwerk door kunnen.

Figuur 19: Verbeelding hekwerk, inclusief poort.

Het zonneparkproject heeft zes ingangen, drie aan de westzijde, één aan de noordzijde, en twee aan de oostzijde. Langs de buitenranden is recreatief medegebruik mogelijk. Aan de 1e Hobertsweg – nabij de ingang aan de meest zuidelijke westzijde – zal een rustpunt worden ingericht door de plaatsing van een picknicktafel (180 cm lang x 70 cm breed x 70 cm hoog) met daarbij één informatiebord met een minimale hoogte van 0,8 meter en een maximale hoogte van 1,20 meter en een breedte van minimaal 1 meter en maximaal 1,5 meter. Ook een insectenhotel zal worden geplaatst van 1 meter lang en 0,4 meter breed en 2,50 meter hoog. De impact van het informatiepunt op de omgeving is beperkt gezien de bescheiden afmetingen.

Met het oog op de toegankelijkheid van het gebied in geval van brand of andersoortige calamiteit, zal worden voorzien in een opstelplaats en eventueel halfverharde paden voor hulpverleningsvoertuigen op het zonneveld.

Vanwege het belang van het waarborgen van de veiligheid van het besluitgebied (en de directe omgeving) zullen minimaal 20 en maximaal 27 CCTV-camera's worden geplaatst. Deze hebben een minimale maat van 150 cm en een maximale maat van 450 cm. De camera's worden op een mast van 5 meter hoog geplaatst.

Figuur 20 Weergave CCTV-camera

2.2.4 De landschappelijke inpassing

De landschappelijke inpassing van het zonneveld en de batterij-opslag zijn beschreven in het landschappelijk inrichtingsplan. Dit document is als **bijlage 1** bij deze onderbouwing gevoegd. De landschappelijke inpassing van het project is gebaseerd op de beleidsuitgangspunten van de gemeente. Meer in het bijzonder is de landschappelijke inpassing gericht op het versterken van aanwezige landschappelijke waarden, het behoud van de openheid van het landschap (en de wensen van omwonenden) en het verbeteren van de biodiversiteit.

Versterken van aanwezige landschappelijke kenmerken

- Statkraft heeft als uitgangspunt voor de landschappelijke inpassing van het zonneveld genomen dat deze een versterking moet opleveren van het halfopen karakter van het landschap van de jonge heideontginningen. Met dit uitgangspunt is rekening gehouden bij de inrichting van het zonneveld en de inrichting van de landschappelijke inpassing. Beide sluiten aan op het patroon van de aanwezige kleine bospercelen rondom het besluitgebied.
- Een tweede uitgangspunt is het respecteren en herkenbaar maken van het glooiende terrein met de oude Roermeanders. Het besluitgebied ligt op de overgang van het open agrarisch gebied van het Linnerveld naar het halfopen karakter van de jonge heideontginningen, in de directe nabijheid van boomstructuren aan de Waarderweg en Grote Bergerweg. De landschappelijke inpassing versterkt de overgang tussen open en halfopen landschap, en daarmee de historische overgang tussen oude velden en jonge heideontginningen.
- Voor de landschappelijke inpassing is daarbij bewust gekozen voor het toepassen van cultuur-historische landschapselementen, zoals kleine houtkanten/bosjes, om op die manier het karakteristieke beeld van het halfopen landschap te versterken. Vanuit de maat- en schaalverhouding van in de omgeving voorkomende bosjes is ervoor gekozen om één bosje aan te planten aan de noordoostkant.

Figuur 21: Landschappelijke inpassing zonneparkproject

Behoud van de openheid van het landschap

De beleving van de openheid van het gebied wijzigt door de aanleg van het zonneveld. Echter wordt dit effect grotendeels gemitigeerd door de keuzes die Statkraft maakt bij de inrichting van het zonneveld en de realisering van de landschappelijke inpassing. Vanaf de Grote Bergerweg richting Linne verandert het uitzicht over het Hobertsveld, waarbij de landschappelijke inpassing van het zonneveld een geleiding aanbrengt in de openheid.

- Vanwege het golvende karakter van het terrein blijft de horizon met het bos bij de vuilstort en de Clauscentrale zichtbaar over de zonnepanelen:

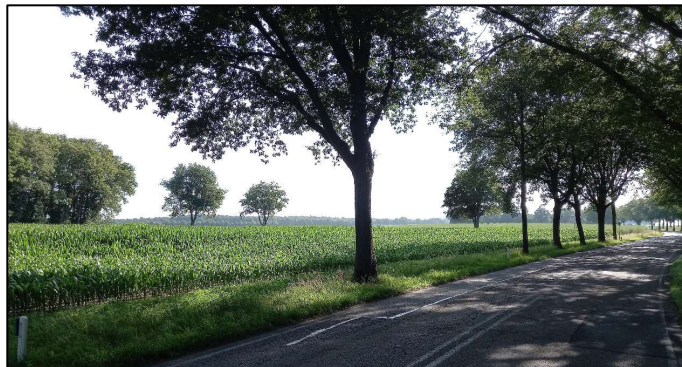
Figuur 22: Zonneveld met landschappelijke inpassing gezien vanaf de Grote Bergerweg in de richting van de vuilstort

- In samenhang met de erfbepanting van de Hobertshof en het bos van ELKKS Limburgia trechtert de landschappelijke inpassing van het zonneveld het uitzicht, zodat het monotone karakter van de openheid verandert in een afwisselend mozaïek met diepe doorzichten naar de horizon.

Figuur 23: Het Zonneveld met landschappelijke inpassing gezien vanaf de Waarderweg

- Doordat de grondvorm van het zonneveld uit twee ten opzichte van elkaar verschoven vlakken bestaat, ligt het zonneveld niet als een massief blok in het landschap, maar draagt het bij aan de versterking van de dieptewerking in het landschap. Zo draagt het zonneveld ook bij aan het herkenbaar maken van de nu in de openheid onzichtbare structuur van veldwegen en roermeanders. Dit maakt het open landschap van het Hobertsveld aantrekkelijker voor recreatie.

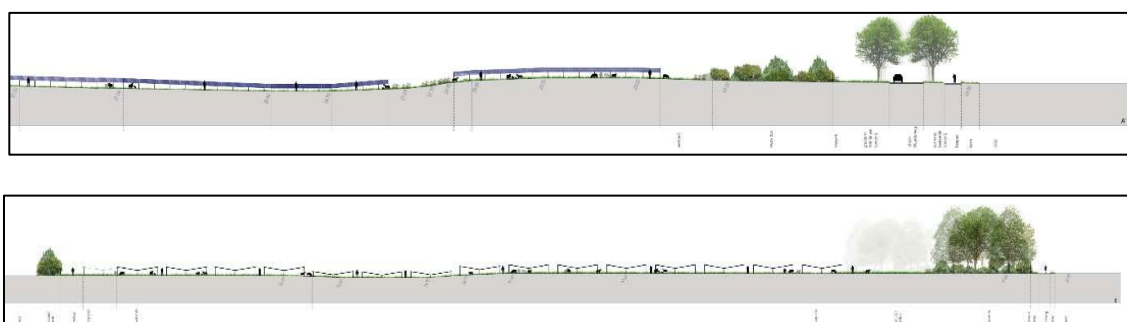

Figuur 24: Het Zonneveld met landschappelijke inpassing gezien vanaf de Waardeweg, nabij de 1^e Hobertsweg

- Richting Sint Odiliënberg verandert vooral de dieptewerking in het landschap, versterkt door de extra coulisse die wordt opgeworpen door het L-vormige zonneveld. Het Sweeltje en de bomenstructuur van de Waarderweg blijven zichtbaar als horizon. De landschappelijke inbedding is zodanig gepositioneerd door over de zonnepanelen een diep doorzicht behouden blijft richting de horizon. Het accentueren van de roermeanders met hakhout draagt bij aan het herkenbaar maken van deze structuur in de ondergrond, zoals nu ook al het geval is op de percelen direct grenzend aan de Grote Bergerweg.
- Vanaf de Waarderweg wordt aangesloten op het ritme van bospercelen en erfbeplantingen dat al aanwezig is aan weerszijden van de weg. Dit maakt de doorzichten op de openheid erachter belangrijker. Komende vanuit Montfort wordt het zonneveld zodanig ingepast dat de automobilist het zonneveld niet frontaal te zien krijgt vanuit de slinger westelijk van de 1^e Hobertsweg. Enerzijds wordt een diep doorzicht gehandhaafd over de steilrand en de aansluitende opstelling met panelen, en wordt anderzijds middels een struweel op de hoek met de 1^e Hobertsweg een rustig

wegbeeld gerealiseerd die tevens de reflectie van koplampen via de veelheid aan palen van de opstelling van de zonnepanelen voorkomt.

- Middels het aanvullen van de bomenstructuur aan de noordzijde van de weg wordt de aandacht van de weggebruiker gericht op de lengterichting van de weg. Vanwege het hier delen van het jaar (wanneer geen aspergeloof aanwezig is) aanwezige diepe doorzicht richting de Grote Bergerweg, is er wel voor gekozen de zonnepanelen grotendeels in het zicht te houden. Tussen en onder de rijen door blijft zo de Grote Bergerweg zichtbaar voor passagiers en gebruikers van het vrijliggend fietspad.

Figuur 25: Principedoorsneden van het zonneveld met landschappelijke inpassing

- Komende vanuit Sint Odiliënberg blijft de horizon over het zonneveld zichtbaar, net zoals dat jaarrond zichtbaar is over de maïs en het aspergeloof. De toevoeging van het bosje op de noordoosthoek van het zonneveld wijzigt hier weinig aan het beeld, vanwege de nabijheid van het bos van ELKKS Limburgia. Na het bestaande bosje aan de Waarderweg wijzigt het blikveld door de vervanging van het aspergeveld door zonnepanelen. Er is bewust voor gekozen om de rijen zonnepanelen niet direct aan de weg te laten beginnen, maar een aantal meter van de weg af. Op deze wijze blijft namelijk de horizon met Clauscentrale zichtbaar en blijft het groene karakter van het gebied beter zichtbaar. Het struweel op de hoek met de 1^e Hobertsweg is zodanig gepositioneerd dat de zichtbare horizon vanuit de richting Sint Odiliënberg ongewijzigd blijft. Het doorzicht tussen en onder de rijen door verschuift wel en legt een deel van de focus in de richting van de Grote Bergerweg. Hierdoor worden de diepe doorzichten veel meer beleefd door de passagiers en gebruikers van het vrijliggend fietspad, dan door de chauffeurs. Dit bevordert overigens de verkeersveiligheid.
- Komend vanuit de Heidestraat kijkt de weggebruiker bij de Waarderweg rechtdoor tussen de bomenrij en de rijen zonnepanelen door richting de horizon bij de Grote Bergerweg. Doordat de rijen niet direct na de weg beginnen, maar eerst een kruidenrijk grasland aanwezig is, blijft het uitzicht dominant groen, met het bos van ELKKS Limburgia en de bomenstructuur van de Grote Bergerweg als horizon.

De diepe doorzichten en het behoud van uitzicht op de horizon dragen ertoe bij dat de overgang halfopen naar open landschap een nieuwe kwaliteit krijgt na de realisatie van het zonneparkproject. Zo worden nu in de openheid onzichtbare structuren in het landschap zichtbaar gemaakt en krijgt dit landschap meer belevingswaarde voor zowel passant als recreant. Tijdens de inloopavond op 10 oktober 2022 bleek dat omwonenden hier meer waarde aan toekennen dan aan het huidige weidse uitzicht

Het verbeteren van de biodiversiteit

- Door de aanleg van het zonneveld verandert het terrein van een soortenarme akker/aspergeveld in een kruidenrijk grasland met zon- en schaduwspecialisten. De opstelling van de zonnepanelen zorgt voor een optimale lichtval onder de rijen, zodat een volledig gesloten kruidenrijk vegetatiedek kan ontstaan.
- Door ruimte te houden tussen de individuele panelen op de opstelling valt regenwater verspreid en gelijkmatig over de breedte van de rij op de bodem (zie figuur 13.1). Dit bevordert het ontstaan en het behoud van een gesloten vegetatiedek onder de rijen panelen. De aanwezigheid van verschillende bodemtypen maakt de ontwikkeling van verschillende vegetatietypen mogelijk. Afhankelijk van de nutriëntenlast in de bodem zal een overgang kunnen ontstaan van droog schraalland op de hogere zandruggen aan de zuidzijde naar Glanshaverhooiland in de Roermeanders, en de lagere ruggen aan de noordzijde vanwege de daar aanwezige lichte zavel. De landschappelijke inpassing met het bosje, het struweel en de poelen worden buiten het hekwerk gehouden, zodat ze voor alle diersoorten uit de omgeving bereikbaar zijn. Het toe te passen beplantingssortiment voor het bosje behoort tot het eiken-berkenbos. Daarbij passen we de ratel-populier in grotere plantmaat en als snelle groeier toe, zodat het bosje snel volume krijgt en volwaardig meedoet in de landschapsbeleving. Ook kan het bosje zo al snel een functie vervullen als dagrustplaats.
- De poelen en wadi's vormen een potentieel leefgebied voor een breed aantal aan watergebonden soorten, waaronder bijzondere soorten amfibieën en libellen. Rondom de poelen worden elzen en wilgen aangeplant die als hakhout beheerd worden. Samen met de spontane ontwikkeling van een oevervegetatie bieden we leefruimte voor tal van aan watergebonden soorten. Ook zullen de poelen functioneren als drinkplek voor zoogdieren en vogels.
- Het idee is om het zonneveld toegankelijk te houden voor diersoorten tot de grootte vergelijkbaar met een das. Dit kan door minimaal 10 centimeter ruimte te houden onderlangs het te plaatsen hekwerk. Door een grootwildraaster toe te passen met grove maas oogt het 2 meter hoge hek transparant (zie ook paragraaf 2.2.4 van deze ruimtelijke onderbouwing). Met de aanwezigheid van een gesloten vegetatiedek met een kruidenrijk karakter biedt het zonneveld een divers biotoop aan allerlei insecten.
- De aanplant van bosschages, struwelen, fruitbomen en de aanleg van wadi's en poelen biedt daarnaast leefgebied en foerageergebied aan een keur aan andere soorten, waaronder de geelgors, nachtegaal en het boomblauwtje. Met het aanbrengen van stobbenhopen bij de stuwelen en het bosje wordt aansluitend leefgebied voor kleine marterachtigen, zoals bunzing, gefaciliteerd. Ook biedt de aanplant van jonge eiken waardplanten voor de lokaal voorkomende eikenpage.
- Statkraft maakt het zonneveld ontoegankelijk voor de mens (beheerders uitgezonderd). Hierdoor vormt het park een gebied waar akker- en weidevogels met nog niet vliegvlugge jongen zich kunnen terugtrekken. Ook voor de das en haas biedt het zonnepark uitkomst als foerageergebied in een verder monotoon en soortenarm agrarisch gebied. Hiernaast worden drie palen met nestkast voor de diersoort Torenvalk geplaatst (van 4 meter hoog).

- Aan de voorzieningen in de batterij-opslag worden vier vleermuiskasten opgehangen. Dit om de aanwezige populatie van gebouwbewonende, en in en rondom het zonnepark foeragerende soorten zoals gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger te faciliteren.
- Met de aanwezige dekking is het zonneveld voor tal van soorten een functionele stapsteen tussen de grote boscomplexen van “Het Sweeltje”, “Het Boord” en de “Linnerheide”. Vooral voor de soorten met een kleinere actieradius, zoals reptielen, amfibieën en kleine marterachtigen, biedt dit perspectief voor het vergroten van uitwisselingsmogelijkheden tussen de verschillende populaties in de omgeving.

2.2.5 Bouw

De start van de bouw is afhankelijk van het moment dat de benodigde vergunningen worden verleend en de benodigde rijkssubsidies worden toegewezen. Na de vergunningverlening vraagt Statkraft de SDE++ subsidie aan. Na toewijzing van deze subsidie start de bouwvoorbereidingfase en vervolgens de bouw-fase. Minstens drie weken voor aanvang van de bouw wordt de omgeving geïnformeerd over onder andere het tijdsplan voor de bouw, de logistieke planning en transportroutes. In planning en tijdsplan wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de belangen en wensen van de omgeving.

Statkraft spant zich tot het uiterste in om eventuele overlast zoveel als mogelijk te beperken. Statkraft werkt standaard met klein materieel om minder bouwoverlast te veroorzaken voor de omwonenden en natuur en nemen de adviezen zoals aangegeven in de flora & fauna rapportage van Faunaconsult in acht. Om een gezonde bodem te bewerkstelligen betreft Statkraft tijdens de bouwfase Wageningen University & Research (WUR), TNO en Bureau Verbeek. Lokale hoveniersbedrijven zullen worden ingeschakeld voor het aanplanten en beheren van de vegetatie.

2.2.6 Instandhouding en ontmanteling

Het zonneparkproject wordt tijdelijk voor de duur van 30 jaar aangevraagd. De exploitatie vangt aan op het moment van aanmelding bij CertiQ (of een andere bevoegde instantie) en vanaf dat moment begint de gestelde exploitatietermijn te lopen (zie ook: Rechtbank Oost-Brabant 23 juni 2022, ECLI:NL:RBOBR:2022:2652, r.o. 7.3).

De amovering wordt zowel privaatrechtelijk (anterieure overeenkomst) als bestuursrechtelijk (voorschrift omgevingsvergunning) geborgd. In de anterieure overeenkomst wordt een bepaling opgenomen dat het zonnepark verwijderd moet worden na beëindiging van de exploitatie. Ook wordt in de overeenkomst geborgd dat de financiële middelen beschikbaar zijn om het zonnepark te kunnen verwijderen. Daarnaast bevat de omgevingsvergunning, overeenkomstig artikel 2.17.2 van de Omgevingsverordening Limburg 2014, een voorschrift dat het zonnepark na beëindiging van de exploitatie verwijderd moet worden. Om aan het einde van de looptijd het zonnepark te kunnen amoveren dient er in de businesscase een reservering gemaakt te worden. Dit om aan het einde van de looptijd het risico af te dekken van de mogelijke kosten die daarvoor gemaakt moeten worden. In het “Amoveringsplan” (**bijlage 2**) wordt dit verder toege-licht.

Gedurende deze termijn blijft de landschappelijke inpassing in stand en wordt deze beheerd volgens het beplantings- en beheerplan dat als **bijlage 3** bij deze ruimtelijke onderbouwing is gevoegd.

Het zonneveld kan na afloop van deze termijn, of nadat het zonneveld definitief buiten gebruik is gesteld, eenvoudig worden ontmanteld. De restmaterialen (staal, kabels, technische installaties en panelen) zullen volgens de dan geldende technieken worden hergebruikt en gerecycled. De betrokken gronden, waarop het zonneveld worden gerealiseerd, zullen na de exploitatieperiode, of nadat het zonneveld definitief buiten gebruik is gesteld, in onbebouwde staat worden teruggebracht.

In dit kader wordt – in overeenstemming met de norm NEN 5740 – een nulmeting gemaakt van de feitelijke situatie voorafgaand aan de (bouw)werkzaamheden ter realisatie van het zonneparkproject. Statkraft zal de toestand van het besluitgebied in beginsel terugbrengen naar de staat, zoals deze is vastgelegd van de nulmeting.

Statkraft zal gezamenlijk met de betrokken partijen, waaronder de gemeente, bezien of de Landschappelijke Inpassing van het zonneparkproject behouden kan blijven. Het is ook de uitdrukkelijke wens van Statkraft om de Landschappelijke Inpassing zoveel mogelijk te behouden, voor zover de ontmanteling ervan niet bijdraagt aan de toekomstig gewenste invulling van het besluitgebied.

De gevraagde afwijking van het bestemmingsplan heeft betrekking op een periode van 30 jaar.

2.2.7 Landschappelijke inbedding versus ontmanteling

Voor de landschappelijke inbedding valt een onderscheid te maken in het parkgedeelte ten zuiden en het parkgedeelte ten noorden van de Hobertsveldweg. Voor het terreingedeelte ten zuiden van de Hobertsveldweg geldt, dat de landschappelijke inbedding een permanent karakter heeft en na amovering van de zonnepanelen als kleine landschapselementen in het terrein gehandhaafd blijven. Hiernaast zal Statkraft dit (zuidelijke) terreingedeelte benutten voor de herplantverplichting die (op grond van afdeling 11.3 uit het Besluit activiteiten leefomgeving rust) op de opgaande beplantingen in het noordelijk deel van het zonnepark. Ondanks de situatie dat het noordelijk terreingedeelte volledig als agrarische grond wordt hersteld, blijft zo de oppervlakte opgaand groen binnen de begrenzing van het zonnepark gelijk.

- Op basis van de invulling van de herplantverplichting wijzigt het groenbeheer binnen de begrenzing van het zonnepark (na de ontmanteling van het zonnepark). Zo wordt in het kader van de herplantplicht nieuwe beplanting aangeplant. Hiervoor gelden dezelfde uitgangspunten ten aanzien van het beheer als zijn opgenomen in paragraaf 2.6.2 van het Landschapsplan, dat als bijlage 3 is gevoegd bij deze ruimtelijke onderbouwing. In figuur 44 van het Landschapsplan is de indeling in beheergroepen weergegeven die in eerste instantie ontstaat na ontmanteling van het zonnepark en realisatie van de herplantplicht.
- De invulling van de herplantverplichting in het zuidelijk deel van het zonnepark wordt op zodanige wijze uitgevoerd dat hier een zoveel als mogelijk eenduidige (agrarische) gebruiksruimte ontstaat. Daarbij wordt in eerste instantie uitgegaan van het handhaven van het kruiden- en faunarijke grasland dat als extensief hooi- of weideland in gebruik kan worden genomen.
- Ook na herschikking van de opgaande landschapselementen blijft het zuidelijk terreingedeelte functioneren als stapsteen tussen de omliggende bosgebieden van Het Sweeltje, Het Boord en de Linnerheide. Het struweel aan de kruising Waarderweg - 1^e Hobertsweg wordt uitgebreid tot een volwaardig bosje. De aanpalende boomgroepen worden ook uitgebreid, zodat de

hoeveelheid dekking en leefgebied voor fauna hier toeneemt en diversiteit ontstaat in leeftijd van de vegetatie en het successiestadium. De poelen/wadi's in het zuidelijk deel blijven gehandhaafd, zodat een functie als leefgebied voor amfibieën overeind blijft. Ook al blijft het kruiden- en faunarijke grasland in eerste instantie bestaan, het ruimtelijk beeld en de soortensamenstelling zal wijzigen onder invloed van het verdwijnen van de zonnepanelen. Desalniettemin zal het terrein een functie behouden als leefgebied voor tal van soorten.

- Ook voor de lange termijn na ontmanteling van het zonnepark blijven de bomenrij langs de Waarderweg, het bosje bij de kruising met de 1^e Hobertsweg, de verschillende boomgroepen en de beide poelen/wadi's in het zuidelijk terreingedeelte behouden als kleine natuur- en landschapselementen. Het open kruiden- en faunarijke grasland wordt teruggebracht naar een landbouwfunctie.

Op het parkgedeelte ten noorden van de Hovertsveldweg kent ook de landschappelijke inbedding een tijdelijk karakter. Vanwege de hernieuwde agrarische functie – en de afspraken met de landeigenaar – is het niet mogelijk om de landschappelijke inbedding aan de noordzijde te behouden. Dat betekent dat de natte laagtes, bomen en houtkanten in beginsel worden opgeruimd en het terrein weer volledig wordt omgezet in landbouwgrond. Compensatie (wettelijk/omgevingsverordening/afspraken) voor het verwijderen van de landschapselementen wordt gerealiseerd op het terrein van het zuidelijke veld, zodat te alle tijden een robuuste stapsteen gehandhaafd blijft tussen de verschillende natuurgebieden in de omgeving.

De blijvende elementen van de landschappelijke inbedding krijgen een functie 'natuur' (in het Omgevingsplan).

2.3 Toetsing aan het bestemmingsplan

Met betrekking tot het initiatief zijn de volgende voorgenomen activiteiten met het oog op de omgevingsvergunningaanvraag relevant:

1. Het gebruik van de gronden ten behoeve van het zonneveld met batterij-opslag en bijbehorende technische voorzieningen (waaronder een inkoopstation, omvormers, twee transformatorgebouwen, een hekwerk, picknicktafel, drie palen (met nestkast), maximaal 27 masten voor de CCTV-camera's, een insectenhotel, en een recreatief informatiebord.
2. Het bouwen van het zonneveld, een batterij-opslag, een inkoopstation, omvormers, twee transformatorgebouwen, een hekwerk, een picknicktafel drie palen (met nestkast), maximaal 27 masten voor de CCTV-camera's, een insectenhotel, en een recreatief informatiebord.
3. Het uitvoeren van grondwerkzaamheden, het aanbrengen van fundering en het aanbrengen van de landschappelijke inpassing.

Ad. 1: Het gebruik van de gronden gedurende de exploitatieperiode

Volgens artikel 4.1 van de planregels behorend bij het bestemmingsplan (hierna: “**de planregels**”) zijn de voor ‘Agrarisch met waarden - Landschapswaarden - 1’ aangewezen gronden bestemd voor de uitvoering van een agrarisch bedrijf, met daarbij behorende voorzieningen, wonen in een bedrijfswoning, extensieve dagrecreatie, evenementen en verschillende nevenfuncties.

Volgens artikel 4.1 van de planregels is het **niet** toegestaan om de gronden van het besluitgebied te

gebruiken ten behoeve van een zonneveld, het inkoopstation, omvormers, de transformatorgebouwen, een insectenhotel, het recreatief informatiebord, de picknicktafel, het hekwerk, de batterij-opslag, maximaal 27 masten voor de CCTV-camera's en de drie palen met nestkast. Het afwijkend gebruik van de gronden kan het college niet vergunnen met toepassing van een 'binnenplanse afwijking' of de 'kruimelgevallenregeling'. Gelet daarop is voor het afwijkend gebruik een omgevingsvergunning benodigd waarbij het college de 'buitenplanse afwijkmogelijkheid' toepast.

Ad. 2: Het bouwen van het zonneveld, de batterij-opslag, het inkoopstation de transformatorgebouwen, hekwerk, een picknicktafel drie palen (met nestkast), een insectenhotel, en een recreatief informatiebord

Voor de bouw van het zonneveld, het inkoopstation, omvormers, de transformatorgebouwen, een insectenhotel, een recreatief informatiebord, de picknicktafel, het hekwerk, de batterij-opslag, maximaal 27 masten voor de CCTV-camera's en de drie palen (met nestkast) geldt het volgende:

'Agrarisch met waarden – Landschapswaarden – 1'

- Volgens artikel 4.2 van de planregels is het ter plaatse van de gronden van het besluitgebied uitsluitend toegestaan bouwwerken te bouwen die ten dienste staan van de bestemming 'Agrarisch met waarden – Landschapswaarden – 1'. Het zonneveld, het inkoopstation, omvormers, de transformatorgebouwen, een insectenhotel, het recreatief informatiebord, de picknicktafel, het hekwerk, de batterij-opslag, maximaal 27 masten voor de CCTV-camera's en de drie palen (met nestkast) zullen niet ten behoeve van de bestemming 'Agrarisch met waarden – Landschapswaarden – 1' worden gebouwd. Dit betekent dat de bouw van deze bouwwerken **niet** in overeenstemming is met artikel 4.2 van de planregels.

'Waarde – Archeologie – 5'

- Op grond van artikel 56.2 van de planregels gelden ter plaatse aanvullende vereisten voor het bouwen van bouwwerken in het geval dat het daadwerkelijk te verstoren gebied groter is dan 1.000 m² en/of bodemingrepen plaatsvinden die dieper zijn dan 0,40 meter. De bouw van het zonneveld het inkoopstation, omvormers, de transformatorgebouwen, een insectenhotel, het recreatief informatiebord, de picknicktafel, het hekwerk, de batterij-opslag, maximaal 27 masten voor de CCTV-camera's en de drie palen (met nestkast) gaat gepaard met bodemingrepen dieper dan 0,40 meter en een verstoring die groter is dan 1.000 m². Dit betekent dat de bouw van deze bouwwerken **niet** in overeenstemming is met artikel 56.2 van de planregels. Het college kan de afwijking vergunnen met toepassing van de 'binnenplanse afwijkmogelijkheid' die is opgenomen in artikel 56.3 van de planregels.

'Waarde – Archeologie – 6'

- Op grond van artikel 57.2 van de planregels gelden ter plaatse aanvullende vereisten voor het bouwen van bouwwerken in het geval dat het daadwerkelijk te verstoren gebied groter is dan 2.500 m² en/of bodemingrepen plaatsvinden die dieper zijn dan 0,40 meter. De bouw van het zonneveld het inkoopstation, omvormers, de transformatorgebouwen, een insectenhotel, het recreatief informatiebord, de picknicktafel, het hekwerk, de batterij-opslag, maximaal 27 masten voor de CCTV-camera's en de drie palen (met nestkast) gaat gepaard met bodemingrepen dieper dan 0,40 meter en een verstoring die groter is dan 2.500 m². Dit betekent dat de realisatie van deze bouwwerken **niet** in overeenstemming is met artikel 57.2 van de planregels. Het college kan de afwijking vergunnen met toepassing van de 'binnenplanse afwijkmogelijkheid'

die is opgenomen in artikel 57.3 van de planregels.

'Milieuzone – roerdalslenk II'

- Op grond van artikel 64.3.2 van de planregels gelden ter plaatse aanvullende vereisten voor het bouwen van bouwwerken in het geval dat boorputten worden opgericht die dieper gaan dan 30 meter beneden het maaiveld. De realisatie van het zonneveld (inclusief de technische voorzieningen) en de batterij-opslag gaat niet gepaard met de oprichting van boorputten dieper dan 30 meter beneden het maaiveld. Op grond van artikel 64.3.2 is voor de activiteit 'bouwen' daarom geen afwijking van het bestemmingsplan benodigd.

Conclusie

In verband met de bouw van het zonneveld, het inkoopstation, omvormers, de transformatorgebouwen, een insectenhotel, het recreatief informatiebord, de picknicktafel, het hekwerk, de batterij-opslag, maximaal 27 masten voor de CCTV-camera's en de drie palen (met nestkast) dient dus te worden afgeweken van de artikelen 4.2, 56.2 en 57.2 van de planregels. De afwijking van de artikelen 56.2 en 57.2 kan door middel van een 'binnenplanse afwijking' worden vergund. Voor de afwijking van artikel 4.2 is het benodigd dat het college de 'buitenplanse afwijkmogelijkheid' (en dus de uitgebreide voorbereidingsprocedure) toepast.

Ad. 3: Het uitvoeren van grondwerkzaamheden, het aanbrengen van fundering en het aanbrengen van de landschappelijke inpassing.

Het aanbrengen van de fundering, de sleuven (voor de bekabeling) en de landschappelijke inpassing (waaronder de poelen en wadi's) zijn werkzaamheden waarop een aantal aanvullende planregels van toepassing is (in het kader van de toestemming 'uitvoeren van werk en werkzaamheden', als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder b, van de Wabo):

'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden - 1'

- Volgens de artikelen 4.6.1 en 4.6.3 van de planregels is het uitvoeren van verschillende werken en werkzaamheden slechts toegestaan, indien daardoor de waarden, zoals in lid 4.1 onder I van de planregels bedoeld, niet onevenredig worden aangetast. Het gaat om de landschappelijke, natuurlijke, cultuurhistorische en visueel-landschappelijke waarden van de gronden. Voor het uitvoeren van de werk en werkzaamheden die samenhangen met het project, waaronder het uitvoeren van grondwerkzaamheden, het aanbrengen van fundering en het aanbrengen van de landschappelijke inpassing, is een omgevingsvergunning nodig op grond van de artikelen 4.6.1 en 4.6.3 van de planregels.

'Waarde - Archeologie - 5'

- Op grond van artikel 56.4.1 van de planregels gelden ter plaatse aanvullende vereisten voor het uitvoeren van werk en werkzaamheden in het geval dat het daadwerkelijk te verstoren gebied groter is dan 1.000 m² en/of bodemingrepen plaatsvinden die dieper zijn dan 0,40 meter. De realisatie van het zonneveld, de batterij-opslag en de landschappelijke inpassing gaat gepaard met bodemingrepen dieper dan 0,40 meter. Dit betekent dat Voor het uitvoeren van de werk en werkzaamheden die samenhangen met het project, waaronder het uitvoeren van grondwerkzaamheden, het aanbrengen van fundering en het aanbrengen van de landschappelijke inpassing, een omgevingsvergunning nodig is op grond van artikel 56.4.1 van de planregels.

- Volgens artikel 56.4.3 kan het college de vergunning verlenen, indien de werken of werkzaamheden niet zullen leiden tot een verstoring van de archeologische waarden, of indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn.

'Waarde - Archeologie - 6'

- Op grond van artikel 57.4.1 van de planregels gelden ter plaatse aanvullende vereisten voor het uitvoeren van werk en werkzaamheden in het geval dat het daadwerkelijk te verstoren gebied groter is dan 2.500 m² en/of bodemingrepen plaatsvinden die dieper zijn dan 0,40 meter. De realisatie van het zonneveld, de batterij-opslag en de landschappelijke inpassing gaat gepaard met bodemingrepen dieper dan 0,40 meter. Dit betekent dat voor het uitvoeren van de werk en werkzaamheden die samenhangen met het project, waaronder het uitvoeren van grondwerkzaamheden, het aanbrengen van fundering en het aanbrengen van de landschappelijke inpassing, een omgevingsvergunning nodig is op grond van artikel 57.4.1 van de planregels.
- Volgens artikel 57.4.3 kan het college de vergunning verlenen, indien de werken of werkzaamheden niet zullen leiden tot een verstoring van de archeologische waarden, of indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn.

Conclusie

In verband met het uitvoeren van de werk en werkzaamheden die samenhangen met het project zal niet worden afgeweken van de planregels die zijn opgenomen in de artikelen 4.6 ('Agrarisch met waarden – Landschapswaarden - 1'), 56.4 ('Waarde - Archeologie - 5') en 57.4 ('Waarde - Archeologie - 6'). Voor het uitvoeren van deze werk en werkzaamheden is evenwel een omgevingsvergunning voor de activiteit 'het uitvoeren van werken of werkzaamheden' (als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder b, van de Wabo) benodigd. Deze omgevingsvergunning kan worden verleend, omdat:

- De werken en werkzaamheden leiden niet tot een onevenredige aantastging van landschappelijke, natuurlijke, cultuurhistorische en visueel-landschappelijke waarden van de gronden (zie hoofdstuk 4 van deze ruimtelijke onderbouwing).
- De werk en werkzaamheden zullen niet leiden tot een verstoring van de aanwezige archeologische waarden van de gronden (zie paragraaf 4.2 van deze ruimtelijke onderbouwing).

Voor zover een toestemming voor de activiteit 'het uitvoeren van werken of werkzaamheden' vereist is voor het aanbrengen van de fundering, de sleuven (voor de bekabeling) en de landschappelijke inpassing, kunnen die werkzaamheden vergund worden met toepassing van artikel 2.11 van de Wabo. Er is daarom voor de activiteit 'het uitvoeren van werken of werkzaamheden' geen afwijking van het bestemmingsplan benodigd.

Samenvatting

Voor de realisatie zijn de volgende afwijkingen van het bestemmingsplan benodigd:

1. Een afwijking van de artikel 4.1 van de planregels voor het gebruik van het zonneveld met batterij-opslag en bijbehorende technische voorzieningen (waaronder een inkoopstation, omvormers, twee transformatorgebouwen, picknicktafel, maximaal 27 masten voor de CCTV-camera's, drie palen (met nestkast), een insectenhotel, een recreatief informatiebord.
2. Een afwijking van artikel 4.2 van de planregels voor de bouw van het zonneveld met batterij-opslag en bijbehorende technische voorzieningen (waaronder een inkoopstation, omvormers, twee transformatorgebouwen, picknicktafel, maximaal 27 masten voor de CCTV-camera's, drie palen (met nestkast), een insectenhotel, en een recreatief informatiebord.
3. Een afwijking van artikel 56.2 van de planregels voor de realisatie van het zonneveld met de batterij-opslag, het inkoopstation, omvormers, maximaal 27 masten voor de CCTV-camera's, het hekwerk en de drie palen.
4. Een afwijking van artikel 56.3 van de planregels voor de realisatie van het zonneveld met de batterij-opslag, het inkoopstation, omvormers, maximaal 27 masten voor de CCTV-camera's, het hekwerk en de drie palen.

Het college kan de afwijkingen van de artikelen 56.2 en 56.3 vergunnen met toepassing van de 'binnenplanse afwijkingsmogelijkheden' die zijn opgenomen in respectievelijk de artikelen 56.3 en 57.3 van de planregels.

3 Beleid

Dit hoofdstuk gaat in op het beleid dat de verschillende overheden voor ruimtelijke ontwikkelingen hebben opgesteld. Ten eerste het Rijksbeleid, vervolgens het provinciale beleid en tot slot het gemeentelijke beleid. Achtereenvolgens zijn hieronder de relevante beleidsstukken weergegeven en is beschreven in hoeverre de voorliggende ontwikkeling past binnen deze beleidsstukken.

3.1 Rijksbeleid

Nationale Omgevingsvisie

Nederland staat in de komende jaren voor een aantal opgaven van nationaal belang. De Nationale Omgevingsvisie (hierna: “**NOVI**”) stelt dat grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw Nederland flink zullen veranderen. Deze opgaven moeten benut worden om vooruit te komen en tegelijkertijd het mooie van Nederland te behouden. De NOVI biedt perspectief om de grote opgaven aan te pakken. Hierbij is omgevingskwaliteit het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit.

Vanuit de NOVI geeft het Rijk kaders en richting voor zowel nationale als decentrale keuzes. Centraal bij de afweging van belangen staat een evenwichtig gebruik van de fysieke leefomgeving, zowel van de boven- als van de ondergrond. In de NOVI wordt gesproken over een 'omgevingsinclusief' beleid. De NOVI beschrijft enerzijds een toekomstperspectief met ambities en anderzijds de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortkomende opgaven. Deze opgaven zijn het verschil tussen de ambitie en de huidige situatie en verwachte ontwikkelingen. Waar de opgaven vragen om een geïntegreerde benadering, komen deze samen in vier prioriteiten. Op deze vier prioriteiten zijn beleidskeuzes gemaakt:

- 1) Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie.
- 2) Duurzaam economisch groeipotentieel.
- 3) Sterke en gezonde steden en regio's
- 4) Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om de beleidskeuze weloverwogen te maken worden drie afwegingsprincipes, die helpen bij het afwegen en prioriteren van de verschillende belangen en opgaven, gehanteerd namelijk; 1) Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies, 2) Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal en 3) Afwentelen wordt voorkomen.

In de NOVI wordt gesteld dat de klimaatdoelstelling in lijn is met de Parijse klimaatdoelstelling: in 2050 vrijwel geheel klimaatneutraal. De ambitie is dat de omslag naar 100 procent circulair in 2050 gerealiseerd is en dat een zo goed mogelijke inpassing van duurzame energie in de leefomgeving is. In 2050 is Nederland erin geslaagd al deze ontwikkelingen zorgvuldig in te passen of nieuwe landschappen te creëren, met zo min mogelijk hinder of overlast voor mensen en het ecosysteem. De NOVI ziet het van nationaal belang om de internationale afgesproken doelen te behalen. De opgave is dan ook om de broeikasgassen ten opzichte van 1990 te reduceren met tenminste 49 procent in 2030 en met 95 procent in 2050. Een andere opgave is het vervangen van fossiele energiebronnen door duurzame bronnen. Deze opgaven manifesteren zich rond één van de vier prioriteiten, namelijk prioriteit 'Ruimte voor klimaatadaptatie energietransitie'.

In beleidskeuzes van deze prioriteit wordt benoemd dat overheden, marktpartijen en maatschappelijke organisaties samenwerken aan het bijtijds halen van doelstellingen, die in het Klimaatakkoord zijn bepaald. Het Nationaal Programma RES vormt een platform voor onderling samenwerken, vergelijken, leren en uitdagen. De energietransitie kan een hefboom zijn voor kwaliteitsverbetering, zowel ruimtelijke als bijvoorbeeld voor ecologische, economische of sociale verbeteringen. Zonneparken kunnen bijvoorbeeld economische dragers voor het landelijk gebied worden. Daarnaast moeten zonneparken in het landschap worden ingepast. De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Gelet hierop past de ontwikkeling van het zonneparkproject binnen de uitgangspunten die door het Rijk zijn geformuleerd in de NOVI.

In de beleidskeuze '1.3' van NOVI heeft het Rijk aangegeven dat hij de energie-infrastructuur geschikt wil maken voor duurzame energiebronnen. Daarbij merkt het Rijk op dat de grotere weersafhankelijkheid van duurzame elektriciteitsproductie ertoe leidt dat er meer behoefte komt voor korte en lange termijn flexibiliteit (p. 82-84 van de NOVI). Deze zal moeten komen van alle mogelijke vormen van buffering in zowel tijd als omvang: opslag, vraagregulatie, regelbare productie en flexibiliteit uit het buitenland via interconnectie. Dat kan kleinschalig, bijvoorbeeld met 'buurtbatterijen'. Daarvoor moet lokaal ruimte worden gevonden. Hierbij is onderscheid nodig in korte termijn (minder dan 48 uur) en lange termijn flexibiliteit (langer, seizoensopslag). Voor de korte termijnflexibiliteit zijn volgens de Rijksoverheid "vraagregulatie, grootschalige opslag in batterijen, opslag in cavernes en vloeibare lucht opslag van belang". Gelet hierop past de ontwikkeling van de batterij-opslag binnen de beleidskeuze 1.3 die door het Rijk is geformuleerd in de NOVI.

Op 28 juni 2019 heeft het kabinet- Rutte III het Klimaatakkoord gepresenteerd. Het Klimaatakkoord is een overeenkomst tussen veel organisaties en bedrijven in Nederland om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan. Daarmee wordt de opwarming van de aarde beperkt. Het belangrijkste doel van het Klimaatakkoord is de CO₂-uitstoot in 2030 met 49% verminderen vergeleken met 1990. Deze doelstelling is inmiddels bijgesteld naar 55% CO₂ reductie in 2030. In 2050 moet de uitstoot van broeikasgassen met 95% afgenomen zijn.

Aan de hand van verschillende maatregelen en afspraken met diverse sectoren dienen deze doelen te worden gerealiseerd. Voor energie is de afspraak gemaakt dat in 2030 70% van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen dient te worden gegenereerd. Om dit te bewerkstelligen zijn dertig regio's benoemd die de ruimte krijgen om te bepalen hoe zij aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord kunnen voldoen. In het Klimaatakkoord (hoofdstuk C5.5) wordt zonne-energie, samen met wind op land, benoemd als één van de primaire manieren van duurzame elektriciteitsopwekking op land.

Het voorliggend zonneparkproject met batterij-opslag is in lijn met de afspraken uit het Klimaatakkoord. Het zonnepark voorziet in de productie van duurzame (hernieuwbare) elektriciteit door middel van zonne-energie. Het levert daarmee een bijdrage aan de landelijke doelstellingen om de CO₂-uitstoot te verminderen.

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (hierna: "**Barro**") is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van Rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen. Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam.
- Kustfundament.
- Grote rivieren.
- Waddenzee en waddengebied.
- Defensie.
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de – inmiddels vervallen – Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening (hierna: "**Bro**") opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe "Laddersystematiek" wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking kan van toepassing zijn op omgevingsvergunningen waarbij 'buitenplans' wordt afgeweken (met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° van de Wabo), indien sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. De toepassing van de ladder voor duurzame

verstedelijking houdt in dat:

De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Een zonneparkproject met batterijopslag betreft een nieuw element in landschap. Ondanks dat een dergelijke ontwikkeling wellicht over kan komen als een *stedelijke ontwikkeling*, is dat niet het geval. Dit is ook bevestigd door de bestuursrechter (ABRvS 23 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:2019:359; ABRvS 23 januari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:178). Daarbij geldt dat het doel van de ladder voor duurzame verstedelijking het tegengaan van leegstand is (bijvoorbeeld het ontwikkelen van nieuwe kantoren terwijl er nog voldoende braakliggende terreinen of leegstaande panden voorradig zijn). In het voorliggend zonneparkproject is hiervan geen sprake. De voorgenomen ontwikkeling betreft daarom geen nieuwe stedelijke ontwikkeling als bedoeld in het Bro.

Dit laat overigens onverlet dat er wel degelijk sprake is van een aantoonbare behoefte aan het voorliggend zonneparkproject met batterij-opslag. Die behoefte blijkt uit de nationale, provinciale, regionale en gemeentelijke duurzaamheidsambities (zie hierover verder paragrafen 3.2, 3.3 en 3.4). Het initiatief zal een geschikte bijdrage leveren aan de energietransitie en de energiedoelstellingen van de gemeente Roerdalen.

Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de beleidskaders benoemd in de NOVI, het Klimaatakkoord, het Barro en het Bro. Vanuit deze beleidsdocumenten en regelgeving zijn geen randvoorwaarden of uitgangspunten die rechtstreeks doorwerken op het voorgenomen project.

3.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie Limburg

Op 1 oktober 2021 hebben Provinciale Staten van de provincie Limburg de Omgevingsvisie Limburg (hierna: “**de provinciale Omgevingsvisie**”) vastgesteld. De provinciale Omgevingsvisie is op 25 oktober 2021 in werking getreden.

Limburgse principes:

Volgens de beleidsuitgangspunten die door Provinciale Staten zijn geformuleerd als de ‘Limburgse principes’ behoort het besluitgebied tot het ‘Buitengebied’.

Het *buitengebied* betreft de landelijke gebieden op de Zuid-Limburgse plateaus en op de hogere zandgronden in Noord- en Midden-Limburg, samen zo’n 85.000 hectaren groot. Vergeleken met Noord- en Midden-Limburg zijn er in Zuid-Limburg minder mogelijkheden voor intensieve vormen van grondgebruik op de plateaus. Dit komt door de aard van de ondergrond en de aanwezige omgevingskwaliteiten. Op de hogere zandgronden van Noord- en Midden-Limburg is, rekening houdend met de natuurlijke omstandigheden en de ruimteclaims vanuit verschillende transitieopgaven, een breed scala aan grondgebruiksvormen mogelijk.

In de provinciale Omgevingsvisie hebben Provinciale Staten als ambitie uitgesproken om “naar eigen

vermogen” bij te dragen aan de Rijksdoelstellingen om te komen tot een duurzame energievoorziening. Gezien de ligging van de provincie en het grondgebruik zijn de mogelijkheden voor het komen tot een duurzame energievoorziening in Limburg beperkt. De provincie stelt geen eigen doelstellingen en plannen op ten aanzien van de energietransitie, maar neemt een ondersteunende rol aan bij nieuwe innovaties en ontwikkelingen. Dit doet zij onder andere bij de uitvoering van de Regionale Energiestrategie. De provincie baseert haar handelen bij nieuwe initiatieven op draagvlak en wil haar inwoners daarbij maximaal betrekken.

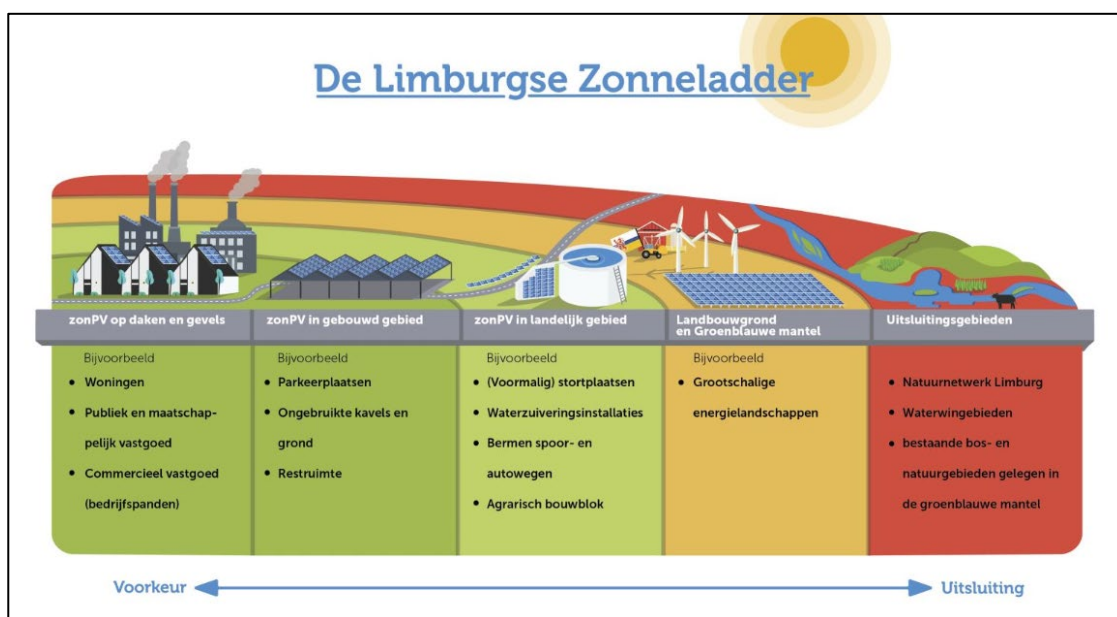
In hoofdstuk 11 van de provinciale Omgevingsvisie is uitgelegd onder welke voorwaarden de realisering van zonneparkprojecten in het Buitengebied kan worden toegestaan. Dat mag alleen als zonneparkprojecten in overeenstemming zijn met ‘De Limburgse Zonneladder’.

(Limburgse) Zonneladder:

De zonneladder is als volgt:

1. op daken en gevels van gebouwen;
2. onbenutte terreinen in bebouwd gebied;
3. gronden in buitengebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur;
4. gronden in gebruik voor landbouw en gronden gelegen binnen de groenblauwe mantel;
5. uitsluitingsgebieden (Natuurnetwerk Limburg, waterwingebieden en bestaande bos- en natuurgebieden gelegen in de groenblauwe mantel).

Dit betekent concreet dat “zon op landbouwgrond” een minder gewenste keuze is dan bijvoorbeeld “zon op dak”. Tegelijkertijd is het volgens de Limburgse Zonneladder wel degelijk een (gekozen) optie om zonnepanelen toe te staan op landbouwgrond, mits gemotiveerd wordt waarom de zonnepanelen niet elders kunnen worden toegestaan (Rechtbank Limburg 11 juli 2022, ECLI:NL:RBLIM:2022:5209, r.o. 9.5.). De Limburgse Zonneladder betreft een motiveringseis. Het gaat niet om een voorgeschreven uitkomst.

Figuur 26: Limburgse zonneladder (bron: POVI 2021)

De zonneladder is **niet volgtijdelijk**. De essentie van de zonneladder is om bij de duurzame opwek van zonne-energie landbouwgronden en natuurgebieden zoveel mogelijk te ontzien. Inspanningen richten zich primair op zon op dak en op gevels én het benutten van andere mogelijkheden in bebouwd en onbebouwd gebied (meervoudig ruimtegebruik). Dit betekent dat in eerste instantie onderbouwd moet worden waarom het plan niet binnen de treden 1 tot en met 3 gerealiseerd kan worden.

Daarnaast geldt voor realisatie van een zonnepark op landbouwgrond (trede 4) het 'nee-tenzij principe'. Navolgend wordt eerst onderbouwd waarom de invulling van het plan binnen de treden 1 tot en met 3 niet haalbaar is. Vervolgens wordt het 'nee-tenzij principe' onderbouwd.

Uitgangspunten onderbouwing Limburgse zonneladder voor het voorliggende zonneparkproject

Uitgangspunten onderbouwing Limburgse Zonneladder

Voor de onderbouwing van de Limburgse zonneladder aan de Hobertsveldweg gelden twee hoofduitgangspunten:

1. De realisatie van het zonnepark heeft tot doel:
 - het behalen van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen; én
 - een bijdrage leveren aan de doelstelling van het Rijk en de RES. Dit houdt in het grootschalig opwekken van respectievelijk 35 TWh en 1,2 TWh elektriciteit vóór 2030.
2. Voor wat betreft de invulling van de Limburgse Zonneladder wil de gemeente Roerdalen haar klimaatdoelen bereiken door zowel in te zetten op trede 1 (zon op dak) als op trede 4 (zon op landbouwgrond).

Onderbouwing trede 1: ZonPV op daken en gevels

Randvoorwaarden bij trede 1

Bij de onderbouwing van trede 1 in relatie tot de te behalen doelen zijn drie randvoorwaarden relevant:

- a. Ten eerste mogen de daken van woningen veelal niet meegeteld worden voor het 35 TWh/1,2 TWh-doel. Dit volgt uit het Klimaatakkoord. Hier is bepaald dat kleinschalige zon-op-dak installaties, die veelal op woningen liggen, tot 7 TWh niet meetellen. Bij het bepalen van de CO₂-doelstelling tot 2030 (reductie CO₂-uitstoot met 49%) is namelijk al rekening gehouden met een autonome groei van kleinschalig zon-op-dak (vermogen van 15 kWp en minder¹) tot ongeveer 7 TWh. Het meetellen van deze installaties leidt tot dubbeltellingen en dat is niet de bedoeling. Gelet op het voorgaande kunnen voor de invulling van trede 1 (zon op dak) dus alleen de grote daken meegerekend worden.
- b. Ten tweede moet het 35TWh/1,2 TWh-doel vóór 2030 gerealiseerd zijn. De gemeente wil

¹ 15 kWp komt overeen met circa 50 PV-panelen van 300 Wp en een netto benodigde geschikte dakoppervlakte van 80 - 100 m², afhankelijk van de oppervlakte van de panelen. De bruto benodigde dakoppervlakte is echter veel groter.

daarom de regie over haar duurzaamheidsdoelstellingen hebben. Een afhankelijkheidspositie is onwenselijk. Het plaatsen van zonnepanelen op het dak kan echter niet afgedwongen worden. Het plaatsen van zonnepanelen op het dak kan de gemeente alleen stimuleren. De duurzaamheidsdoelstellingen uitsluitend invullen met zon op dak (trede 1) leidt daarmee tot een afhankelijkheidspositie. Dit is niet wenselijk.

- c. Ten derde geldt dat een dak geschikt moet zijn voor het plaatsen van zonnepanelen. Feit is dat niet alle daken geschikt dan wel beperkt geschikt zijn om zonnepanelen te plaatsen. Belemmeringen zijn onder andere de constructie van het dak, obstakels zoals schoorstenen en dakramen, schaduwvorming en teruglevercapaciteit.

Onderbouwing trede 1

Te weinig daken voor realisatie duurzaamheidsdoelstellingen

Met alleen zon op dak zijn de gestelde duurzaamheidsdoelstellingen voor 2030 niet haalbaar. Dit blijkt uit het volgende.

Uit het Beleidskader Zonne- en Windenergie Gemeente Roerdalen 2021-2030 volgt dat het elektriciteitsverbruik in Roerdalen in 2020 is bepaald op 255 TJ (71,5 miljoen kWh) per jaar (bron: regionale klimaatmonitor 2021). Dit is ongeveer 14,5% van het totale jaarlijkse energieverbruik in Roerdalen. De verwachting is dat, ondanks besparingen en efficiënter gebruik van stroom, het elektriciteitsverbruik de komende jaren toeneemt tot 330 TJ in 2030. Dit als gevolg van elektrificatie van verwarming, vervoer en industrie.

Om inzicht te krijgen hoeveel panden zonpotentie hebben, is voor het jaar 2020 de 'Analyse zonnepotentie gemeente Roerdalen' opgesteld (**bijlage 4.1**). Hieruit blijkt dat er in Roerdalen sprake is van in totaal 12.960 panden met zonpotentie. In potentie kunnen op deze daken 393.092 panelen geplaatst worden.

Zoals uit de randvoorwaarden bij trede 1 blijkt, tellen de daken van de woningen niet mee voor de rijks-/RES opgave. Op basis van de analyse betekent dit dat er zonder de woningen in totaal sprake is van 4.401 panden met grote daken². In totaal hebben deze panden een zonpotentie voor 202.776 panelen. Dit betekent dat alleen al voor het invullen van de huidige elektriciteitsvraag (jaar: 2020) binnen de gemeente Roerdalen onvoldoende grote daken met zonpotentie aanwezig zijn. In onderstaande berekening wordt dit nader inzichtelijk gemaakt.

Elektriciteitsverbruik 2020

<i>Elektriciteitsverbruik 2020 = 255 TJ</i>	: 285.090 panelen (285 Wp) ³
<i>Zon op dak potentie 2020</i>	: 202.776 panelen

Potentie tekort op daken	: 82.314 panelen

Verwacht elektriciteitsverbruik 2030

² In het onderzoek is bij de resterende bebouwing geen onderscheid gemaakt tussen grote en kleine daken. In de praktijk is er dus geen sprake van 4.401 grote daken. Dit zijn er minder. Voor de eenvoud wordt in de berekening echter uitgegaan van 4.401 grote daken.

³ $285 \text{ Wp} \times 0,88 \text{ rendement} \times 1000 \text{ vollasturen p/j} = 250,8 \text{ kWh per paneel p/j}$.

$255 \text{ TJ} = 71,5 \text{ miljoen kWh}$.

$71,5 \text{ miljoen kWh} / 250,8 \text{ kWh} = 285.090 \text{ panelen (285 Wp)}$.

<i>Elektriciteitsverbruik 2030 = 330 TJ</i>	: 368.820 panelen (285 Wp) ⁴
<i>Zon op dak potentie 2020</i>	: 202.776 panelen

Potentie tekort op daken	: 166.044 panelen

Figuur 27: Berekening zonpotentie gemeente Roerdalen.

Kanttekening bij berekening

Bij de berekening moet de volgende kanttekening geplaatst worden. In de berekening wordt uitgegaan van panden met zonpotentie. Zoals onder het kopje 'Randvoorwaarde bij trede 1' reeds aangegeven, zijn niet alle panden geschikt of beperkt geschikt om zonnepanelen te plaatsen. In de uitgevoerde 'Analyse zonnepotentie gemeente Roerdalen' is uitsluitend onderzocht of een pand zonnepotentie heeft. Niet is onderzocht of bij deze panden sprake is van andere belemmeringen waardoor de zonnepanelen niet geplaatst kunnen worden. Te denken valt aan de dakconstructie, obstakels zoals dakramen en schoorstenen en of er teruglevercapaciteit beschikbaar is. Ten slotte is ook niet onderzocht of de eigenaar van het pand bereid is om zonnepanelen op het dak te plaatsen. Omdat niet alle belemmeringen zijn onderzocht én niet duidelijk is of de eigenaar van de panden panelen willen plaatsen, is de berekening te rooskleurig. Dit betekent dus dat in werkelijkheid het potentie tekort op daken nog groter is. Immers, in de praktijk zullen bijvoorbeeld niet alle dakconstructies voldoen. Ook zullen niet alle eigenaren zonnepanelen willen plaatsen.

Zon op dak alleen te stimuleren

Het plaatsen van zonnepanelen kan alleen gestimuleerd worden. De gemeente kan dit niet afdwingen. Bij de invulling van trede 1 is er daarom sprake van een RES-brede aanpak voor het stimuleren van de aanleg van zonnepanelen op daken. Dit plan richt zich naast de particuliere daken ook op daken van bedrijven en commercieel vastgoed. MKB-bedrijven die willen verduurzamen, worden hier vanuit de gemeente in gestimuleerd.

De gemeente wil de regie houden op haar duurzaamheidsdoelen. Omdat zon op dak alleen gestimuleerd kan worden, ontstaat er voor de gemeente een afhankelijkheidspositie. Daarom zet ze niet alleen in op trede 1: stimuleren zon op dak, maar ook op trede 4 (zon op landbouwgrond).

Realisatie zon op dak bij realisatie zonneparkproject

In verband met de toepassing van de zonneladder is het verder relevant dat Statkraft (als onderdeel van het zonneveld aan de Hobertsveldweg) twee scholen in Roerdalen gaat voorzien van zonnepanelen. Hierbij gaat het om 't Kempke in St Odiliënberg en de Sint Martinusschool in de te bouwen MFA in Vlodrop. De zonnepanelen op de scholen passen binnen 'trede 1' van de zonneladder. Concreet zal de realisatie van het zonneveld – volgens de voorgenomen plannen – dus niet slechts leiden tot "zon op landbouwgrond", maar ook tot "zon op dak".

Onderbouwing trede 2: ZonPV in gebouwd gebied

Wat betreft de invulling van trede 2 moet in het oog worden gehouden dat er sprake moet zijn van

⁴ 285 Wp * 0,88 rendement * 1000 vollasturen p/j = 250,8 kWh per paneel p/j.

330 TJ = 92,5 miljoen kWh.

92,5 miljoen kWh/25,8 kWh = 368.820 panelen (285 Wp).

mogelijkheden waarover beschikt kan worden, zoals bijvoorbeeld restruimten op bedrijventerreinen, niet courante lege bouwkavels of parkeerterreinen. In de gemeente Roerdalen is bijvoorbeeld geen sprake van restruimten op bedrijventerreinen of niet courante lege bouwkavels. De gemeente beschikt daarnaast wel over parkeerterreinen. Deze hebben echter een beperkte oppervlakte en liggen verspreid door de gemeente. Voor het invullen van de duurzaamheidsdoelen vóór 2030 is 75 ha aan zonneparken noodzakelijk. Het te behalen doel vraagt dus om locaties met een behoorlijke omvang. De parkeerplaatsen voldoen hier niet aan. Om voorgaande redenen vallen de gebieden binnen trede 2 voor het kunnen behalen van de duurzaamheidsdoelen zo goed als af.

Onderbouwing trede 3: ZonPV in landelijk gebied

Net zoals bij de invulling van trede 3 moet ook bij deze trede in het oog worden gehouden dat er voor de gemeente mogelijkheden beschikbaar moeten zijn. Voor het behalen van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelen vallen de gebieden binnen trede 3 zo goed als af.

In de gemeente ligt bijvoorbeeld geen waterzuiveringsinstallatie. Verder heeft de gemeente geen agrarische bouwblokken in eigendom. Ook het inzetten van de bermen langs de A73 en het spoor zijn voor het behalen van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelen geen optie. De bermen zijn immers eigendom van Rijkswaterstaat (RWS) en ProRail. De gemeente kan het plaatsen van de zonnepanelen op de genoemde locaties alleen stimuleren, maar niet afdwingen. Bekend is verder dat zowel RWS als ProRail onderzoek doen naar het plaatsen van zonnepanelen op hun eigendommen. Op de gronden in de gemeente Roerdalen hebben beide partijen vooralsnog geen plannen om zonnepanelen te plaatsen.

De realisatie van zonnepanelen binnen trede 3 is veelal afhankelijk of de eigenaar van de gronden het initiatief wil nemen. Een voorbeeld is het zonnepark op de stortplaats in Montfort. Op 1 oktober 2020, verzonden 5 oktober 2020, is voor dit park door provincie Limburg een omgevingsvergunning verleend. Het betreft een initiatief van Deponie Zuid B.V. Dit betreft een zonnepark van +/- 15 ha. Zoals aangegeven in het Beleidskader Zonne- en Windenergie Gemeente Roerdalen 2021-2030' telt dit park niet mee voor de gemeentelijke opgave van 75 ha grootschalige opwek van zonne-energie.

Conclusie invulling treden 1 tot en met 3

Op basis van het voorgaande is de conclusie dat met het uitsluitend invullen van treden 1 tot en met 3 de omschreven duurzaamheidsdoelen vóór 2030 niet worden gehaald. Met het invullen van treden 1 tot en met 3 worden kleine stappen gezet. Het vergt immers tijd om particulieren/bedrijven te overtuigen om daadwerkelijk duurzaamheidsmaatregelen te treffen. Daarnaast is ook de inzet van alle in potentie geschikte grote daken voor zonne-installaties in de gemeente niet voldoende om de duurzaamheidsdoelstellingen te realiseren. Vanuit realistisch oogpunt moeten in Roerdalen dus ook landbouwgronden ingezet worden voor zonne-installaties.

Onderbouwing trede 4: ZonPV landbouwgrond/Groenblauwe mantel

De voorgenomen ontwikkeling betreft ZonPV op landbouwgrond. Dit betekent dat het 'nee-tenzij principe' van toepassing is. Dit principe is verwoord in het vijfde lid van artikel 2.17.2 'Instructieregels zonneparken' van de Omgevingsverordening Limburg 2014.

Een ruimtelijk plan laat geen zonnepark op landbouwgrond toe tenzij:

- a. *een zorgvuldige ruimtelijke afweging heeft plaatsgevonden ten aanzien van de locatie;*
- b. *voorzien wordt in een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing en beheer passend bij de aanwezige kernkwaliteiten van het landschap;*
- c. *de zonnepanelen in een opstelling worden geplaatst die aansluit op een bij het gebied passende bodemkwaliteit.*

Ad sub a

De locatie past binnen het gemeentelijk en provinciaal beleid over de geschiktheid van locaties.

In het Beleidskader Zonne- en Windenergie Gemeente Roerdalen 2021-2030 heeft de raad bepaald welke gebieden niet geschikt zijn voor de realisering van zonneparken. Het gaat om “uitsluitingsgebieden”. De projectlocatie ligt niet binnen één van de uitsluitingsgebieden. Op basis van het gemeentelijk beleidskader ligt de locatie in een “potentiegebied”. Dit is nader toegelicht in paragraaf 3.4 van deze ruimtelijke onderbouwing.

Het plangebied ligt verder niet binnen het ‘Natuurnetwerk Limburg’, een ‘waterwingebied’ of binnen een bestaand ‘bos- en natuurgebied’ gelegen in de groenblauwe mantel. Gelet daarop ligt de locatie ook niet binnen een “uitsluitingsgebied” op grond van het provinciaal beleid.

De locatie past binnen de Handreiking Landschap van de RES.

Op de geschiktheidskaart behorende bij de “Handreiking Landschap - RES Noord-en Midden-Limburg” (hierna: “**de Handreiking**”) wordt de planlocatie grotendeels aangeduid als “zeer en grotendeels geschikt”. Dit komt omdat het besluitgebied op de overgang ligt van het landschapstype ‘Bouwland, veld’ naar het landschapstype ‘Droge heide-ontginning’. Daarmee is het gebied – zo volgt uit paragraaf 1.5 van de Handreiking – geschikt voor de realisering van een zonneparkproject. Verder geldt dat een gedeelte van het besluitgebied is gelegen in een beekdal dat als “nauwelijks geschikt” kwalificeert. Volgens de Handreiking is een zonnepark binnen dit gebiedstype mogelijk, mits de karakteristiek van het landschap herkenbaar blijft. Dat zal het geval zijn. Sterker zelfs, het zonneparkproject – in combinatie met de landschappelijke inpassing – zorgt voor de versterking van de aanwezige waarden en kenmerken van het gebied en de omgeving. Daarover het volgende.

Met het zonneparkproject worden de beleving van de aanwezige waarden en kenmerken van het gebied en de omgeving versterkt.

Het besluitgebied en omgeving hebben een halfopen tot open karakter dat, beleefd van de Grote Bergerweg en Waarderweg, diepe uitzichten kent met als verste object de op circa 5 kilometer afstand gelegen Clauscentrale. Deze beleving wordt afgewisseld door de beslotenheid van een aantal bospercelen. De laanbeplanting aan de Bergerweg en de Waarderweg segmenteert de openheid van het gebied.

Doordat de grondvorm van het zonneveld uit twee ten opzichte van elkaar verschoven vlakken bestaat, ligt het zonneveld niet als een massief blok in het landschap, maar draagt het bij aan de versterking van de dieptewerking in het landschap. Zo draagt het zonneveld – in combinatie met de landschappelijke inpassing – ook bij aan het herkenbaar maken van de nu in de openheid onzichtbare structuur van veldwegen en roermeanders. Dit maakt het open landschap van het Hobertsveld aantrekkelijker voor recreatie.

Statkraft zal gezamenlijk met de betrokken partijen, waaronder de gemeente, bezien of de

Landschappelijke Inpassing van het zonneparkproject behouden kan blijven. Het is ook de uitdrukkelijke wens van Statkraft om de Landschappelijke Inpassing zoveel mogelijk te behouden, voor zover de ontmanteling ervan niet bijdraagt aan de toekomstig gewenste invulling van het besluitgebied. Het idee hierbij is dat de versterking van de beleving van de aanwezige waarden en kenmerken van het gebied en de omgeving zoveel mogelijk duurzaam plaatsvindt.

Zie hierover verder paragraaf 2.2.4 van deze ruimtelijke onderbouwing.

Ad sub b

De (omvangrijke) Landschappelijke Inpassing is passend bij de aanwezige kernkwaliteiten van het landschap.

Volgens de 'Handreiking Landschap, Grootschalige energie opwerk ZON op LAND, RES Noord- en Midden-Limburg' ligt het besluitgebied op de overgang van 'zeer geschikt' naar 'nauwelijks geschikt'. Dit onderscheid is gebaseerd op de overgang van halfopen landschap naar open landschap, zoals opgenomen in het 'Landschapskader Noord- en Midden-Limburg'. Het zonneparkproject dient daarom een kwaliteitsimpuls te geven aan het landschap.

Met de (omvangrijke) Landschappelijke Inpassing van het zonneparkproject wordt een kwaliteitsimpuls gegeven aan het landschap. De inpassing versterkt de aanwezige landschappelijke waarden, waaronder het zicht op de oude Roermeanders. Hiernaast is de inpassing mede gericht op het behoud van de openheid van het landschap (dit is ook een wens van omwonenden) en het verbeteren van de biodiversiteit.

Het idee achter de inrichting van de Landschappelijke Inpassing is verder toegelicht in paragraaf 2.2.4 van deze ruimtelijke onderbouwing. Hieronder is – in paragraaf 3.3 – nader ingegaan op de toepassing van de 'Handreiking Landschap, Grootschalige energie opwerk ZON op LAND, RES Noord- en Midden-Limburg' en – vanaf pagina 41 – op het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg

Zoals aangegeven, is het een uitdrukkelijke wens van Statkraft om de Landschappelijke Inpassing zoveel mogelijk te behouden, voor zover de ontmanteling ervan niet bijdraagt aan de toekomstig gewenste invulling van het besluitgebied. Het idee hierbij is dat de versterking van de beleving van de aanwezige waarden en kenmerken van het gebied en de omgeving zoveel mogelijk duurzaam plaatsvindt.

Ad sub c

De zonnepanelen worden in een opstelling geplaatst die aansluit op een bij het gebied passende bodemkwaliteit.

De oriëntatie van de percelen binnen het besluitgebied is niet zodanig, dat een volledig oostwest georiënteerde opstelling wenselijk is. Om in de structuur van de kavels te blijven en om een nette afwerking naar de zijanten van het zonnenveld mogelijk te maken, is ervoor gekozen de rijen circa 18 graden te draaien ten opzichte van oost-west. Daarmee staan de rijen nu haaks op de Hobertsveldweg en de perceelgrens in het verlengde van de steilrand. De steilrand blijft daarbij vrij van panelen, zodat deze als klein landschapselement zichtbaar en herkenbaar blijft vanuit de omgeving. Dit is nader toegelicht in paragraaf 2.2.1.

Door de vlinderopstelling en de onderlinge tussenruimtes tussen de panelen en de tafels is er voldoende

ruimte voor het regenwater om de grond onder de tafels met panelen te vernatten (zie figuur 13.1). Door de vlinderopstelling komt meer zonlicht en hemelwater onder de panelen en de bodem terecht dan bij een traditionele "oost-west opstelling". De vlinderopstelling zorgt ervoor dat het waterbergend vermogen van het besluitgebied behouden blijft, dat de vegetatie onder de zonnepanelen goed groeit én de bodem met de daarin aanwezige biotoop zichzelf kan ontwikkelen. Dat voldoende lichtinval behouden blijft, blijkt ook uit de resultaten van het 'lichtinvalonderzoek' dat door adviesbureau Eelerwoude is uitgevoerd (**bijlage 11**).

Conclusie

Het zonneparkproject is volgens de provinciale Omgevingsvisie gelegen in het 'buitengebied'. Gelet op de beleidsuitgangspunten die zijn opgenomen in de provinciale Omgevingsvisie is het voorliggend zonneparkproject volgens deze visie toegestaan, indien het zonneparkproject past binnen de Limburgse zonneladder.

Nu is voldaan aan de 'tenzij-voorwaarden', past het voorliggend zonneparkproject binnen de Limburgse zonneladder. De realisering van het voorliggend zonneparkproject op landbouwgronden is passend binnen de uitgangspunten over de geschiktheid van locaties, zoals deze zijn opgenomen in het gemeentelijk en provinciaal beleid.

Verwezen wordt ook naar de als bijlage 4.2 bij deze ruimtelijke onderbouwing opgenomen 'Notitie onderbouwing Limburgse Zonneladder 'Zonnepark Hobertsveldweg' en de bijlage 4.1 'Analyse zonnepotentie gemeente Roerdalen'.

Omgevingsverordening Limburg 2014 en Omgevingsverordening Limburg 2021

In de Omgevingsverordening Limburg 2014 heeft de provincie regels van de belangen uit de Omgevingsvisie vastgelegd. Provinciale Staten hebben de Omgevingsverordening Limburg (2021) in december 2021 vastgesteld. De inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingsverordening is gelijk aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet: 1 januari 2024. Deze aanvraag valt onder de toepassing van de Omgevingsverordening Limburg 2014 (geconsolideerde versie d.d. 16 december 2022), vanwege de toepassing van artikel 4.3, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet, waarin is bepaald dat het 'oude recht' van toepassing blijft op aanvragen die vóór 1 januari 2024 zijn ingediend.

Instructieregels over zonneparken

In de Omgevingsverordening Limburg 2014 zijn alvast de (instructie)regels opgenomen met betrekking tot te realiseren zonneparken, die eveneens onder de nieuwe Omgevingsverordening zullen gelden. De provincie stelt in aansluiting op trede 4 uit de zonneladder in artikel 2.17.2 van de Omgevingsverordening Limburg 2014 (evenals in artikel 13.3 van provinciale Omgevingsverordening 2021) dat een zonneveld op landbouwgrond aan de volgende (instructie)regels is gebonden:

1. Een ruimtelijk plan laat geen zonnepark toe binnen de Goudgroene natuurzone of binnen een waterwingebied.
2. Een ruimtelijk plan laat geen zonnepark toe in een bestaand bos- of natuurgebied binnen de Zilvergroene natuurzone of de Bronsgroene landschapszone.
3. Een ruimtelijk plan voor een gebied gelegen in de regio Noord-Limburg of de regio Midden-Limburg laat een zonnepark alleen toe als dat in lijn is met de Limburgse principes van de provinciale omgevingsvisie en in afstemming met de regionale energiestrategie Noord- en Midden-

Limburg.

4. Een ruimtelijk plan voor een gebied gelegen in de regio Zuid-Limburg laat een zonnepark alleen toe als dat in lijn is met de Limburgse principes van de provinciale omgevingsvisie en in afstemming met de regionale energiestrategie Zuid-Limburg.
5. Een ruimtelijk plan laat geen zonnepark op landbouwgrond toe tenzij:
 - a. een zorgvuldige ruimtelijke afweging heeft plaatsgevonden ten aanzien van de locatie;
 - b. voorzien wordt in een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing en beheer passend bij de aanwezige kernkwaliteiten van het landschap; en
 - c. de zonnepanelen in een opstelling worden geplaatst die aansluit op een bij het gebied passende bodemkwaliteit.
6. De toelichting bij een ruimtelijk plan voor een zonnepark bevat een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het derde of het vierde lid en het vijfde lid.
7. Bij het vaststellen van een ruimtelijk plan dat voorziet in een bestemming die een zonnepark toestaat houdt het gemeentebestuur rekening met het betrekken van de omgeving bij de toekenning van de bestemming, het zorgdragen voor maatschappelijk draagvlak voor de toekenning van de bestemming en het maximaal gebruik van de mogelijkheden voor (financiële) participatie bij de exploitatie van het zonnepark.
8. Een ruimtelijk plan dat een zonnepark toelaat bevat een verplichting tot het verwijderen van het zonnepark na beëindiging van de activiteit.
9. Het tweede lid geldt niet voor een zonnepark op de locatie van de stortplaats in Schinnen, als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid. De voorwaarden bedoeld in het vijfde lid, onder a tot en met c, zijn van overeenkomstige toepassing.

Aan deze instructieregels wordt voldaan met het verlenen van een omgevingsvergunning om af te wijken van het bestemmingsplan ten behoeve van het voorliggend zonneparkproject. Daarover het volgende.

1. Het besluitgebied is niet gelegen binnen de Goudgroene natuurzone of binnen een waterwingebied.
2. Het besluitgebied ligt niet in een bestaand bos- of natuurgebied binnen de Zilvergroene natuurzone of de Bronsgroene landschapszone.
3. Het zonneparkproject is in overeenstemming met de Limburgse principes, zoals deze zijn opgenomen in de provinciale Omgevingsvisie. Dit is hierboven toegelicht onder de kop "Omgevingsvisie Limburg" (pagina's 31 tot en met 39 van deze ruimtelijke onderbouwing). Hiernaast is het zonneparkproject in overeenstemming met de regionale energiestrategie Noord en Midden-Limburg. Het project valt binnen het bod van de RES van 1,2 Mw. Dit is nader toegelicht in paragraaf 3.3 van deze ruimtelijke onderbouwing.
4. Deze instructieregel is niet van toepassing op het besluitgebied.
5. Op pagina's 39-41 van deze ruimtelijke onderbouwing is gemotiveerd toegelicht dat aan deze instructieregel is voldaan.
6. Zie hierboven.
7. Aan deze eis is voldaan. De wijze waarop procesparticipatie en andere vormen van participatie plaatsvinden is nader toegelicht in paragraaf 4.14 van deze ruimtelijke onderbouwing. Het participatietraject – dat is en zal worden uitgevoerd in overeenstemming met het participatieplan dat als bijlage 10 is bijgevoegd – is al in een vergevorderd stadium (zie paragraaf 1.2.5 van het participatieplan voor een indicatieve planning). De volgende stappen zijn doorlopen:

- Bij de totstandkoming van het ontwerp van het zonneparkproject zijn alle relevante

stakeholders betrokken (zie paragraaf 1.2.1 van het participatieplan).

- Er hebben – in navolging op een overleg met de energiecoöperatie Duurzaam Roerdalen in maart 2022 – sinds begin april 2022 diverse keukentafelgesprekken plaatsgevonden met direct omwonenden (die binnen een afstand van 500 meter van het projectgebied woonachtig zijn), waarna het ontwerp van het zonneparkproject is aangepast op basis van de ingekomen reacties van direct omwonenden (zie hierover ook de bijlagen bij het participatieplan).
- Hiernaast is op 10 oktober 2022 een openbare gespreksbijeenkomst ('informatieavond') georganiseerd voor andere stakeholders (zie voor het verslag van de informatieavond paragraaf 1.2.4 van het participatieplan). Daarbij is met een 3D visualisatie aangetoond wat het effect van het zonneveld zal zijn.
- Er zijn ook nadere gesprekken gevoerd en afspraken gemaakt met verschillende stakeholders, waaronder:
 - de energiecoöperatie Duurzaam Roerdalen (in verband met onder meer participatie);
 - het Waterschap Limburg (in verband met de waterparagraaf);
 - verschillende natuurorganisaties (in verband met de landschappelijke inpassing en natuureducatie);
 - verschillende dagbestedingen (in verband met recreatie);
 - verschillende basis- en middelscholen (in verband met educatie);
 - een wandelvereniging (in verband met recreatie);
 - een camping (in verband met recreatie);
 - een hovenier (in verband met de lokale uitvoering van het zonneveld);
 - een elektrobedrijf (in verband met de lokale uitvoering van het zonneveld), en;
 - een civiel bedrijf (in verband met de lokale uitvoering van het zonneveld).
- Op 11 juli 2022 heeft Statkraft een principeverzoek ingediend bij de gemeente (in verband met de eerste tenderronde). Onderdeel van het verzoek waren de eerste versies van het participatieplan, het landschapsplan en het veiligheidsplan.
- Op 17 oktober 2022 heeft Statkraft een tweede principeverzoek ingediend bij de gemeente (in verband met de tweede tenderronde). Onderdeel van dit principeverzoek waren (nieuwe versies van) het participatieplan, het landschapsplan, het veiligheidsplan, de Quicksan flora fauna en het archeologisch onderzoek.
- Sinds 24 januari 2023 vinden concrete gesprekken plaats tussen de gemeente en Statkraft over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het zonneparkproject.
- De provincie heeft op 29 maart 2023 en op 6 mei 2024 de wettelijk vooroverlegreactie naar de gemeente Roerdalen gestuurd. Op 2 november 2023 is de aanvraag om een omgevingsvergunning ingediend, inclusie alle benodigde aanvraag-/vergunningsstukken.
- Tijdens de voorbereidingsprocedure zijn de gesprekken met alle stakeholders voortgezet. Alle stakeholders zijn door verschillende uitingen op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen over de voortgang van het participatieproject en de verdere voorbereiding op het zonneparkproject (zie ook paragraaf 1.2.3 van het participatieplan).

Statkraft blijft in gesprek met de stakeholders tijdens de bouw en realisering van het zonneparkproject. Zoals is toegelicht in paragraaf 4.14 van deze ruimtelijke onderbouwing is er veel aandacht financiële participatie. In een samenwerkingsovereenkomst tussen Statkraft en de lokale energiecoöperatie Duurzaam worden alle afspraken over financiële participatie vastgelegd.

8. Aan deze eis is voldaan. Het zonnenveld kan na afloop van deze termijn eenvoudig worden ontmanteld. De restmaterialen (staal, kabels, technische installaties en panelen) zullen volgens de dan geldende technieken worden hergebruikt en gerecycled. Een toelichting op de ontmanteling is opgenomen in paragraaf 2.2.6 van deze ruimtelijke onderbouwing. Een toelichting op het behoud van een gedeelte van de landschappelijke inpassing na de ontmanteling is opgenomen in paragraaf 2.2.7 van deze ruimtelijke onderbouwing.

De amovering wordt zowel privaatrechtelijk (anterieure overeenkomst) als bestuursrechtelijk (voorschrift omgevingsvergunning) geborgd. In de anterieure overeenkomst wordt een bepaling opgenomen dat het zonnepark verwijderd moet worden na beëindiging van de exploitatie. Ook wordt in de overeenkomst geborgd dat de financiële middelen beschikbaar zijn om het zonnepark te kunnen verwijderen.

Daarnaast bevat de omgevingsvergunning, overeenkomstig artikel 2.17.2 van de Omgevingsverordening Limburg 2014, een voorschrift dat het zonnepark na beëindiging van de exploitatie verwijderd moet worden (behalve de landschappelijke inpassing van het zuidelijk deel). Om aan het einde van de looptijd het zonnepark te kunnen amoveren dient er in de businesscase een reservering gemaakt te worden. Dit om aan het einde van de looptijd het risico af te dekken van de mogelijke kosten die daarvoor gemaakt moeten worden. In het “Amoveringsplan” (**bijlage 2**) wordt dit verder toegelicht.

9. Deze instructieregel is niet van toepassing op het besluitgebied.

Andere verplichtingen vanuit de Omgevingsverordening Limburg 2014

Grondwateronttrekkingsgebied en boringsvrije zone

Omdat het besluitgebied binnen het grondwateronttrekkingsgebied ‘Roerdalslenk’ en de ‘Boringsvrije zone Roerdalslenk II’ is gelegen, is het verboden in dit gebied grondwater te onttrekken of water te infiltreren beneden de bovenkant van de Bovenste Brunssumklei in het gebied Roerdalslenk en beneden 5 meter +NAP in het gebied Venloschol. Hier is geen sprake van. Daarom is het zonneproject met batterijopslag in overeenstemming met de instructieregels met betrekking tot het grondwateronttrekkingsgebied en de boringsvrije zone.

Conclusie ten aanzien van de provinciale instructieregels

Het voorliggend initiatief voldoet aan de instructieregels die zijn opgenomen in de Omgevingsverordening Limburg 2014 en Omgevingsverordening Limburg 2021. Deze aanvraag is daarom in overeenstemming met de geconsolideerde versie van de Omgevingsverordening Limburg 2014 (d.d. 16 december 2022),

Landschapskader Noord- en Midden-Limburg

In het ‘Landschapskader Noord- en Midden-Limburg’ geeft de provincie handvatten ter verhoging van de verschillende in Limburg aanwezige landschappelijke kwaliteiten om daarmee de dagelijkse leefomgeving van vele mensen en ook van planten en dieren een kwaliteitsimpuls te geven. Het landschapskader heeft tot doel op een beknopte wijze inzicht te geven in het hoe en waarom van het huidige landschap en daarmee grip te krijgen op de kansen die dat landschap biedt voor de toekomst. Het vormt hiermee een inspiratiebron om tot kwaliteitsverbeteringen te komen voor het Noord- en Midden-Limburgse landschap.

Op basis van het landschapskader ligt het projectgebied op de overgang van het landschapstype ‘Velden’

naar het landschapstype 'Droge heideontginning'. Verder is aan een gedeelte van het besluitgebied het landschapstype 'Beekdal' toegekend (zie figuur 4).

Droge heideontginning

De heideontginningen zijn de eerste grootschalig georganiseerde ontginningen op de zandgronden en vormen tegenwoordig het grootste oppervlak landbouwgrond. Deze ontginningen vallen onder de categorie jonge-ontginningen. De heideontginningen zijn niet allemaal tegelijk ontstaan. Voor 1900 werden de droogste delen van de woeste grond ontgonnen. Dit betrof met name de hogere zandgronden en daarmee de droge heideontginningen. Na 1900 zijn ook de lagere zandgronden in gebruik genomen.

Kenmerken

In het landschapskader zijn de volgende landschapkenmerken aangegeven:

- **Reliëfvorm:** Vlak (al dan niet geëgaliseerd), soms met lichte welvingen;
- **Water:** Kunstmatig lage grondwaterstanden; diepe sloten;
- **Bodem:** Zandgronden;
- **Wegenpatroon:** Rechte wegen;
- **Verkavelingspatroon:** Regelmatige blokverkaveling;
- **Landbouwkundig gebruik:** Overwegend bouwland; oorspronkelijk ook bosbouw;
- **Beplanting:** Lanen/bomenrijen (overwegend eiken); landschapselementen (kleine bosjes, singels, bomenrijen en heggen);
- **Landschappelijke erfbeplanting:** Bebouwing Losse boerderijen hier en daar aaneengeregen tot clusters en/of lintachtige bebouwing met open tussenruimten.

Kernkwaliteiten

In het landschapskader zijn de kernkwaliteiten nader omschreven binnen de thema's 'natuurlijk', '(cultuur)historie' en 'visueel-ruimtelijk'. Deze kernkwaliteiten zijn voor droge ontginningen als volgt beschreven:

Natuurlijk

Deze verder van de oude bebouwingskernen afgelegen landbouwgronden liggen veelal op dekzandvlakten en soms ook op terrassen en veenvlakten. Deze gronden werden pas ontgonnen toen de bevolking dusdanig in omvang toenam dat de oude graslanden en bouwlanden niet meer konden voldoen aan de vraag naar voedsel. Door de voornamelijk grootschalige landbouwkundige inrichting en het relatief fragmentarische karakter van de aanwezige landschapselementen is de huidige natuurwaarde beperkt.

Cultuur(historie)

Het halfopen landschap op de jonge ontginningen is vanuit cultuurhistorisch perspectief vooral waardevol als voorbeeld van de meer recente ontginningsperiode (1850-1950). Na de ruilverkavelingen van de jaren 50-60 van de vorige eeuw, hebben veel van de originele droge heideontginningen hun iets kleinschaliger en hoekiger patroon ingeruild voor meer openheid en rechtlijnigheid. Het groene raamwerk is sinds de ruilverkaveling ruimer van opzet geworden. Momenteel zijn deze gronden vaak in gebruik als bouwland voor diverse teelten.

Visueel-ruimtelijk

Een typische droge heideontginning kenmerkt zich door afwisselend open en bebouwingsvrij tot halfopen door groen en verspreide gebouwen omgeven bouwlanden. Binnen deze jonge ontginningen zijn

gebieden aan te wijzen waar nog zoveel (lineaire) landschapselementen te vinden zijn dat hierdoor een halfbesloten landschap ontstaat.

Kenmerkend visueel-ruimtelijk aspect zijn de hoekverdraaiingen, waarbij binnen één blok het patroon wel recht is, maar de grote blokken onderling niet loodrecht op elkaar staan. De jonge bebouwingslinten zijn grootschaliger, rechter en minder verdicht dan die van de oude cultuurlandschappen.

Ontwikkelvisie

In de ontwikkelvisie voor de droge heideontginningen is in het landschapskader onder meer aangegeven dat het wenselijk is om het landschap te ontwikkelen tot een voor mensen aantrekkelijker en waardevoller landschap door een verdichting van het landschap met groene (lijn)elementen zoals transparante laanbeplanting. Het landschap is hierdoor niet in één keer te overzien en biedt gevoelsmatige beschutting tegen weer en wind, wat door mens en dier op prijs gesteld wordt. Hierdoor wordt tevens het verschil met de meer open natteontginningslandschappen vergroot.

Het doel voor dit landschapstype is om het agrarisch karakter van deze gebieden verder te ontwikkelen en tegelijk een landschap te ontwikkelen met een meerwaarde voor recreatie en natuur

De voorkeur gaat uit naar lineaire landschapselementen (singels, lanen, kruidenrijke stroken), die samen een raamwerk vormen waarbinnen de landbouw goed uit de voeten kan. Kleinere bosjes zijn eveneens toepasbaar, enerzijds omdat hierbij toch (verre) doorkijken mogelijk zijn en er iets van de vroegere grootschaligheid behouden blijft, maar met name ook als overgang van de heideontginningen naar het mozaïeklandschap of het kampenlandschap.

Velden

Een veld is een relatief grote bolliggende akker, die al eeuwen door mensen in gebruik is en door toedoen van de mens voorzien is van een dikke humeuze bovenlaag. De velden zijn de oudste bouwlanden en daarom van groot cultuurhistorisch belang. De velden werden en worden slechts doorsneden door smalle zandpaden, zonder opgaande beplanting. In veel gevallen staat nu op een open veld nog een enkele solitaire boom, nabij de kruising van de zandpaden, al dan niet voorzien van een veldkruis. Langs de randen van de velden staan ook nu nog vaak de gebouwen. Deze onlosmakelijke combinatie van een open middegebied met daaromheen bebouwing (kern of lint) of bos is bijzonder kenmerkend voor dit landschapstype.

Kenmerken

In het landschapskader zijn de volgende landschapkenmerken aangegeven:

- **Reliëfvorm:** Vaak bolle ligging;
- **Water:** Diepe grondwaterstanden; open water (poelen) alleen plaatselijk langs de randen;
- **Bodem:** Dikke humeuze bovenlaag (eerdgrond); zandige ondergrond;
- **Wegenpatroon:** (Hoofd)wegen rondom het veld; soms radiaal zandpad over het veld;
- **Verkavelingspatroon:** Onregelmatige grote percelen;
- **Landbouwkundig gebruik:** Bouwland;
- **Beplanting:** Langs de randen in de vorm van bomenrijen langs de wegen; solitaire veldbomen;
- **Landschappelijke erfbeplanting:** Kleine gehuchten of lintbebouwing langs de rand.

Kernkwaliteiten

De kernkwaliteiten zijn voor velden als volgt beschreven:

Natuurlijk

De velden zijn voornamelijk te vinden op dekzandruggen langs de beekdalen. Daarnaast zijn ze te vinden op terrassen en op opduikingen binnen de rivierdalen en een enkele keer op een voormalige stuifduin of een dekzandvlakte. De natuurwaarde van de velden is beperkt al zijn de voorkomende soorten vaak zeer zeldzaam; met name akkervogels. Vanwege de lange gebruiksgeschiedenis is er – evenals elders in Europa – een hechte relatie tussen de gebruiks- en bewerkingsmethode van de velden en de akkerorganismen. Er zijn dan ook nauwelijks andere, meer natuurlijke landschapstypen waar deze akkerorganismen zich thuisvoelen.

Cultuur(historie)

De open velden zijn de oudste landbouwgronden en vallen samen met de kampen en oude graslanden onder de oude cultuurlandschappen. Hier vonden de eerste landbouwontwikkelingen plaats. De eerste nederzettingen werden gesticht op de hogere gronden in de nabijheid van beekdalgronden. De landbouwgronden werden collectief ontgonnen en gebruikt. De velden zijn van oorsprong grote open akkerbouwgebieden. Bemesting vond plaats vanuit het potstalsysteem, waardoor dikke humusrijke enkeerdgronden zijn ontstaan. De cultuurhistorische kwaliteit van deze gebieden is dan ook groot mits de oorspronkelijke structuur nog herkenbaar aanwezig is. Ook de archeologische verwachtingswaarde is hoog, vanwege de lange bewoningsgeschiedenis, die soms teruggaat tot de steentijd/ ijzertijd. Veel van deze bol liggende, vaak goed ontwaterde en rijke gronden zijn ook nu nog in gebruik als bouwland, terwijl andere door stedelijke uitbreidingen van de aanliggende dorpskernen in gebruik zijn genomen.

Visueel-ruimtelijk

Een typisch veld wordt gekenmerkt door een relatief grote maat van openheid zonder enige bebouwing welke in groot contrast staat met de kleinschaligere verdichte rand, waarin wel beplantingselementen en gebouwen staan. Het contrast in schaal en maat tussen dit open landschap en de omringende bebouwing en dorpen in de directe nabijheid maakt deze gebieden bijzonder waardevol. De oude bebouwingslinten zijn kleinschaliger, kronkeliger en meer verdicht dan de jongere bebouwingslinten van de jonge ontginningslandschappen.

Ontwikkelvisie

In de ontwikkelvisie voor de Velden is in het landschapskader onder meer aangegeven dat het wenselijk is om de karakteristieke openheid van dit resterende cultuurhistorisch waardevolle landschapstype (verdichte rand om een bol liggend open gebied) zoveel mogelijk te behouden, te versterken en te herstellen voor de toekomst. Naast de openheid is ook de krans van bebouwing om het veld karakteristiek en de moeite waard te behouden. Er wordt dan ook ingezet op:

- half verdichte rand en open midden;
- (laan) beplanting langs de rand;
- eventuele verdichting (gebouwen of beplanting) in de rand tot maximaal 1/6 deel van de breedte van het bouwland, om zodoende minimaal 4/6 van de openheid van het veld te behouden;
- zichten naar het middengebied vrij houden en zicht op oriëntatiepunten (kerktorens, watertorens, molens, beeldbepalende solitaire bomen) respecteren.

Het doel voor dit landschapstype is om het agrarisch karakter van deze gebieden verder te ontwikkelen en tegelijk een landschap te ontwikkelen met een meerwaarde voor recreatie en natuur. De voorkeur gaat uit naar landschapselementen aan de rand rondom een velden.

Beekdal

Het beekdallandschap omvat die gronden die vanuit het natuurlijk fundament aangeduid worden als beekdal. Binnen deze kenmerkende beekdalen liggen verschillende soorten beken (beken met nog een natuurlijke loop, rechtgetrokken beken, aangelegd in moeraszones, in Maasmeanders, etc.). Daarnaast kan per beek een bovenloop, middenloop en een benedenloop onderscheiden worden. Belangrijker echter zijn de overeenkomsten tussen de verschillende beken in Noord- en Midden-Limburg. Dit is de bijzondere structurerende werking, met name binnen de dekzandgebieden tussen de Peel en de Maas. Hier liepen en lopen de belangrijkste beken met hun bijbehorende dalen en afzettingen.

Kenmerken

In het landschapskader zijn de volgende landschapkenmerken aangegeven:

- **Reliëfvorm:** Langgerekte laagtes;
- **Water:** Min of meer centrale bredere waterloop en relatief hoge grondwaterstanden;
- **Bodem:** Kleiig materiaal afgezet door de beek;
- **Wegenpatroon:** Wegen parallel aan het beekdal op de hogere en drogere zandgrond;
- **Verkavelingspatroon:** Kleinschalig; Onregelmatig of strokenverkaveling loodrecht op de beek
- **Landbouwkundig gebruik:** Oorspronkelijk: hooiland of weide; tegenwoordig: rundveehouderij;
- **Beplanting:** Kleine landschapselementen (houtsingels, heggen, beekbegeleidende beplanting, knotbomen etc.); bosjes en populierenopstanden;
- **Landschappelijke erfbeplanting:** Geen of incidenteel bebouwing, wel langs de wegen op de rand van het beekdal op de hogere gronden.

Kernkwaliteiten

De kernkwaliteiten zijn voor het beekdallandschap als volgt beschreven:

Natuurlijk

Het landschapstype wordt in het bijzonder gevormd door de doorgaande natte structuur, waardoor de beekdalen voor veel organismen functioneren als ecologische verbindingszone. Daarnaast vormen de vele gradiënten, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van oude geulen, maar vooral het hoogteverschil loodrecht op de beek van de lage beek naar de verder weg gelegen hogere gronden, een belangrijke kwaliteit. Met name de beekbegeleidende – veelal – natte gronden zijn bijzonder. Hier treffen we hooilanden, diverse moerastypen en moerasbossen aan.

Cultuur(historie)

De delen waar weide, oude hooi- en graslanden en geriefhout (hout voor gebruik als brandstof of bouw-materiaal) voorkomen zijn zeer waardevol. Op dit moment komt relatief veel grasland voor. De randen van de beekdalen op de hogere gronden zijn cultuurhistorisch en archeologische zeer waardevol. Deze randen waren de eerste bewoningsplaatsen in het gebied. In het verleden werden de gronden door gecontroleerde bevoeiing vruchtbaar gemaakt. Deze oude bevoeiingssystemen zijn cultuurhistorisch zeer waardevol.

De beekdalen spelen vandaag de dag nog steeds een belangrijke rol bij de waterhuishouding van het

gebied. Dit zijn dan ook de uitgelezen plekken om de verdrogingsproblematiek (deels) aan te pakken door hier water vast te houden en vertraagd af te voeren.

Visueel-ruimtelijk

De beekdalen zijn belangrijke structuurdragers van het landschap, met name op de zandgronden. Als gevolg van latere egaliserings-, ontwaterings- en ontginningen zijn de beekdalen echter in veel gevallen nog nauwelijks herkenbaar. Een typisch beekdal wordt gekenmerkt door een overwegend halfopen kleinschalig landschap met afwisselend hooilanden, weilanden, bosjes en kleine landschapselementen. In het beekdal bevindt zich meestal weinig tot geen bebouwing. Daar waar de karakteristieke kleinschaligheid bewaard is gebleven, is het landschap visueel-ruimtelijk nog aantrekkelijk en waardevol. Er worden drie typen beekdalen onderscheiden. Het halfopen kamertjes type, het besloten bostype en het open grazige type.

Ontwikkelvisie

In de ontwikkelvisie voor het beekdallandschap is in het landschapskader onder meer aangegeven dat het wenselijk is om de Beekdalen te ontwikkelen tot herkenbare, structurerende elementen in het landschap. Het ontwikkelen van lineaire landschapselementen loodrecht op de beek als houtwallen, singels, knotbomenrijen en heggen en met de beek mee als beekbegeleidende beplanting even als de aanleg van poelen en bosjes (< 5 ha) worden gestimuleerd als karakteristieke beekdalelementen. Bovendien wordt beekherstel, met de aanleg van natuurlijke oeverzones, en hermeandering aangemoedigd. Bij het plaatsen van nieuwe landschapselementen moet bij voorkeur aansluiting gezocht worden bij het aanwezige beekdaltype (half-open, bos en open). Midden in beekdalen liggen parallel aan de beekloop vaak rechte door mensen aangelegde bevoeiingsloten. Bij herinrichting verdient het landschappelijk de voorkeur een duidelijk onderscheid te maken tussen natuurlijke beeklopen en gegraven waterlopen. Dit kan door bij hermeandering van natuurlijke beken gebruik te maken van de oude beekbedding en oude meanderlussen en bij het zoeken naar ruimte voor het vertraagd afvoeren van regenwater in gegraven sloten dit te bereiken door middel van geometrische lussen.

Afweging Landschapskader Noord- en Midden-Limburg

Voor wat betreft de afweging van het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg wordt verwezen naar paragraaf 3.3, waarin is ingegaan op de 'Handreiking Landschap – RES Noord- en Midden-Limburg'. Deze handreiking vormt namelijk feitelijk een nadere uitwerking van het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, toegespitst op grootschalige energieopwekking op land.

Beleidskader 2024-2027 Nieuwe energie en schoon leefmilieu

Op 12 oktober 2024 hebben provinciale staten van de provincie Limburg een nieuw beleidskader vastgesteld, waarin het provinciaal beleid over het toestaan van nieuwe zonneparkprojecten is geactualiseerd. In paragraaf 6.1.4 van dit beleidskader is door provinciale staten toegelicht op welke manier zij nieuwe (instructie)regels over zonneparkprojecten in de toekomst gaan vormgeven. In verband daarmee is het volgende genoemd (op pagina's 44 en 45):

- De provincie zet in op het behalen van de RES doelen in 2030. Daarbij wordt ernaar gestreefd naar meervoudig ruimtegebruik en het benutten van locaties die zijn gesitueerd op treden die eerder dan zonneparken in de Limburgse zonneladder zijn opgenomen. Dit mede om invulling te geven aan de motie 'Huizing c.s. inzake betere benutting alternatieve locaties en toepassingen voor zon-PV'.

- Hier komt bij dat voor trede 4 zon-op-landbouwgrond een “nee-tenzij criterium” zal gaan gelden – overeenkomstig het huidige “nee-tenzij principe”. Kort gezegd, betekent dit dat trede 4 niet gebruikt zal worden, tenzij het gaat om de volgende uitzonderingsmogelijkheden:
 - a. Agri-PV: combinatie van een substantiële agrarische functie met een zonnepark.
 - b. Landbouwgronden die op basis van bestuurlijk bindende afspraken in transitie zijn, bijvoorbeeld gronden die in de toekomst een andere bestemming krijgen zoals woon-werkbestemming, recreatie of overgang naar natuur of gronden die minder geschikt worden voor een landbouwfunctie door verzilting, vernatting of bodemdaling. Zon-PV draagt financieel bij aan het mogelijk maken van de gebiedsgerichte opgaven voor een maximale periode (30 jaar), waarna de gebieden hun definitieve bestemming zullen krijgen.
 - c. Als de aanleg van zonneparken op gronden betekenisvol bijdraagt aan de vermindering van de netcongestie of zorgt voor vergroting van een efficiënter netwerkgebruik (netneutraal).
- In navolging op het bestuursconvenant tussen het Rijk, IPO, VNG en de UvW over het te-
rughoudend omgaan met het toestaan van zonneparken op landbouwgrond, wordt het “nee-
tenzij-criteria” gebruikt voor een aanpassing van de instructieregels van de Omgevingsver-
ordening. Projecten waarvan de participatietrajecten al in een vergevorderd stadium zijn en
die niet (helemaal) conform de aangescherpte voorkeursvolgorde zon en de “nee-tenzij cri-
teria” zijn vormgegeven, kunnen – volgens het bestuursconvenant – doorgang vinden.
- Provinciale staten vinden het wezenlijk dat bij de ontwikkeling van zonneparkproject een
maximale participatie plaatsvindt van de omgeving. Dit geldt voor zowel de participatie in het
totstandkomingsproces als in het eigenaarschap van het project. Daarbij is de inzet om bij
elk project maximaal eigenaarschap en tenminste 51% eigenaarschap van lokale partijen te
bereiken. Tevens beogen provinciale staten te bereiken dat de omgeving kan meeprofiteren,
bijvoorbeeld in de vorm van een lagere energierekening.

Toepassing “nee-tenzij criterium”

- a. Het zonneparkproject gaat gepaard met agrarisch dubbelgebruik:
 - In aansluiting op het reeds bestaande bosje en het ernaast gelegen fruitper-
ceel, worden fruitbomen aangeplant langs de westzijde van het zonnepark.
Deze dienen als openbare pluktuin, naast het rust- en informatiepunt voor het
zonnepark.
 - Er wordt geëxperimenteerd met de teelt van asperges tussen de panelenrijen.
Het gaat om een proefopstelling/pilot. Voor een uitgebreide toelichting hierop
wordt verwezen naar paragraaf 4.14 van deze ruimtelijke onderbouwing.

Dit is echter aanzienlijk minder dan de huidige (referentie)situatie, waardoor van een

“substantiële agrarische functie met een zonnepark” geen sprake zal zijn.

- b. Er is geen nieuwe (niet-agrarische) functie voor het projectgebied voorzien, nadat het zonneparkproject zal worden ontmanteld. Echter, de landschappelijke elementen in het zuidelijke gedeelte worden na beëindiging van de exploitatie niet verwijderd. Deze zullen, zodra de eerstvolgende mogelijkheid zich voordoet, in het Omgevingsplan gewijzigd worden naar de functie ‘natuur’. De eindsituatie na de ontmanteling is beschreven in paragraaf 2.6.4 van het Landschapsplan. In figuur 44 van het Landschapsplan is de indeling in beheergroepen weergegeven die zal ontstaan na de ontmanteling van het zonnepark.
- c. Statkraft heeft het voornemen om ervoor te zorgen dat het zonnepark betekenisvol zal bijdragen aan de vermindering van de netcongestie en zorgen voor een vergroting van een efficiënter netwerkgebruik. Statkraft wil het zonnepark “netneutraal” maken, door niet alleen een zonnepark te realiseren, maar ook een batterij-opslag. Een zonnepark met een batterij-opslag is door Holland Solar genoemd als een manier waarop een zonnepark betekenis vol kan bijdragen aan de vermindering van de netcongestie en kan zorgen voor een vergroting van een efficiënter netwerkgebruik (<https://www.holland-solar.nl/uploads/files/holland-solar-uitzonderingsgrond-net-efficiëntie.pdf>). Door de batterij-opslag kan zonneparkproject goed inspelen op de situatie van het net.

Als kanttekening wordt hierbij opgemerkt dat de voorliggende aanvraag alleen betrekking heeft op een ruimtelijke toestemming voor de batterij-opslag. Er is naast deze ruimtelijke toestemming, ook nog een omgevingsvergunning nodig voor de bouwactiviteit. Het verkrijgen van deze toestemming is een voorwaarde om te kunnen voldaan aan het “nee-tenzij criterium”.

Zodra de omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit is verleend, geldt dat het zonneparkproject betekenisvol zal bijdragen aan de vermindering van de netcongestie en zorgen voor een vergroting van een efficiënter netwerkgebruik, en dat om die reden wordt voldaan aan het “nee-tenzij criterium”.

Vergevorderd participatietraject

Het participatietraject van het zonneparkproject bevindt zich in een vergevorderd stadium. Het traject is gestart begin 2022. De meeste stappen van het traject zijn inmiddels doorlopen – hoewel van een afronding van een participatietraject geen sprake kan zijn, aangezien participatie een dynamisch karakter heeft en Statkraft het belangrijk vindt om de omgeving te blijven betrekking tijdens de realisatiefase van het zonneparkproject. Dit is nader toegelicht bij de bespreking hierboven van de toepassing van de instructieregels uit artikel 2.17.2, zevende lid, van de provinciale Omgevingsverordening Limburg 2014. Omdat het zonneparkproject zich bevindt in een vergevorderd participatietraject, kan het project ook doorgang vinden (volgens het bestuurlijk convenant), als niet zou zijn voldaan aan het “nee-tenzij criterium”.

Conclusie

Het zonneparkproject past binnen de uitgangspunten die zijn geformuleerd in het Beleidskader 2024-2027 Nieuwe energie en schoon leefmilieu. Het nieuwe “nee-tenzij criterium” staat hier niet in de weg aan de realisering van het zonneparkproject, omdat aan dit criterium wordt voldaan en hier sprake is van een vergevorderd participatietraject.

3.3 Regionaal beleid

Regionale Energie Strategie

De vijftien gemeenten in Noord- en Midden Limburg vormen met Provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis de energieregio Noord- en Midden Limburg. Samen met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden hebben zij de Regionale Energie Strategie 1.0 (hierna: “RES”) opgesteld. Deze is door de raad van Roerdalen vastgesteld op 3 juni 2021.

Op hoofdlijnen zijn de volgende acties beschreven:

- Energie besparen zodat er minder hoeft te worden opgewerkt;
- Duurzame elektriciteit op te wekken uit zon en wind;
- Duurzame warmte te gebruiken zodat men stap voor stap van het aardgas af kan;
- Voordelen voor inwoners te vergroten.

De betrokken partijen in de energieregio hebben verder de onderstaande ambities met elkaar afgesproken.

- De volgende drie pijler zijn van groot belang in een duurzamer Noord- en Midden-Limburg: iedereen kan meedoen, iedereen kan het betalen en iedereen kan meeprofiteren.
- Door energie te besparen en energie kleinschalig duurzaam op te wekken willen we in 2023 minimaal 25% minder CO₂ uitstoten dan in 2015.
- We kiezen bewust om energiebesparing mee te nemen in de duurzame plannen. Wat niet wordt verbruikt, hoeft ook niet opgewekt te worden.
- De partijen willen in totaal 1.200 GWh duurzame energie opwekken in 2030 (1.000-1.400 GWh). De kwaliteit van de leefomgeving dient daarbij goed bewaakt te worden.
- Er wordt rekening mee gehouden dat de behoefte aan duurzaam opgewekte energie blijft groeien. Daarbij wordt vooruitgekeken naar 2050 om tijdig in te spelen op ontwikkelingen en innovaties.
- Er wordt gestreefd naar 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten op regionaal niveau. En naar een vorm van lokaal medezeggenschap bij alle projecten.
- De energieregio wil 100% duurzame warmte in 2050 voor alle woningen/gebouwen.

Projecten die nodig zijn in verband met de ambitie om in totaal 1.200 GWh aan duurzame energie op te wekken in 2030, moeten in 2025 vergund zijn. Er zijn reeds projecten gerealiseerd en er zijn reeds veel projecten gepland, maar veel van deze projecten staan nog niet vast.

Naast de gerealiseerd projecten en de projecten die in de planning staan, zijn er veel nieuwe initiatieven in ontwikkeling. Dit betreft de zogenoemde ‘ambitieprojecten’. Dit wordt in de RES benoemd als positieve ontwikkeling en dit vormt een grote bijdrage aan de regionale opgave. De vele lokale initiatieven vergroten de noodzaak tot (meer) afstemming tussen de RES-partners. Onder andere over netwerk (schaarste) en het borgen van RES uitgangspunten. Hiervoor wordt momenteel een grootschalige opwek aanpak uitgewerkt. Ook na 2025 zal de behoefte aan duurzaam opgewekte energie blijven groeien. Daar wordt nu alvast rekening mee gehouden.

Conclusie ten aanzien van de RES

Het voorliggend zonneparkproject draagt bij aan het doel voor het opwekken van in totaal 1.200 GWh aan

duurzame energie 2030, waarbij de projecten in 2025 vergund moeten zijn. Het zonneparkproject maakt deel uit van de inbreng van de gemeente Roerdalen om dit doel daadwerkelijk te realiseren. Statkraft streeft naar 100% lokaal eigenaarschap. Een realisatie waarbij de omgeving de mogelijkheid heeft om mee te beslissen en risicodragend te investeren. Hiervoor werken we in ieder geval samen met energie-coöperatie Duurzaam Roerdalen. Zij hebben aangegeven de intentie te hebben om 2,5 MW op zich te nemen. De eerste zogenoemde roadshow zal plaatsvinden tijdens de vergunningsprocedure. Instappen in deze fase betekent dat de lokale omgeving al vroeg zeggenschap heeft over de gehele verdere ontwikkeling van het zonnenveld. Statkraft is afhankelijk van de interesse van de lokale omgeving voor lokaal eigenaarschap. Indien de lokale omgeving niet of slechts beperkt willen investeren, heeft de gemeente Roerdalen de mogelijkheid om de resterende financiering op haar te nemen.

Het zonneparkproject is doorgegeven aan de RES-regio als onderdeel van de 1,2 TWh opgave onder de RES. Binnen de RES geven de afzonderlijke gemeenten aan wat ze zullen bijdragen aan de RES opgave van 1,2 TWh. Binnen de RES wordt gemonitord maar hier is geen beslissings- of beoordelingsmechanisme aanwezig die iets inhoudelijk of op macro niveau gaat vinden van deze bijdrage. De RES kan alleen aansporen bij een dreigend onderpresteren. Mocht er meer gerealiseerd worden dan het RES bod dan is dit geen probleem en ook geen onderdeel van discussie.

Handreiking Landschap – RES Noord- en Midden-Limburg

De Handreiking Landschap – RES Noord- en Midden Limburg vormt feitelijk een nadere uitwerking van het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, toegespitst op grootschalige energieopwekking op land. Bij de uitwerking van de RES voor Noord- en Midden-Limburg is onderkend dat realisatie van grootschalige zonneprojecten in het landelijk gebied noodzakelijk is om de energieambities te halen. Het huidige landschap wordt hierdoor aangetast. In de Handreiking Landschap 'Grootschalige energie opwek ZON op Land RES Noord- en Midden-Limburg' zijn handvatten opgenomen voor initiatiefnemers én gemeenten die voor de uitdaging staan om grootschalige zon-op-land projecten op een zorgvuldige wijze te realiseren, met het oog voor het unieke landschap, de natuur en de ruimtelijke kwaliteit in het algemeen, voor nu en voor de toekomst. Het doel van de handreiking is het bieden van een instrument om te bepalen of een grootschalig zonenpark past in het landschap.

Droge heideontginning

Zoals in het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg aangeven, maakt een deel van het besluitgebied deel uit van het gebiedstype 'droge heideontginning'. In de handreiking wordt dit type landschap als "zeer geschikt" beoordeeld voor de realisatie van de grootschalige initiatieven voor de duurzame opwek van elektriciteit door een zonnepark. Op basis van de in het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg beschreven kenmerken en kernkwaliteiten, zoals omschreven in paragraaf 3.2.4, zijn in de handreiking de volgende ontwerpprincipes opgenomen voor zonneparken op droge ontginningsstructuren:

1. Gevoel van openheid, regelmaat & rust behouden.
2. Flauwtalud met bloemrijk grasland.
3. Liniare landschapselementen in de vorm van transparante bomenrijen en sloten met natuurvriendelijke oevers.

Daarbij is het van belang om schaal en grootte van ontginningsstructuren te behouden en raamwerk van lanen te behouden of versterken. Tevens wordt bij de voorbeelduitwerking onder meer een

natuurinclusieve inrichting in de voorzone genoemd.

Velden en Beekdal

In de handreiking is aangegeven dat de geschiktheid van de landschapstypen 'Velden' en 'Beekdal' voor grootschalige initiatieven voor energieopwekking middels een zonnepark beperkt is. Deze gebieden kwalificeren als "nauwelijks geschikt". De schaal van een initiatief vergt daardoor een aanpassing van landschappelijke structuren. Een belangrijke randvoorwaarde is het herkenbaar houden van de karakteristiek van het landschap. Derhalve dient de aanpassing te worden vergezeld van een onderbouwing, waarin is weergegeven op welke wijze de kwaliteiten van het landschap minimaal behouden blijven.

Afweging Handreiking Landschap – RES Noord- en Midden-Limburg

Met de beschreven landschappelijke inpassing wordt, voor zover mogelijk, invulling gegeven aan de ontwerpprincipes voor 'droge heideontginningen', zoals beschreven in de Handreiking Landschap – RES Noord- en Midden-Limburg. Dit is nader toegelicht in paragraaf 2.2.4 van deze ruimtelijke onderbouwing. Hierbij is van belang dat de zonnepanelen niet volledig achter een beplantingssingel worden verstopt. De landschappelijke inpassing is juist gericht op het behoud van de openheid van het gebied. Zo trechtert de landschappelijke inpassing van het zonnenveld het uitzicht, zodat het monotone karakter van de openheid verandert in een afwisselend mozaïek met diepe doorzichten naar de horizon.

Voor wat betreft de ligging van het besluitgebied binnen de gebiedstypen 'Velden' en 'Beekdal', geldt dat in de handreiking geen ontwerpprincipes zijn opgenomen, vanwege de beperkte geschiktheid van deze gebiedstypen voor de realisatie van de grootschalige initiatieven voor de duurzame opwek van elektriciteit door een zonnepark.

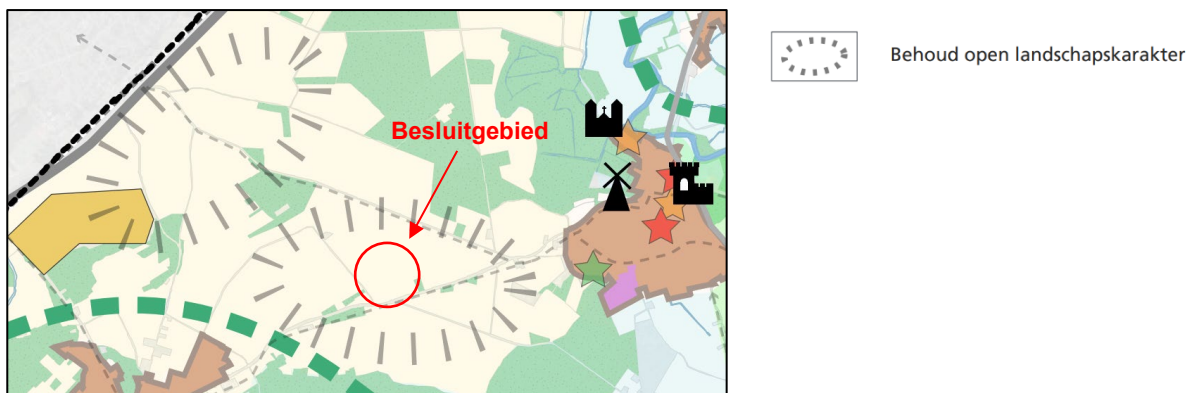
- In het kader hiervan dient – als voorbeeld – te worden opgemerkt dat het zonneparkproject bijdraagt aan de versterking van de dieptewerking in het landschap. Het zonneparkproject leidt tot het herkenbaar maken van de nu in de openheid onzichtbare structuur van veldwegen en roermeanders.
- Hierbij geldt dat de kern van openheid behouden blijft. De overgang tussen open en halfopen landschap, en daarmee de historische overgang tussen oude velden en jonge heideontginningen, wordt versterkt en beter beleefbaar gemaakt in het veld.
- Verder zijn de aan te leggen poelen en wadi's passend binnen de natte structuur van het beekdal en vormen een potentieel leefgebied voor een breed aantal aan watergebonden soorten, waaronder bijzondere soorten amfibieën en libellen.

Kort en goed, past het zonneparkproject (en de landschappelijke inpassing ervan) binnen de beleidsuitgangspunten die zijn geformuleerd in de Handreiking Landschap – RES Noord- en Midden-Limburg.

3.4 Gemeentelijk beleid

Omgevingsvisie Roerdalen 2050

De raad heeft op 8 juli 2021 de "Omgevingsvisie Roerdalen 2050" vastgesteld. Voor het agrarisch gebied tussen Montfort en Sint Odiliënberg, waar het zonnepark wordt beoogd, geldt volgens de Omgevingsvisie 'behoud open landschapskarakter':

Figuur 27: Uitsnede kaart omgevingsvisie

Volgens de Omgevingsvisie is het besluitgebied een gebied waar in algemene zin geen grootschalige bebouwing moet worden toegevoegd. Een uitzondering op dit uitgangspunt is door de raad vastgelegd voor grootschalige zonneparkprojecten in het Beleidskader. Onder de kop “Beleidskader Zonne- en Windenergie Gemeente Roerdalen 2021-2030” is nader uitgewerkt dat het zonneparkproject past binnen het Beleidskader.

Het zonneparkproject, dat naar verwachting 16 MW realiseert, past binnen de duurzaamheidsambities die zijn beschreven in de Omgevingsvisie. In het thema “Duurzaam Roerdalen” (p. 50) is genoemd dat de gemeente vanuit de RES een opgave heeft voor het verduurzamen van het elektriciteitsverbruik. Deze opgave is erop gericht om 70% van het elektriciteitsverbruik via duurzame opwekking in te vullen. Hierbij is genoemd dat de voorwaarden voor grootschalige opwek van duurzame energie in een separaat beleid is weergegeven. Dit is het Beleidskader. Onder de kop “Beleidskader Zonne- en Windenergie Gemeente Roerdalen 2021-2030” is nader uitgewerkt dat het zonneparkproject past binnen het Beleidskader.

Het voorliggend zonneparkproject voldoet aan het ‘Kwaliteitskader Roerdalen’.

In de Omgevingsvisie is in bijlage II het ‘Kwaliteitskader Roerdalen’ opgenomen. Het Kwaliteitskader richt zich op initiatieven in het buitengebied en is van toepassing op ontwikkelingen in het buitengebied die middels een planologische procedure mogelijk worden gemaakt. De essentie is daarbij dat de beoogde ontwikkelingen gepaard moeten gaan met een ruimtelijke en landschappelijke kwaliteitsverbetering.

De voorwaarden voor de kwaliteitsverbeteringen zijn als volgt:

- Ter plaatse van de ontwikkeling zelf dient altijd voldoende landschappelijke en ruimtelijke inpassing plaats te vinden;
- De kwaliteitsverbeteringen zijn fysiek ruimtelijk van aard en komen ten goede aan de verbetering van de kwaliteit van het buitengebied of de kern (afhankelijk van het type ontwikkeling);
- Het dient bij de kwaliteitsverbetering te gaan om aanvullende verbeteringen. Zaken waarvoor al middelen gereserveerd zijn komen niet in aanmerking (hetzelfde geldt voor een basis landschappelijke inpassing);
- De kwaliteitsverbeteringen dienen in tijd en plaats een verband te hebben met de ingreep/ ontwikkelingen;
- De kwaliteitsverbetering is kwantificeerbaar.

Het uitgangspunt is dat de negatieve gevolgen van een ontwikkeling die ingrijpt in het buitengebied of de kern gecompenseerd wordt. Via de kwaliteitsbijdrage wordt de ingreep in de ruimtelijke omgeving (over) gecompenseerd. Met de kwaliteitsbijdrage worden aanvullende maatregelen uitgevoerd zodat per saldo sprake is van een kwaliteitsverbetering. De kwaliteitsbijdrage is afhankelijk van de soort ontwikkeling en het gebied waarin de ontwikkeling plaatsvindt. De landschappelijke en ruimtelijke inpassing vindt altijd ter plaatse plaats.

Het voorliggend initiatief valt onder de module 'grootschalige energievoorzieningen'. Hiervoor geldt een positieve grondhouding, mits sprake is van voldoende kwaliteit. Verder geldt dat invulling dient te worden gegeven aan de volgende basiskwaliteit.

Module buitengebied / gebied	Thema in visie	Basiskwaliteit	Aanvullende kwaliteit
11. Grootschalige energievoorzieningen	Landelijk en Natuurlijk Roerdalen (blz. 32) en Duurzaam Roerdalen (blz. 46)	Ruimtelijk en landschappelijke inpassing	N.v.t.

Figuur 30: Uitsnede module 11

In dit geval is een Landschappelijke Inpassing en kwaliteitsverbetering uitgewerkt. Hiermee wordt voldaan aan de vereisten zoals opgenomen in het kwaliteitskader. Dit is bevestigd door de LKM-Omgevingscommissie op 23 februari 2023 (**bijlage 12**).

Actieplan duurzame Energie Gemeente Roerdalen 2019-2022

In het actieplan heeft de gemeente Roerdalen de ambitie uitgesproken om het gebruik van fossiele brandstoffen te beperken, energie te besparen en ruimte te maken voor duurzame energie. Opwekken van duurzame energie ziet de gemeente als pijler voor het verminderen van de CO₂ uitstoot binnen de gemeentegrenzen.

Beleidskader Zonne- en Windenergie Gemeente Roerdalen 2021-2030

Algemeen

Het Beleidskader is door de raad vastgesteld op 15 juli 2021. In het Beleidskader heeft gemeente Roerdalen haarzelf ten doel gesteld om minder CO₂ uit te stoten ten opzichte van 1990: in 2030 49% en in 2050 95%. Deze doelstelling sluit aan bij de ambities uit de Klimaatwet. Het verwachte verbruik in 2030 is 330 TJ per jaar en de ambitie duurzame opwekking betreft 230 TJ per jaar. De gemeente wil graag dat in 2030 70% van het elektriciteitsverbruik duurzaam wordt opgewekt. De prognose is aanleg van 75 hectare aan zonprojecten voor 2030 om de doelstellingen te behalen. Met aanvullende realisatie van enkel zonnepanelen op de daken worden deze energiedoelstellingen niet behaald. Daarom dat ontwikkeling van grondgebonden zonneparken nodig zijn voor het behalen van de gemeentelijke energiedoelstellingen. Het voorliggend zonneparkproject beslaat ongeveer 11,5 hectare (inclusief voorzieningen en onderhoudspaden). Het initiatief zal, met een naar verwachting 16 MW realisatie, een geschikte bijdrage leveren aan de energietransitie en de energiedoelstellingen van de gemeente Roerdalen.

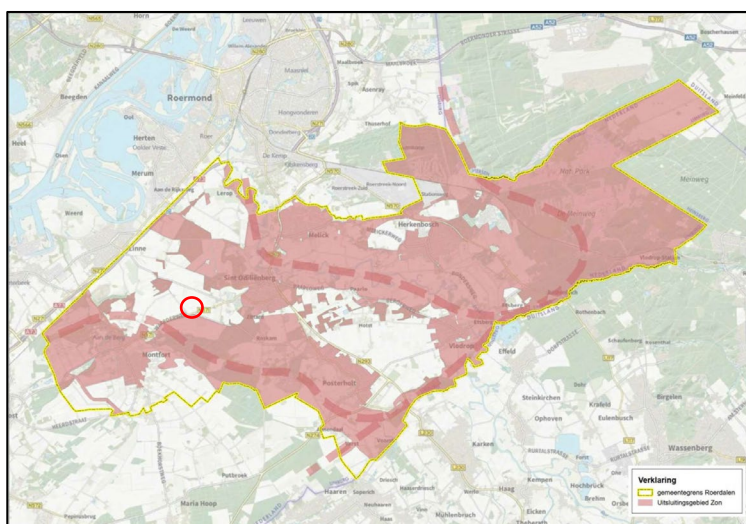
In het Beleidskader beschrijft de gemeente de ruimtelijke uitgangspunten en randvoorwaarden voor initiatiefnemers die met duurzame energie in Roerdalen aan de slag willen. Behoud van het waardevolle landschap van Roerdalen staat daarin centraal. De uitgangspunten en randvoorwaarden zorgen ervoor dat een nieuw zonnenveld op een passende manier aan het landschap van Roerdalen wordt toegevoegd. Het

landschappelijke karakter blijft zo veel mogelijk behouden en beschermd, en daar waar mogelijk zelfs versterkt.

Locatie

In het Beleidskader is als uitgangspunt beschreven dat het landschappelijke karakter van Roerdalen behouden en beschermd blijft. Inwoners van Roerdalen onderschrijven dit belang. In een enquête van juli 2020 vindt 83% van de ondervraagde inwoners het landschap zeer belangrijk bij de ontwikkeling van zonnevelden. Het landschappelijke karakter van Roerdalen is in de Provinciale en Gemeentelijke omgevingsvisie gewaardeerd.

De optelsom van alle gebieden met landschappelijke waarden is in het Beleidskader vertaald naar zogenoemde “uitsluitingsgebieden”. De gemeente vindt de realisering van zonnevelden in de uitsluitingsgebieden ongewenst. De Uitsluitingsgebieden zijn de gebieden waarvan de landschappelijke waarden zijn erkend en beschermd in provinciale en gemeentelijke beleidsnotities. De projectlocatie is niet gelegen binnen een uitsluitingsgebied voor zonne-energie:

Figuur 28: Kaart met uitsluitingsgebieden (bron: Beleidskader Zonne- en Windenergie Gemeente Roerdalen 2021-2030)

Naast deze gebieden heeft de gemeente andere gebieden aangewezen waar de ontwikkeling van groot-schalige zon- en windprojecten praktisch of juridisch niet mogelijk is. Het gaat om:

- De kernen, buurtschappen, clusters van woningen en bedrijven en individuele woningen en bedrijven;
- Bedrijfsterreinen.

De overige gronden – waaronder de gronden waarop het besluitgebied betrekking heeft – zijn “potentiegebieden”. In de potentiegebieden is potentie ruimte voor de ontwikkeling van zonnevelden. Concreet betekent dit, dat ontwikkelingen voor Zon en Wind in de potentiegebieden zouden kunnen. Het betekent niet dát dergelijke ontwikkeling gaan plaatsvinden. Initiatiefnemers van zonnevelden binnen de potentiegebieden zullen aan strenge voorwaarden moeten voldoen. Daarbij geldt als uitgangspunt dat het landschappelijke karakter van Roerdalen behouden blijft en daar waar mogelijk versterkt kan worden.

Met de beoogde locatie is een plek verworven die past binnen de uitgangspunten die in het Beleidskader zijn opgenomen voor de locatiekeuze. Het project en de landschappelijke inpassing leggen een verbinding tussen de uitsluitingsgebieden aan weerszijden, en tegelijkertijd de openheid van de rest van het agrarisch gebied respecteert. Het zonneveld levert naast duurzame elektriciteit ook een bijdrage aan het creëren van stapstenen tussen de belangrijke natuorkernen van Roerdalen.

Strengere voorwaarden

Voor het overige gelden (meer specifieke) strenge gemeentelijke voorwaarden, die ervoor zorgen dat door de ontwikkeling van nieuwe zonnenvelden het landschappelijk karakter van Roerdalen behouden blijft, beschermd wordt en waar mogelijk zelfs versterkt wordt. Dat is vertaald naar zogenoemde “strenge voorwaarden”, waarbij per voorwaarde een wegingsfactor is opgenomen. Deze voorwaarden zijn verder uitgewerkt in de Beoordelingsmatrix, die door de raad is vastgesteld op 3 februari 2022. Per voorwaarde kan maximaal een 10 en minimaal een 1 worden behaald. Als een initiatief op één van de voorwaarden een 2 of lager is gescoord, dan kan dit initiatief niet doorgaan.

Strengere voorwaarde	Minimaal = 1	Maximaal = 10
Voorwaarde 1 Passend in schaal, sfeer, maatvoering (weging 15%)	De zonneweide is een opvallend element in het landschap en doet afbreuk aan de landschappelijke beleving	De zonneweide is geheel in het landschap opgegaan en heeft door zijn uitstraling een versterkende ruimtelijke beleving
Voorwaarde 2 Landschappelijke inpassing (weging 20%)	<u>Inpassen (be-)levingsfactoren</u> Bij het ontwerp van de zonneweide is geen of bijna geen rekening met de omliggende (be-)levingsfactoren gehouden. <u>Biodiversiteit</u> Er is geen ruimte voor de ontwikkeling van flora en fauna ingericht. <u>Waterberging- en infiltratie</u> Hemelwater dat op de panelen valt, loopt ongecontroleerd over de locatie en zorgt voor wateroverlast op belendende percelen of aangrenzende wegen/paden.	<u>Inpassen (be-)levingsfactoren</u> De omliggende (be-)levingsfactoren maken een onlosmakelijk onderdeel van het ontwerp van de zonneweide uit. <u>Biodiversiteit</u> Rondom en tussen de zonnepanelen is ruimte om biodiversiteit te stimuleren. In het inrichtingsplan is een programma ter stimulering van biodiversiteit opgenomen. <u>Waterberging- en infiltratie</u> Hemelwater wordt opgevangen in een wadi of retentiebekken en wordt gedoseerd geïnfilteerd of krijgt een bestemming (bijvoorbeeld besproeien)
Voorwaarde 3 Meervoudig ruimtegebruik (weging 15%)	De locatie waar de zonneweide is geprojecteerd kent één functie: zonneweide.	Zowel bij de inrichting als het ontwerp van de zonneweide worden meerdere functies aan de locatie toegekend.
Voorwaarde 4 Aantoonbaar toegevoegde	<u>Landschappelijke elementen</u> In het ontwerp zijn geen landschappelijke	<u>Landschappelijke elementen</u> In het ontwerp zijn landschappelijke

waarde (weging 25%)	elementen opgenomen. <u>Maatschappelijke ontwikkeling</u> Elementen die een maatschappelijke ontwikkeling stimuleren ontbreken. <u>Coöperatieve realisatie</u> De initiatiefnemer stelt via een commerciële organisatie tegen marktconforme tarieven de opgewekte stroom beschikbaar. <u>Compensatiemaatregelen</u> De initiatiefnemer geeft geen blijk van enige maatschappelijke betrokkenheid bij de inwoners van en de ontwikkelingen in gemeente Roerdalen.	elementen toegevoegd, die cultuurhistorisch of maatschappelijk een toegevoegde waarde hebben. <u>Maatschappelijke ontwikkeling</u> In het ontwerp, of organisatorisch danwel financieel wordt de gelegenheid gecreëerd maatschappelijke ontwikkelingen (educatief, informatief) te organiseren. <u>Coöperatieve realisatie</u> De initiatiefnemer laat de inwoners van Roerdalen organisatorisch (eigendom) en financieel volledig meedoen. <u>Compensatiemaatregelen</u> (1) De initiatiefnemer vindt dat een deel van het financieel rendement van de zonneweide ten gunste dient te komen aan andere duurzame projecten in Roerdalen. Welk deel en aan welke projecten overlegt hij met de gemeente Roerdalen. (2) Zon op Dak: de initiatiefnemer compenseert een deel van het oppervlakte van de aan te leggen zonneweide in Zon op Dak: per % van het netto oppervlakte geeft 2 punten (maximaal te compenseren bedraagt 5 % van het netto oppervlakte van de zonneweide.)
Voorwaarde 5 Privaatrechtelijke borging (weging 25%)	<u>Onderhoud en werking technische Installatie</u> De initiatiefnemer houdt zich aan de reguliere, wettelijke onderhoudsinspanningen. <u>Onderhoud landschappelijke inpassing</u> De initiatiefnemer is voornemens zich aan seizoensgebonden onderhoud te houden. <u>Toevoeging van maatschappelijke meerwaarde</u> In het plan is geen ruimte voor maatschappelijke activiteiten.	<u>Onderhoud en werking technische Installatie</u> De initiatiefnemer heeft een onderhoudsplan opgesteld, waarin een calamiteitenhoofdstuk in is opgenomen. <u>Onderhoud landschappelijke inpassing</u> De initiatiefnemer heeft een onderhoudsplan opgesteld, en geeft vrijwilligers de kans tegen vergoeding deze werkzaamheden onder begeleiding van een professioneel bedrijf in Roerdalen uit te voeren. <u>Toevoeging van maatschappelijke meerwaarde</u> De initiatiefnemer is zich bewust van de maatschappelijke discussie over een

	zonneweide in een landschappelijke gemeente en biedt ruimte om educatieve, informatieve, recreatieve onderdelen aan de zonneweide of in de nabijheid daarvan toe te voegen.
<u>Ontmanteling na beëindiging</u>	<u>Ontmanteling na beëindiging</u>
De initiatiefnemer neemt op geen enkele wijze een voorziening op als de zonneweide economisch of technisch is afgeschreven: "voor een woning reserveer je ook geen sloopkosten".	Jaarlijks reserveert de initiatiefnemer een bedrag dat garant staat voor ontmanteling van de zonneweide na 25 jaar.
<u>Coöperatieve realisatie</u>	<u>Coöperatieve realisatie</u>
Er zijn geen mogelijkheden om op enige wijze te participeren.	Het is mogelijk zowel organisatorisch (eigendom) als financieel te participeren.
<u>Participatie bij planontwikkeling</u>	<u>Participatie bij planontwikkeling</u>
De initiatiefnemer heeft het plan zelfstandig ontwikkeld en uitgewerkt.	De initiatiefnemer heeft het plan in samenwerking met de directe omgeving, diverse belangenorganisaties en na ambtelijk overleg ontwikkeld.

Figuur 32: Beoordelingsmatrix

Voor de realisatie van de zonneparken is door het college een uitvraag aan de markt gedaan. Statkraft heeft met voorliggend initiatief aangedragen. De ingekomen initiatieven zijn door een deskundige adviescommissie beoordeeld aan de hand van de beoordelingsmatrix. Het voorliggend initiatief is één van de twee projecten die het best gescoord hebben (**bijlage 5**). Extra punten zijn gescoord omdat er ook zon-op-dak gerealiseerd wordt. Op basis van het advies van de deskundige adviescommissie heeft het college in december 2022 principemedewerking verleend aan het voorliggende initiatief.

In de toelichting bij de beoordelingsmatrix – zoals weergegeven in bijlage 5 – is nader uitgewerkt dat het zonnepark past binnen de strenge voorwaarden en daarom in overeenstemming is met het Beleidskader. Hieronder is dit volledigheidshalve nader toegelicht.

Strenge voorwaarde 1: het te ontwikkelen zonneveld moet passen in de schaal, de sfeer en de maatvoering van het landschap waar het zonneveld deel van gaat uitmaken.

Toelichting:

- Het besluitgebied ligt op de overgang van het open agrarisch gebied van het Linnerveld naar het halfopen karakter van de jonge heideontginningen, in de directe nabijheid van boomstructuren aan de Waarderweg en Grote Bergerweg. Hierdoor creëert de aanleg van een zonneveld een verdichting van het landschap, maar de kern van openheid blijft te allen tijde behouden. Immers, de overgang tussen open en halfopen landschap, en daarmee de

historische overgang tussen oude velden en jonge heideontginningen, wordt versterkt en beter beleefbaar gemaakt in het veld.

- De afwisseling aan openheid en kleinschalige bospercelen is als basis benut om tot een zorgvuldige landschappelijke inbedding te komen van het zonnepark. Het zonnepark bestaat uit twee gedeeltes, van elkaar gescheiden door de onverharde Hobertsveldweg. Het zonnepark voegt zich daarbij naar de kavelstructuur van het agrarisch gebied en past daarmee qua maat en schaal naadloos in het jaarlijks wisselende mozaïek van landbouwgewassen. De positionering van het zonnepark en de landschappelijke aankleding daarvan is zodanig dat diepe doorzichten over het agrarische buitengebied behouden blijven, zoals zicht vanaf Grote Bergerweg en Waarderweg op de Clauscentrale. Ook is de oriëntatie van de rijen zodanig gekozen, dat vanaf de Waarderweg het zonnepark een maximale transparantie behoudt en doorzicht biedt over het achterliggende agrarische gebied.
- De aanwezige voormalige roermeanders zijn opgepakt als ruimtelijk element in de hoogteopbouw van de stellingen voor de zonnepanelen. Door de glooiingen in het maaiveld te versterken in de opstelling van de zonnepanelen wordt het unieke karakter ervan voor de passant beter herkenbaar gemaakt.

Conclusie ten aanzien van strenge voorwaarde 1:

Op basis van de hierboven opgenomen toelichting wordt voldaan aan de strenge voorwaarde 1 uit het Beleidskader Zonne- en Windenergie Gemeente Roerdalen 2021-2030. Verwezen wordt ook naar paragraaf 2.2.4 van deze ruimtelijke onderbouwing en het Landschapsplan, dat als bijlage 3 bij deze ruimtelijke onderbouwing is gevoegd.

Strenge voorwaarde 2: het te ontwikkelen zonneveld moet landschappelijk worden ingepast door het inpassen van directe (be-)levingsfactoren, het stimuleren van biodiversiteit en het stimuleren van waterberging en -infiltratie.

Toelichting:

- Als uitgangspunt voor de landschappelijke inpassing van het zonneveld is een versterking van het halfopen karakter van het landschap van de jonge heideontginningen benut. Daarmee sluit de uitstraling van het zonnepark aan op het patroon van kleine bospercelen. Een tweede uitgangspunt is het respecteren en herkenbaar maken van het glooiende terrein met de oude Roermeanders.
- Voor de landschappelijke inpassing is bewust gekozen voor het toepassen van cultuurhistorische landschapselementen, zoals kleine houtkanten/bosjes om zo het karakteristieke beeld van het halfopen landschap te versterken. Vanuit de maat- en schaalverhouding van in de omgeving voorkomende bosjes is ervoor gekozen om één bosje aan te planten aan de noordoostkant, wat tevens de mogelijkheid biedt het accupark in het passen.
- De westzijde van het noordelijke veld en de zuidwesthoek van de zuidelijke veld zijn ingepast middels struweel, om zo het zicht op het zonnepark te verzachten, maar tegelijkertijd geen dominante opgaande structuur te creëren die al teveel afbreuk doet aan de openheid van het landschap. Vanaf de Waarderweg wordt zo, komende vanuit Montfort, ook een direct zicht op de stellingen met zonnepanelen voorkomen.
- In aansluiting op het reeds bestaande bosje aan de 1ste Hobertsweg en het ernaast gelegen fruitperceel, worden fruitbomen aangeplant langs de westzijde van het zonnepark. Deze

- dienen als openbare pluktuin, naast het rust- en informatiepunt voor het zonnepark.
- De Roermeanders worden in het landschap extra zichtbaar gemaakt door aansluitend aan de veldwegen op het diepste punt van de meander poelen aan te leggen. In samenhang met het variëren in de hoogte van de opstelling van de panelen, wordt het historische gegeven van de Roermeanders zo extra zichtbaar gemaakt in het zonneveld en wordt tevens de basis gelegd voor het vergroten van de biodiversiteit. De bodemsamenstelling is verder zodanig, dat geen bijzondere voorzieningen moeten worden getroffen om piekbuien te kunnen opvangen. Daarnaast bieden de oude Roermeanders met hun natuurlijke hoogteverschillen al een natuurlijke opvang van hemelwater voor het geval dat het überhaupt oppervlakkig afstroomt.
- Naast de aanleg van poelen, de aanplant van fruitbomen, struweel en een houtkant wordt ook het gehele zonnepark voorzien van een kruidenrijke ondergroei. Om te voorkomen dat na de bouw van het zonnepark erosie kan ontstaan door een onbegroeide bodem, wordt direct bij aanleg van het zonnepark een kruidenrijk graslandmengsel ingezaaid. Het toegepaste zaadmengsel wordt daarbij afgestemd op de voedselrijkdom van de bodem, die niet onder het gehele zonnepark hetzelfde is.
- Als sluitstuk wordt ook de bomenstructuur van de Waarderweg aangevuld. Daartoe worden de structuur van Zomereiken ter hoogte van het zonnepark aangevuld met Lindes. Daarmee wordt tevens bijgedragen aan het vergroten van de soortendiversiteit ter plekke.

Conclusie ten aanzien van strenge voorwaarde 2:

Op basis van de hierboven opgenomen toelichting wordt voldaan aan de strenge voorwaarde 2 uit het Beleidskader Zonne- en Windenergie Gemeente Roerdalen 2021-2030. Verwezen wordt ook naar paragraaf 2.2.4 van deze ruimtelijke onderbouwing en het Landschapsplan, dat als bijlage 3 bij deze ruimtelijke onderbouwing is gevoegd.

Strenge voorwaarde 3: meervoudig ruimtegebruik.

Toelichting:

Deze eis komt gedeeltelijk overeen met de tweede trede van de Limburgs Zonneladder. In de gemeente Roerdalen geldt dat bij omzetting van (bijvoorbeeld) agrarische gronden naar een zonneveld, de nieuwe invulling een functie aan het landschap zelf of de beleving van het landschap moet toevoegen.

Hoewel de locatie op zichzelf niet leidt tot meervoudig ruimtegebruik, doet het zonneparkproject dat wel. Het zonneparkproject leidt tot:

- **Een versterking van de biodiversiteit.** Op basis van de landschappelijke inbedding van het zonnepark ontstaan diverse kleine landschapselementen met elk hun eigen karakteristieke flora en fauna. Zie hierover ook de paragrafen 2.2.4 en 4.14 van deze ruimtelijke onderbouwing.
- **Een versterking van de beleving van het besluitgebied.** Langs de buitenranden is recreatief medegebruik mogelijk. Aan de 1^e Hobertsweg wordt een rustpunt ingericht met informatiepaneel over het zonneveld, natuur en landschap die ook ruimte biedt aan een insectenhotel. Het zonneparkproject leidt tot het herkenbaar

maken van de nu in de openheid onzichtbare structuur van veldwegen en roermeanders. Dit maakt het open landschap van het Hobertsveld aantrekkelijker voor recreatie. Zie hierover ook de paragrafen 2.2.4 en 4.14 van deze ruimtelijke onderbouwing.

- **Apsergetestveld**

Statkraft heeft de wens om op een gedeelte van het zonneveld asperges te gaan combineren met zonnepanelen.

Conclusie ten aanzien van strenge voorwaarde 3:

Op basis van de hierboven opgenomen toelichting wordt voldaan aan de strenge voorwaarde 3 uit het Beleidskader Zonne- en Windenergie Gemeente Roerdalen 2021-2030. Verwezen wordt ook naar paragrafen 2.2.4 en 4.14. van deze ruimtelijke onderbouwing.

Strenge voorwaarde 4: het te ontwikkelen zonneveld moet aantoonbaar waarden toevoegen ten aanzien van de aspecten 'landschappelijke elementen', 'maatschappelijke ontwikkeling', 'coöperatieve realisatie' en 'ontwerpen toepassing compensatieregeling'.

Toelichting:

De toevoeging van het zonneparkproject zal aan het landschappelijk karakter van Roerdalen een verandering teweeg brengen, ondanks de landschappelijke inpassing (strenge voorwaarde 2). Het is daarom aan een initiatiefnemer om in zijn planvorming ruimte vrij te maken en aantoonbaar te maken welke toegevoegde waarde het te ontwikkelen zonneveld voor (de inwoners van) de gemeente Roerdalen heeft. In dit geval is aan deze voorwaarde voldaan. In dat kader is (onder meer) het volgende van belang:

- Het zonneparkproject voegt landschappelijke elementen toe, die cultuurhistorisch of maatschappelijk een toegevoegde waarde hebben. Zie hierover ook de paragrafen 2.2.4 en 4.14 van deze ruimtelijke onderbouwing en de tekstpassages onder de kop 'Handreiking Landschap – RES Noord- en Midden-Limburg'.
- Als onderdeel van het zonneparkproject wordt de gelegenheid gecreëerd maatschappelijke ontwikkelingen (educatief, informatief) te organiseren. Zie hierover ook paragraaf 4.14 van deze ruimtelijke onderbouwing.
- Bij het project wordt veel aandacht besteed aan procesparticipatie, maatschappelijke meerwaarde en financiële participatie. Zie hierover ook paragraaf 4.14 van deze ruimtelijke onderbouwing.
- Statkraft heeft het voornemen om de scholen 't Kempke in St Odiliënberg en de Sint Martinusschool in de te bouwen MFA in Vlodrop worden voorzien van zonnepanelen.
- Statkraft streeft naar 100% lokaal eigenaarschap. Een realisatie waarbij de omgeving de mogelijkheid heeft om mee te beslissen en risicodragend te investeren. Hiervoor werken we in ieder geval samen met energiecoöperatie Duurzaam Roerdalen. Zij hebben aangegeven de intentie te hebben om 2,5 MW op zich te nemen.

Conclusie ten aanzien van strenge voorwaarde 4:

Op basis van de hierboven opgenomen toelichting wordt voldaan aan de strenge voorwaarde 4 uit het Beleidskader Zonne- en Windenergie Gemeente Roerdalen 2021-2030. Verwezen wordt ook naar paragrafen 2.2.4 en 4.14. van deze ruimtelijke onderbouwing en het participatieplan, dat als bijlage 10 bij deze ruimtelijke onderbouwing is gevoegd.

Strenge voorwaarde 5: Het is nodig om de aspecten 'onderhoud en werking van de technische installatie', 'onderhoud en werking landschappelijke inpassing', 'toepassing van maatschappelijke meerwaarde', 'ontmanteling na beëindiging', 'coöperatieve realisatie' en 'participatie bij concrete planontwikkeling' privaatrechtelijk te borgen in een anterieure overeenkomst tussen initiatiefnemer en gemeente Roerdalen of in een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de landeigenaar.

Toelichting:

De gemeente Roerdalen en Statkraft hebben een anterieure overeenkomst gesloten, waarin afspraken zijn vastgelegd over de genoemde aspecten. Zie hierover in het bijzonder ook de paragrafen 2.2.6 ('ontmanteling') en 5.1 ('kostenverhaal') van deze ruimtelijke onderbouwing.

Conclusie ten aanzien van strenge voorwaarde 5:

Op basis van de hierboven opgenomen toelichting wordt voldaan aan de strenge voorwaarde 5 uit het Beleidskader Zonne- en Windenergie Gemeente Roerdalen 2021-2030.

100 meter zone

Eén van de voorwaarden om in te mogen schrijven was dat zonnepanelen en technische installaties minstens 100 meter van woningen en bedrijven af moeten liggen. Het voorliggende zonnepark voldoet aan deze eis. De meest nabijgelegen woning (aan de Hobertsweg 2) is gelegen op een afstand van circa 190 meter tot het besluitgebied.

Conclusie ten aanzien van het gemeentelijk beleid

Uit de voorgaande beleidstoets is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen het gemeentelijke beleid.

4 Omgevingsaspecten

Het project is in overeenstemming met de eis van een goede ruimtelijke ordening. In dit hoofdstuk is toegelicht dat de ruimtelijke uitstraling van het project aanvaardbaar zal zijn.

4.1 Natuurwaarden

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag.

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de Wet Natuurbescherming. In dit kader heeft

Faunaconsult een Quick Scan uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek zijn opgeschreven in het rapport "Quickscan natuurwetgeving voor de aanleg van een zonnepark aan de Hobertveldweg te Roerdalen" (d.d. 12 oktober 2022), dat als **bijlage 6** is gevoegd bij deze ruimtelijke onderbouwing. De belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn hieronder beschreven.

Soortenbescherming

Betreffende flora en fauna richt de Wet Natuurbescherming zich op de bescherming van soorten. De wet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe, bepaalde handelingen waaronder ruimtelijke ingrepen waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. Dit houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Broedvogels

In het besluitgebied komen in het broedseizoen mogelijk beschermde vogelnesten voor. Het gaat om vogels waarvan het nest niet jaarrond wordt beschermd en waarvoor geen omgevingscheck nodig is. Doden en vernielen van broedvogels/eieren/jongen moet worden voorkomen door vegetatie buiten het broedseizoen te verwijderen (buiten de periode 15 maart – 15 juli). Door naleving van deze mitigerende maatregel worden ten aanzien van vogels geen overtredingen van de Wnb begaan.

Torenvalk

Het besluitgebied is voor de torenvalk momenteel matig geschikt als habitat. De voorgestane inrichting (grotendeels extensief beheerd weiland met zonnepanelen) zal waarschijnlijk voor een betere habitat voor de torenvalk opleveren. In het besluitgebied bevindt zich een torenvalkennestkast, die echter niet door torenvalken wordt gebruikt. Dit komt waarschijnlijk deels doordat de kast niet optimaal is geplaatst; deels versperd door takken, niet boven in de boom en met de opening gericht op het noordwesten. Door ergens in het open veld een torenvalkennestkast op een vier (4) meter hoge paal te plaatsen (met de opening op het oosten), wordt er een geschikte broedlocatie voor de soort gecreëerd.

Das

Ook voor een soort als de das zal het besluitgebied er als potentieel habitat op vooruit gaan. Het besluitgebied fungeert voor de das momenteel als een matig geschikt deel van het foerageergebied. Voor deze soort is het echter van belang dat het gebied nadat de voorgestane inrichting is gerealiseerd, ook toegankelijk blijft. Dat kan door ervoor te zorgen dat het raster rond het gebied passeerbaar is voor deze soort. Als er voor schapengaas wordt gekozen, kan daarbij worden volstaan met het aanbrengen van het gaas op 10 cm hoogte boven maaiveld.

Natura 2000-gebieden

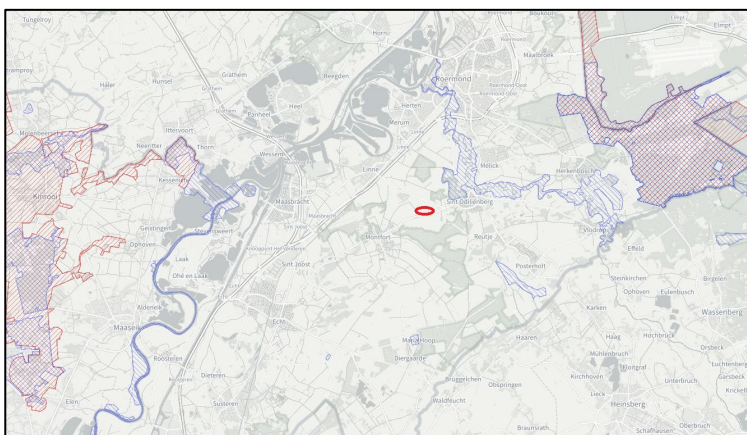
Met het onderdeel gebiedenbescherming worden binnen de Wet natuurbescherming de Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen.

De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht. Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen

kunnen hebben voor natuurgebieden.

Niet stikstof-gerelateerde effecten

Het Natura 2000-gebied 'Roerdal' is het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied op een afstand van zo'n 1,0 kilometer van het besluitgebied. Andere Natura 2000-gebieden bevinden zich op nog grotere afstand van het besluitgebied:

Figuur 29: Ligging besluitgebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden

De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven (zie ook paragraaf 5.1 van de Quick Scan). Gezien de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen ontwikkelingen is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten, wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Er treedt door de stikstofdepositie geen negatief effect op in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde Natura 2000-gebieden. Een vergunning van de Wnb is in het kader van de stikstofdepositie dan ook niet nodig. Dat is de conclusie die getrokken wordt aan de hand van de AERIUS-berekening die is uitgevoerd door adviesbureau BügelHajema op 3 mei 2023. Een AERIUS-berekening is de door de wetgever aangewezen methode om de uitstoot en depositie van stikstof en de gevolgen op Natura 2000-gebieden te bepalen op grond van de Regeling natuurbescherming. De AERIUS berekening voor het zonneparkproject is als **bijlage 7** bij deze ruimtelijke onderbouwing gevoegd.

Houtopstanden

Er worden binnen het plangebied geen bomen gekapt. Een nadere toetsing van houtopstanden is daarom niet noodzakelijk.

Natuur Netwerk Nederland

Het dichtstbijzijnde onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland ligt op 277 meter van het besluitgebied. Vanwege deze afstand verwacht Faunaconsult geen noemenswaardig negatieve effecten door de komst van de zonnepanelen op het Natuur Netwerk Nederland (paragraaf 5.2 van de Quicksan). De

omvorming van akkers in bloemrijk grasland (met zonnepanelen) zal voor sommige in het Natuur Netwerk Nederland voorkomende soorten een gunstig effect hebben.

Conclusie

Het voorgenomen zonneparkproject met batterij-opslag en landschappelijke inpassing is betreffende het aspect natuurwaarden, in relatie tot wet- en regelgeving, uitvoerbaar.

4.2 Archeologie

Aardkundige, archeologische en cultuurhistorische waarden moeten zoveel mogelijk worden behouden. Op basis van het verdrag van Malta en de wet op de archeologische monumentenzorg is het uitgangspunt gesteld om archeologisch erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren en maatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen. De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen.

In het bestemmingsplan zijn archeologisch waardevolle gebieden vastgelegd middels dubbelbestemmingen. Aan de noordoostelijke zijde van het plangebied geldt de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie - 6'. Voor het overige van het plangebied geldt de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie - 6'. In het bestemmingsplan is opgenomen dat een onderzoeksverplichting is vereist wanneer de oppervlakte van de bodemverstoring groter is dan 1.000 m² en/of de verstoring dieper reikt dan 0,4 meter beneden maaiveld.

Toetsing van het zonneparkproject

Vanwege het grote oppervlak van het besluitgebied en de diversiteit van geplande bodemingrepen heeft Statkraft aan KSP Archeologie gevraagd een archeologisch bureauonderzoek uit te voeren. De resultaten van dit onderzoek heeft KSP Archeologie weergegeven in het rapport "Archeologisch bureauonderzoek Hobertsveldweg te Sint Odiliënberg, Gemeente Roerdalen" van 31 januari 2024 (**bijlage 8**). KSP Archeologie adviseert in dit rapport, op basis van de kenmerken van de verwachte vindplaatsen en de aard van de werkzaamheden (aanleg poelen), een vervolgonderzoek uit te voeren door middel van een aantal proefsleuven, variant archeologische begeleiding met eventuele uitbreiding naar een opgraving. Dit betekent dat de graafwerkzaamheden worden uitgevoerd onder leiding van een archeoloog en dat er voldoende tijd en ruimte wordt gegeven om eventuele archeologische vondsten tijdens de werkzaamheden te onderzoeken.

Voor dit onderzoek is een Programma van Eisen (hierna: "**PVE**") noodzakelijk dat is goedgekeurd door de bevoegde overheid. In dit PVE wordt de werkwijze en de randvoorwaarden van het onderzoek vastgelegd. Bovenstaand advies vormt een zogenaamd selectieadvies. Dit selectieadvies betekent nog niet dat reeds bodemverstoring activiteiten of daarop voorbereidende activiteiten kunnen worden ondernomen. De resultaten van dit onderzoek zullen namelijk eerst moeten worden beoordeeld door de bevoegde overheid (gemeente Roerdalen), die vervolgens een selectiebesluit neemt.

Conclusie

Bij navolging van de/het selectie(advies) vormt het aspect archeologie geen beperking voor de realisatie van het zonneparkproject met batterij-opslag en landschappelijke inpassing. Er zal een PVE ter goedkeuring worden ingediend, voorafgaand aan de realisering van het zonneparkproject met batterij-opslag. In verband daarmee zal ook een sleuvenonderzoek plaatsvinden, voordat met de grond- en

bouwwerkzaamheden wordt aangevangen.

4.3 Cultuurhistorische waarden

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten, naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij een toestemming voor het afwijken van een bestemmingsplan.

Toetsing van het zonneparkproject

Er zijn geen cultuurhistorische objecten zoals karakteristieke panden, molens of borgterreinen in het besluitgebied aanwezig. In het besluitgebied bevinden zich geen Rijks- of gemeentelijke monumenten. Het zonneparkproject respecteert daarnaast de landschappelijke kenmerken in het gebied. Er worden, met de realisatie van het zonneveld, de batterij-opslag en de landschappelijke inpassing geen cultuurhistorische waarden in het geding gebracht.

Conclusie

Vanuit het aspect 'cultuurhistorische waarden' is er voor het zonneparkproject met batterij-opslag en landschappelijke inpassing sprake van een goede ruimtelijke ordening.

4.4 Water

De verplichte watertoets is geregeld in de artikelen 3.1.1 en 3.16 van het Bro. In het kader van de voorbereiding van de besluitvorming op de aanvraag om een omgevingsvergunning dient overleg gevoerd te worden tussen gemeente, waterbeheerders en andere betrokkenen. Doel van dit overleg is gezamenlijk de uitgangspunten en wensen vanuit duurzame watersystemen en veiligheid te vertalen naar concrete gebiedsspecifieke ruimtelijke uitgangspunten. Hierbij geldt dat afwenteling moet worden voorkomen en dat de drietrapsstrategie 'vasthouden, bergen en afvoeren' moet worden gehanteerd. Er heeft reeds overleg plaatsgevonden met het Waterschap. Op basis hiervan heeft zij op 15 november 2022 aan ons teruggekoppeld dat 'als het plan op deze manier wordt ingediend er geen problemen worden voorzien. Het hemelwater blijft namelijk binnen het plangebied (infiltrert) en derden zullen geen overlast hebben'.

Toetsing van het zonneparkproject

In opdracht van Statkraft heeft bureau Verbeek een zogeheten "watertoets" uitgevoerd ten aanzien van het zonneparkproject. De resultaten daarvan heeft bureau Verbeek weergegeven in de notitie "Watertoets zonneveld Hoberseveldweg" d.d. 14 oktober 2022 (**bijlage 9**). Daarin zijn de gevolgen van het zonneparkproject voor de infiltratie van water in de bodem is toegelicht. Uit de notitie blijkt dat de waterdoorlatendheid van de bodem goed tot matig (in de oude Roermeanders) is. De k-waarde van de bodem is 0,2-0,5 m/dag.

Afhankelijk van de intensiteit van de bui zal water niet direct wegzakken, maar stagneren of oppervlakkig tot afstroming komen via de vegetatie. De hoogteverschillen in het terrein leiden het water daarbij nagenoeg volledig richting de oude Roermeanders. De huidige karakteristiek van de Roermeanders is zodanig dat aangrenzende veldwegen vrij blijven van wateroverlast. Deze liggen namelijk net iets hoger (van enkele decimeters tot circa een meter) dan de Roermeanders zelf.

Slechts een klein deel van het zuidelijk veld zal in de richting van de Waarderweg stromen. Op dit deel is

echter de waterdoorlatendheid van de bodem het hoogst (1-5 m/dag), zodat het niet waarschijnlijk is dat de piekbui van 0,1m/dag overlast kan ontstaan op de Waarderweg. De huidige inrichting van het tussen de rijen vooral kale aspergeveld duidt niet op oppervlakkige afstroom van regenwater, noch op stagnatie daarvan. Overlast van een regenbui van 100mm per etmaal kan worden voorkomen.

Met betrekking tot het aspect 'water' is verder het volgende van belang:

- De legger van het Waterschap Limburg toont dat er geen belangrijke waterbelangen spelen op de locatie van het besluitgebied.
- Door gebruik te maken van niet-uitlogende (bouw)materialen, wordt uitspoeling van stoffen voorkomen en verandering van de grondwaterkwaliteit niet verwacht.

Conclusie

Vanuit het aspect 'water' is er voor het zonneparkproject met batterij-opslag en landschappelijke inpassing sprake van een goede ruimtelijke ordening.

4.5 Bodem

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan moet worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Het provinciaal beleid voor de aanpak van bodemverontreinigingen in Limburg onder de Wet bodembescherming is in het Beleidskader bodem juli 2016 beschreven.

Het beleidskader heeft een tweeledig doel:

- het geven van invulling aan de beleidsvrijheid en interpretatieruimte die genoemde wet- en regelgeving bieden;
- het bijdragen aan een, op hoofdlijnen, uniform beleid binnen de provincie.

Toetsing van het zonneparkproject

Het besluitgebied is sinds jaar en dag in agrarisch gebruik. Gezien het gebruik is het niet aan te nemen dat de bodem verontreinigd is. Om zekerheid te bieden voor de voorgenomen ontwikkeling is het Bodemloket van de Rijksoverheid en de Atlas Limburg geraadpleegd. Binnen het besluitgebied zijn geen bodemverontreinigingen bekend en is daarmee te gebruiken als zonneveld.

Voor de uitvoering van grond- en bouwwerkzaamheden zal Statkraft een bureauonderzoek laten verrichten door een deskundige (conform NEN5725) naar de geschiktheid van de bodemkwaliteit voor de realisering van het project. Voor aanvang van het project zal Statkraft daarnaast een bodemonderzoek (lees: een "nulmeting") verrichten (conform NEN5740). Verder wordt tijdens de exploitatie van het project de bodemkwaliteit in de gaten gehouden door betrokken beheerpartijen. Na afloop van het project levert Statkraft de gronden weer op in dezelfde staat als voor aanvang van het project.

Conclusie

Vanuit het aspect 'bodem' is er voor het zonneparkproject met batterij-opslag en landschappelijke

inpassing sprake van een goede ruimtelijke ordening.

4.6 Geluid

Voor de beoordeling van het aspect 'geluid' moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- De normen uit de Wet geluidhinder worden in acht genomen.
- Bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.
- Op en rond het besluitgebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Conform de het Activiteitenbesluit milieubeheer ('Activiteitenbesluit') moet het zonneparkproject beschouwd worden als een type A-inrichting, waardoor er formeel geen noodzaak voor een akoestisch onderzoek bestaat. Ook vanuit de normen van de Wet geluidhinder gelden voor zonneparkprojecten (en batterij-opslagen) geen normen voor het aspect 'geluid'. Vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening dient evenwel sprake te zijn van een aanvaardbaar geluidsklimaat. Daarbij dient ook de cumulatie met andere geluidsbronnen te worden betrokken.

Toetsing van het zonneparkproject

- De realisatie van het zonneveld met batterij-opslag met batterij-opslag aan de Hobertsveldweg maakt geen nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen mogelijk. Het project zelf omvat bovendien geen installaties die zodanig veel geluid produceren, dat deze hoorbaar zullen zijn ter plaatse van het stiltegebied 'Reutje-Munningsbos-Sweeltje' of geluidsgevoelige (woon)bebouwing in de omgeving.
- Hoewel het besluitgebied op 20 meter afstand is gelegen van het stiltegebied 'Reutje-Munningsbos-Sweeltje' (aan de overzijde van de Waarderweg), zijn de transformatorstations behorend bij het zonnepark niet gelegen in de nabijheid van dit stiltegebied. De transformatorstations zijn gelegen aan de noordoost- en westzijde van het besluitgebied op een afstand van ongeveer 400 meter tot de grens van het stiltegebied. Hierbij geldt dat transformatoren zelden hoorbaar zijn op meer dan enkele meters afstand. Het geluid vanuit de transformatorstations zal niet hoorbaar zijn binnen het stiltegebied. Ook zal het geluid vanuit het transformatorstations niet hoorbaar zijn op de gevels van woningen. Binnen een straal van 300 meter rondom het zonnepark zijn geen geluidsgevoelige (woon)bebouwing aanwezig. Gelet hierop mag verwacht worden dat het zonnepark en het daarbij behorende transformatorstations geen onaanvaardbare geluidhinder opleveren.
- Datzelfde geldt voor de batterij-opslag. De opslag van energie in de batterij-containers is omhuld, waardoor er nagenoeg geen geluidsuitstraling naar buiten toe aanwezig zal zijn. Uitgaande van een 'worst-case scenario' van acht batterij-containers en een bronvermogen van 80 dB(A) per batterij-container én de waarden voor een 'rustige omgeving', dient een afstand van meer dan 140 meter te worden aangehouden in verband met de richtwaarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (L_{Ar}, L_T) van 35 dB(A) tussen 23:00 en 07:00 uur (nachtperiode). Deze richtwaarde wordt gehaald. De batterij-opslag is gelegen op een afstand van 400 meter tot de grens van het stiltegebied en binnen een straal van 485 meter rondom de batterij-opslag zijn geen geluidsgevoelige (woon)bebouwing aanwezig.

- De cumulatie van het geluid van de batterij-opslag en het zonneparkveld is verwaarloosbaar. Er zijn geen geluidsbronnen aanwezig in de omgeving die met zich brengen dat het zonneparkproject zou kunnen leiden tot een onaanvaardbare mate van geluidsreflectie. Daar komt bij dat uit het artikel “Effect van zonnevelden op geluid” uit het tijdschrift ‘Geluid’ volgt dat een zonnepark juist ter plaatse leidt tot een verlaging van het geluidsniveau afkomstig vanuit een omliggende geluisbron, zoals een weg.

Conclusie

Vanuit het aspect ‘geluid’ is er voor het zonneparkproject met batterij-opslag en landschappelijke inpassing sprake van een goede ruimtelijke ordening.

4.7 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (hierna: “Wm”) en in de algemene maatregel van bestuur: ‘Niet in betekenende mate bijdragen’ (‘Besluit NIBM’) en de ministeriële regeling NIBM (‘Regeling NIBM’). Om te berekenen of de ontwikkeling met het aantal bewegingen een negatieve impact heeft op de luchtkwaliteit, is er een NIBM-tool ontwikkeld.

In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (‘NSL’) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die binnen het programma passen hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen.

Toetsing van het zonneparkproject

De NIBM-tool is geraadpleegd om te berekenen in welke mate de ontwikkeling bijdraagt aan een vermindering van de luchtkwaliteit. Bij een dagelijks aantal verkeersbewegingen van 800 (waarvan 5% vrachtverkeer) is de ontwikkeling ‘niet in betekenende mate’. Aangezien de voorgenomen ontwikkeling een zonnenveld betreft, zijn er alleen verkeersbewegingen merkbaar tijdens de aanlegfase. Deze brengt een toename van het aantal verkeersbewegingen met zich mee. Hierbij blijft het aantal ruimschoots onder de 800 per dag. Na deze fase is er een daling van het aantal verkeersbeweging naar de huidige situatie. Alleen voor onderhoud en beheer zijn tijdig een te verwaarlozen aantal verkeersbewegingen. De voorgenomen ontwikkeling leidt daarmee niet tot een vermindering van de luchtkwaliteit. Aannemelijk is dat een onderzoek naar de luchtkwaliteit niet behoort tot de noodzaak.

Conclusie

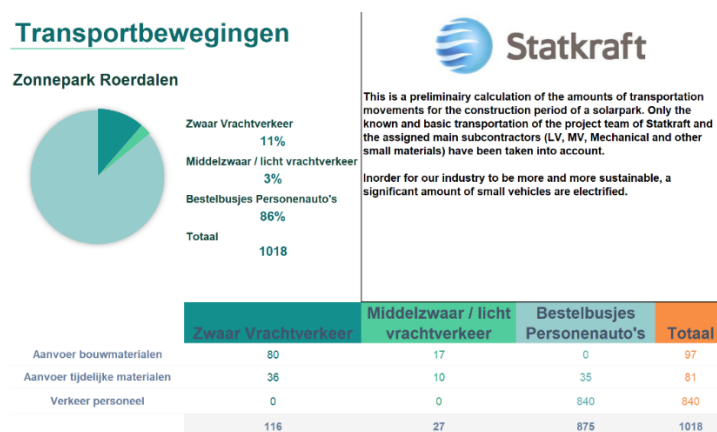
Vanuit het aspect ‘luchtkwaliteit’ is er voor het zonneparkproject met batterij-opslag en landschappelijke inpassing sprake van een goede ruimtelijke ordening.

4.8 Verkeer en parkeren

Het besluitgebied is bereikbaar door middel van een inrit vanaf de 2^e Hobertsweg aan de oostzijde van het besluitgebied, een inrit vanaf de Maasbrachterweg aan de noordzijde van het besluitgebied, en twee inritten vanaf de 1^e Hobertsweg aan de westzijde van het besluitgebied. De aanleg van het zonneparkproject, de batterij-opslag en de landschappelijke inpassing brengt tijdelijk een aantal verkeersbewegingen

met zich mee. De bouwperiode wordt geschat op 6-8 maanden. Deze extra verkeersbewegingen laten zich onderverdelen in aanvoer van materialen en dagelijkse verkeer van (personeel) van aannemers en onderaannemers van en naar de bouwplaats, veelal door middel van busjes en personenauto's. In de tabel hieronder zijn de extra verkeersbewegingen vermeld.

Tabel 1 Verkeersbewegingen

Figuur 30: Aantal transportbewegingen

De omgeving van het besluitgebied bestaat uit agrarisch buitengebied waar weinig verkeersbewegingen plaatsvinden. De wegen rondom het besluitgebied bestaan uit rustige landelijke gebiedsontsluitingswegen die deze extra verkeersbewegingen tijdens een beperkte bouwperiode kunnen verwerken. De zware transporten in verband met de aanvoer van materiaal ten behoeve van de bouw van het zonnepark zullen via de A73, N293, de Schaapsweg en de Waarderweg plaatsvinden, dan wel via een andere door de gemeente kenbaar te maken route.

Tijdens de bouwfase kan op eigen terrein worden geparkeerd; binnen het besluitgebied zelf is daarvoor voldoende parkeergelegenheid. De exploitatie van het zonneparkproject brengt nauwelijks een verkeersaantrekkende werking met zich mee. De weinige extra verkeersbewegingen naar het besluitgebied die wel plaatsvinden betreffen enkel verkeersbewegingen in het kader van onderhoud en periodieke inspecties aan de installaties van de batterij-opslag. Dit beperkt zich tot maximaal 10 verkeersbewegingen per maand.

Conclusie

Vanuit de aspecten 'parkeren' en 'verkeer' is er voor het zonneparkproject sprake van een goede ruimtelijke ordening.

4.9 Lichtreflectie

Algemeen

Gezien de positionering van de zonnepanelen, de groenstroken rondom het gebied en het type zonnepanelen ontstaat hier geen hinder voor omwonenden of passanten met betrekking tot lichtreflectie:

- De zonnepanelen zijn niet of nauwelijks zichtbaar voor de directe omgeving door de

hoogte en beplanting.

- De panelen zijn in een hellingshoek geplaatst. Reflectie is alleen in een kleine hoek mogelijk, aangezien het licht in de meeste gevallen naar boven wordt weerkaatst.
- De panelen beschikken over een anti-reflectie folie of coating, waarmee reflectie tijdens normale weersomstandigheden wordt voorkomen.

Gevolgen voor het wegverkeer

Het zonnepark leidt ook niet tot een onaanvaardbare mate van hinder door lichtschittering voor het verkeer dat gebruik maakt van de Grote Bergerweg, de Waarderweg en andere omliggende verkeersaders:

- Het zonlicht dat op de panelen valt wordt voor een groot deel door de panelen zelf opgenomen. Door de anti-reflectie laag op de panelen wordt reflectie van zon geminimaliseerd.
- Voor zover reflectie plaatsvindt, wordt deze door de hellingshoek van de panelen (ongeveer 17 graden) naar boven gekaatst. Daardoor zal reflectie slechts in een kleine hoek mogelijk zijn.
- Reflectie is niet te verwachten onder twee meter hoogte, vanwege de bovenhoogte van de zonnepanelen.
- De landschappelijke inpassing en de bestaande bomenrijen zorgen voor filtering van lichtreflectie vanuit het zonnepark op groten delen van het omliggend wegennet. In de regel geldt dat als de bestuurder het zonnepark niet kan zien, dat hij/zij dan ook geen reflectie vanuit het zonnepark kan zien. De inrichting van de landschappelijke inpassing is ook juist gericht op het verbeteren van de verkeersveiligheid, zoals hierboven is toegelicht in paragraaf 2.2.3.

Het voorgaande betekent, mede gelet op de omstandigheid dat de positie van een bestuurder tussen de 1.20 meter (voor personenwagens) en 2.50 meter (voor vrachtwagens) hoogte bedraagt, dat een langdurige blootstelling aan – hinderlijke – reflectie binnen het perifere gezichtsveld van bestuurders niet aanmerkelijk is ter plaatse van het omliggend wegennet.

Conclusie

Vanuit het aspect 'lichthinder' is er voor het zonneparkproject met batterij-opslag en landschappelijke inpassing sprake van een goede ruimtelijke ordening.

4.10 Elektromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (hierna: "iT"). De GGD adviseert om ook bij ander bronnen van ELF-EM velden, zoals onderstations en transformatorhuisjes, dit voorzorgsprincipe te hanteren. Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van een zonneveld door de afstand van een zonneveld tot woningen en gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 iT komt.

Toetsing van het zonneparkproject

Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers als de transformatoren tot de dichtstbijzijnde burgerwoningen wordt ruimschoots voldaan aan de advieswaarde van 0,4 iT. In het RIVM 'Verkenning van extreem-laagfrequente magnetische velden bij verschillende bronnen' (RIVM-rapport 609300011/2009) wordt aandacht besteed aan elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van

transformatorstations. De sterkte van deze velden neemt sterk af wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 iT wordt bereikt op een afstand van maximaal zeven (7) meter van onderzochte transformatorstations.

Conclusie

Vanuit het aspect 'elektromagnetische straling' is er voor het zonneparkproject met batterij-opslag en landschappelijke inpassing sprake van een goede ruimtelijke ordening.

4.11 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering wordt verstaan: *het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds*. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast.

Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Toetsing van het zonneparkproject

Zonnevelden (en batterij-opslagen) zijn niet opgenomen in de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering'. Voor het bepalen van de richtafstand tussen geluidgevoelige functies, waaronder woningen, en de installaties op het zonnepark, waaronder de transformatorstations en de omvormers, kan volgens vaste rechtspraak aansluiting worden gezocht bij de enigszins vergelijkbare functie 'elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorbedrijven' (zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 23 maart 2022, ECLI:NL:RVS:2022:844, r.o. 12.1-12.2). Het transformatorvermogen van de transformatoren binnen het zonneparkproject zal minder dan 100 MVA bedragen. Voor transformatiebedrijven met een vermogen tot 100 MVA geldt een (grootste) richtafstand van 50 meter voor het aspect 'geluid'. In de nabijheid van het besluitgebied zijn geen gevoelige functies op minder dan 50 meter afstand. Daarnaast wordt het besluitgebied zodanig ingericht dat rekening wordt gehouden met gevoelige functies verder weg dan 50 meter afstand. Ook wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van het stiltegebied. De transformatorstations en de batterij-opslag zijn gelegen op een afstand van ongeveer 400 meter tot de grens van het stiltegebied. Daarmee wordt ruimschoots voldaan aan de adviesafstand van 50 meter.

Conclusie

Vanuit het aspect 'milieuzonering en bedrijven' is er voor het zonneparkproject met batterij-opslag en landschappelijke inpassing sprake van een goede ruimtelijke ordening.

4.12 Externe veiligheid

Activiteiten met gevaarlijke stoffen leveren risico's op voor de omgeving. Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (hierna: "**Bevi**"), het Besluit externe veiligheid buisleidingen en het Besluit externe veiligheid transportroutes vormen het wettelijk kader voor het omgaan met deze risico's. Door het stellen van eisen aan afstanden tussen risicovolle inrichtingen en (beperkt) kwetsbare objecten (woningen, kantoren, scholen, enz.) worden de eventuele gevolgen van deze risico's zoveel mogelijk beperkt. Het Bevi is bedoeld om mensen in de buurt van een bedrijf met gevaarlijke stoffen, of een gevaarlijke inrichting, te beschermen. Bij een omgevingsvergunning milieu of een ruimtelijk besluit rond zo'n bedrijf moet het bevoegd gezag rekening houden met veiligheidsafstanden ter bescherming van individuen (plaatsgebonden risico) en groepen personen (groepsrisico).

Onder het Bevi valt een inrichting waar verpakte gevaarlijke afvalstoffen of verpakte gevaarlijke stoffen in een hoeveelheid van meer dan 10.000 kg per opslagvoorziening worden opgeslagen, als er brandgevaarlijke stoffen met fluor- chloor-, broom-, stikstof-, of zwavelhoudende verbindingen worden opgeslagen (artikel 2, eerste lid onder f, Bevi). Lithium-ion batterijen vallen onder de definitie van brandbare gevaarlijke stoffen en hebben vaak een fluorverbinding. Voor inrichtingen die gevaarlijke stoffen opslaan, zijn richtafstanden van toepassing, uitgewerkt in de Regeling externe veiligheid inrichtingen (hierna: "**Revi**"). De Revi maakt echter een koppeling met gevaarlijke stoffen waarop PGS 15 van toepassing is. Lithium-ion batterijen zijn niet in de PGS 15 opgenomen, zodat de koppeling van de richtafstanden voor de opslag van lithium-ion batterijen ontbreekt.

Toetsing van het zonneparkproject

Omdat de batterij-opslag betrekking heeft op hoeveelheden van meer dan 10.000 kilogram, is op de exploitatie ervan het Bevi van toepassing (waardoor een vergunningplicht zal gelden voor de activiteit 'milieu'). De Batterijenopslag valt niet onder de werkingssfeer van de PGS-15. Er is daarom voor batterijopslag geen onderbouwde relatie tussen de afstanden uit de Revi-tabel. Gelet daarop moeten de externe veiligheidsafstanden op basis van maatwerk worden vastgesteld. Dat is ook als zodanig uitgelegd in Bijlage B3.5 van de Circulaire risicobeheersing lithium-ion energiedragers.

Gelet op de specifieke kenmerken van de batterij-opslag en de maatregelen die worden genomen om brandoverslag te voorkomen (zie hieronder), is er vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening sprake van een aanvaardbare situatie voor het aspect 'externe veiligheid'. Maatwerk heeft in voldoende mate plaatsgevonden bij de omhelzing van de batterij-opslag en de inrichting van het besluitgebied, waardoor het zonneparkproject met batterij-opslag niet zal leiden tot een onaanvaardbaar veiligheidsrisico voor de omgeving. In dit kader is van belang dat kwetsbare objecten – zoals woningen – niet in de nabijheid van het besluitgebied zijn gelegen. De meest nabijgelegen woning (aan de Hobertsweg 2) is gelegen op een afstand van circa 190 meter tot het besluitgebied. Deze woning is gelegen op een afstand van circa 600 meter tot de locatie voor de batterij-opslag.

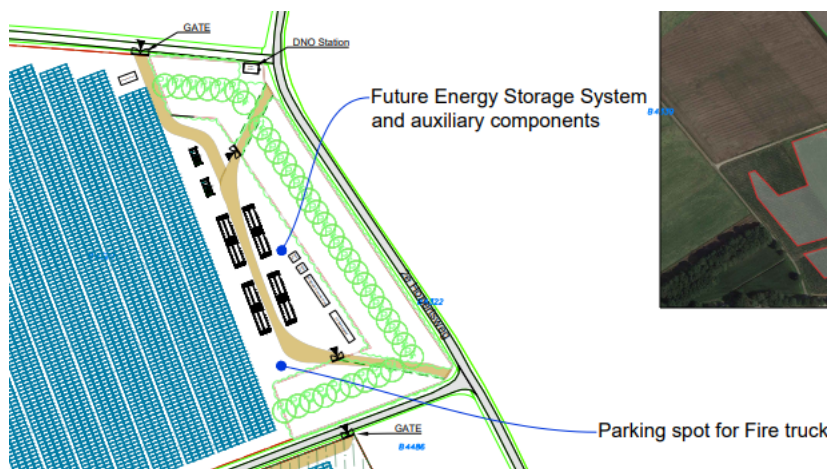
Voor de batterij-opslag geldt dat moet worden voldaan aan de normen uit het Activiteitenbesluit over de opslag van gevaarlijke stoffen. Artikel 4.1 Activiteitenbesluit regelt weinig over de opslag van gevaarlijke stoffen, eigenlijk alleen dat bij opslag van meer dan 2.500 kg gevaarlijke stoffen een veiligheidsafstand van 20 meter geldt tot een woning. Die afstand is te verkleinen tot 8 meter als de opslag plaatsvindt in een brandcompartiment. Aan de afstandseis zal worden voldaan.

In verband met de externe veiligheid worden binnen en rondom het besluitgebied de benodigde maatregelen genomen in overleg met gemeente, brandweer en belanghebbende organisaties, zoals Gasunie. Zo wordt het zonnenveld in ieder geval goed ontsloten, afgesloten voor onbevoegden en worden de constructies geaard. Hierbij zal ook de richtlijn PGS 37 in acht worden genomen. In deze richtlijn staan veiligheidseisen voor lithium-houdende energiedragers. Hierbij geldt dat de richtlijn PGS 37 waarschijnlijk ook zal worden opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving ('Bal'), dat van kracht wordt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2024.

Op 31 mei 2023 heeft een overleg plaatsgevonden tussen Statkraft en de Veiligheidsregio Limburg-Noord. Daarbij is besproken hoe kan worden voldaan aan de notitie "Uitgangspunten zonnepaneelvelden" (d.d. 31 januari 2020) van deze veiligheidsregio. Naar aanleiding van het overleg heeft Statkraft ervoor gekozen om aanvullende maatregelen te nemen, waardoor is geborgd dat wordt voldaan aan de notitie van de veiligheidsregio. Daarover het volgende:

- Met de interne wegenstructuur binnen het besluitgebied blijft voldoende ruimte beschikbaar, zodat de transformatoren, omvormers en het inkoopstation (drievoudig) bereikbaar zijn voor de hulpdiensten.
- De transformatoren, omvormers en het inkoopstation zijn voorzien van noodschakelaars. Vanuit het inkoopstation worden in geval van nood alle transformatoren en omvormers automatisch uitgeschakeld (bij afschakelen afgaand van het veld).
- De ondergrond wordt vrijgehouden van begroeiing vanuit een straal van 1,5 meter van een systeem of station vrij van begroeiing.
- Er wordt 80 centimeter aan de onderkant van de panelen en omvormers vrijgehouden. Ook worden de omvormers achterover gekanteld uitgevoerd. Dit om een brandoverslag te voorkomen.
- Langs de perceelgrens en het zonnepaneelveld wordt de begroeiing laag gehouden om te kunnen voldoen aan de biodiversiteitsopgave en de brandveiligheid.
- De panelenrijen zullen 1,80 tot 2 meter uit elkaar staan.
- De paneelvelden zullen niet worden toegepast met aaneengesloten vakken.
- Er wordt een waterput gerealiseerd met een aansluitpunt.
- Er wordt een opstelplaats gerealiseerd voor een vrachtauto/blusvoertuig.
- Er wordt nader in overleg getreden met de gemeente om een doorsteek te maken over de naastgelegen gemeentegrond en een gedeelte van de gemeentepaden te voorzien van halfverharding.

De Veiligheidsregio heeft akkoord gegeven voor de realisering van de huidige inrichting van het zonneparkproject met batterij-opslag (in overeenstemming met deze maatregelen).

Figuur 31: Locatie aanvullende brandveiligheidsmaatregelen rondom de batterij-opslag

Conclusie

Vanuit het aspect 'externe veiligheid' is er voor het zonneparkproject met batterij-opslag en landschappelijke inpassing sprake van een goede ruimtelijke ordening.

4.13 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D (betreft de m.e.r.-beoordeling) van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage. Concreet betekent dit dat het bevoegd gezag zich er nog steeds van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben, ook wel genoemd de 'vergewisplicht'. Het komt erop neer dat voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst, deze aangeeft of er voor activiteiten en projecten beoordeeld moet worden of er een m.e.r. gemaakt moet worden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Toetsing van het zonneparkproject

Het project maakt een (tijdelijke) functiewijziging naar een zonneveld mogelijk. Dergelijke ontwikkelingen

zijn geen onderdeel van de D-lijst van het Besluit m.e.r. Een m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. is niet benodigd voor het voorgenomen plan:

- Volgens de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 14 augustus 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:2770) kan een zonneveld niet worden aangemerkt als een 'industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water' (cat. D 22.1), omdat een zonneveld geen thermische (verbrandings)installatie betreft. In een zonneveld wordt immers geen thermische energie opgewekt of gebruikt voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water, maar wordt stralingsenergie (zonlicht) rechtstreeks omgezet in elektrische energie.
- Volgens dezelfde uitspraak kan een zonneveld evenmin kan worden aangemerkt als een 'stedelijk ontwikkelingsproject' (cat. D 11.2). Bij een stedelijk ontwikkelingsproject kan het gaan om bouwprojecten als woningen, parkeerterreinen, bioscopen, theaters, sportcentra, kantoorgebouwen en dergelijke of een combinatie daarvan. Een zonneveld volgens de bestuursrechter niet gelijk worden gesteld met dergelijke ontwikkelingen. Daarbij acht de bestuursrechter van belang dat de gevolgen voor het milieu van een zonneveld in de kern beperkt zijn tot visuele hinder en landschappelijke aantasting.

Om visuele hinder en landschappelijke aantasting te beperken dan wel te voorkomen is als onderdeel van het zonneparkproject een landschappelijk inrichtingsplan opgesteld. De visuele hinder en landschappelijke aantasting zal niet zodanig zijn, dat het zonneparkproject belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. Datzelfde geldt voor de batterij-opslag.

Conclusie

In dit hoofdstuk is onderbouwd dat er geen belemmeringen zijn wat betreft milieu- en omgevingsaspecten. De conclusie is dat er geen belangrijke nadelige gevolgen zijn voor het milieu. Een nadere analyse in de vorm van een meldnotitie voor een vormvrije m.e.r.-beoordeling is vanwege het ontbreken van de activiteit in de D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage niet noodzakelijk.

4.14 Participatie en maatschappelijke meerwaarde

Op grond van artikel 2.17.2, zevende lid, van de Omgevingsverordening Limburg 2014 moet het gemeentebestuur bij een ruimtelijke toestemming voor een zonnepark rekening houden met (i) het betrekken van de omgeving bij de toekenning van de bestemming, (ii) het zorgdragen voor maatschappelijk draagvlak voor de toekenning van de bestemming en (iii) het maximaal gebruik van de mogelijkheden voor (financiële) participatie bij de exploitatie van het zonnepark. Los van deze instructieregel, vindt Statkraft het belangrijk om omwonenden en andere belangstellenden actief te betrekken bij de totstandkoming en exploitatie van het zonneparkproject met batterij-opslag. Bij het project wordt veel aandacht besteed aan procesparticipatie, maatschappelijke meerwaarde en financiële participatie. Daarover het volgende.

(i) Het betrekken van de omgeving (communicatie en procesparticipatie)

Statkraft heeft als streven dat het zonneparkproject met batterij-opslag met de omgeving wordt vormgegeven. Hiervoor is het van belang dat alle betrokken partijen goed naar elkaar luisteren. Zo voelt eenieder zich gehoord, gewaardeerd en serieus genomen. Alle belangen en wensen die op tafel komen, moeten in het ontwerp verwerkt worden. De ruimtelijke keuzes zijn (en worden) gemaakt in samenspraak met betrokken organisaties, direct omwonenden en andere belanghebbenden.

Statkraft erkent ook het Klimaatakkoord uit 2019 en heeft de Gedragscode Zon op Land medeondertekend. Beiden bevatten heldere passages over ontwerp- en financiële participatie. Ze geven duidelijkheid over wat omwonenden en belanghebbenden mogen verwachten en waarop men kan rekenen.

Deze gedragscode bestaat uit de volgende drie (3) principes:

- Zonnevelden worden altijd ontwikkeld in samenwerking met de omgeving. Eisen en wensen met betrekking tot locatie, inpassing en deelnemende partijen worden in dit verband vanaf de eerste gesprekken meegenomen.
- De tweede leidraad is dat de ontwikkeling altijd een meerwaarde moet opleveren dus, mooie gebieden niet aantasten, de projecten goed vormgeven, de ontwikkeling levert werk op voor de lokale omgeving.
- Als laatste geldt dat pv-projecten in principe eindig zijn. Het zijn geen woonwijken of snelwegen; het is tijdelijk landgebruik. Wanneer ze worden ontmanteld, mag er geen enkel zichtbaar of onzichtbaar spoor worden achtergelaten.

Deze principes geven alle betrokken partijen houvast en zekerheid over de verantwoorde gang van zaken en zijn een toegevoegde waarde voor iedereen. Statkraft gelooft dat een goede relatie met de burens en andere belanghebbenden in de omgeving (samen de stakeholders) voor wederzijds vertrouwen en betere resultaten zorgt. Daarom stellen zij het bouwen aan een duurzame relatie bij projectontwikkeling centraal. Daarbij zijn open en heldere communicatie en het vroeg betrekken van belanghebbenden sleutelfactoren.

In 2022 zijn diverse gesprekken gevoerd met direct omwonenden. Naar aanleiding van deze gesprekken is het ontwerp voor het zonneparkproject aangepast, is een openbare gespreksbijeenkomst georganiseerd voor elke geïnteresseerde op 10 oktober 2022 (ook voor niet-direct omwonenden), en is met een 3D visualisatie aangetoond wat het effect van het zonnenveld gaat zijn. Hiernaast hebben keukentafelgesprekken plaatsgevonden en vinden verschillende uitingen plaats over de totstandkoming van het project. Verder heeft afstemming plaatsgevonden met de gemeenten in de regio, de provincie, het waterschap en de veiligheidsregio. In de paragrafen 1.2.3 en 1.2.4 van het “Participatieplan” (**bijlage 10**) is dit verder toegelicht.

Statkraft wil het participatietraject verder intensiveren. Dit mede vanuit de overtuiging dat ook tijdens de vergunningenfase eventuele aanpassingen gecommuniceerd moeten worden met belanghebbenden en wensen of inzichten van betrokkenen gedeeld moeten kunnen worden. In paragraaf 1.2.5 van het “Participatieplan” is een indicatieve planning opgenomen voor het participatietraject.

(ii) het creëren van draagvlak

Samen met de energiecoöperatie Duurzaam Roerdalen start Statkraft met een zogenoemde “road show”. Enerzijds om het draagvlak voor dit plan verder te versterken en anderzijds om de interesse van lokale investeerders te wekken. Deze energiecoöperatie is ook actief betrokken bij het ontwerp van het project en de ideeën over de financiële participatie. Door met de ideeën van Duurzaam Roerdalen aan de slag te gaan en deze te verwerken, creëert Statkraft draagvlak in de omgeving. Dat werpt zijn vruchten af. Door twee direct-omwonenden in Sint Odiliënberg is steun uitgesproken voor de energietransitie en voor het zonneparkproject met batterijopslag (zie ook paragraaf 1.2.6 van het “Participatieplan”). Beiden onderschrijven de urgentie van ontwikkeling duurzame energie als oplossing voor klimaatverandering en vinden de landschappelijke inpassing van het ontwerp en onze coöperatieve realisatie sterk

Samen met omwonenden en niet direct-omwonenden bekijkt Statkraft hoe het draagvlak voor het project verder kan worden verbeterd. Naar aanleiding van de wensen van omwonenden hebben reeds de volgende wijzigingen plaatsgevonden ten opzichte van het eerste ontwerp:

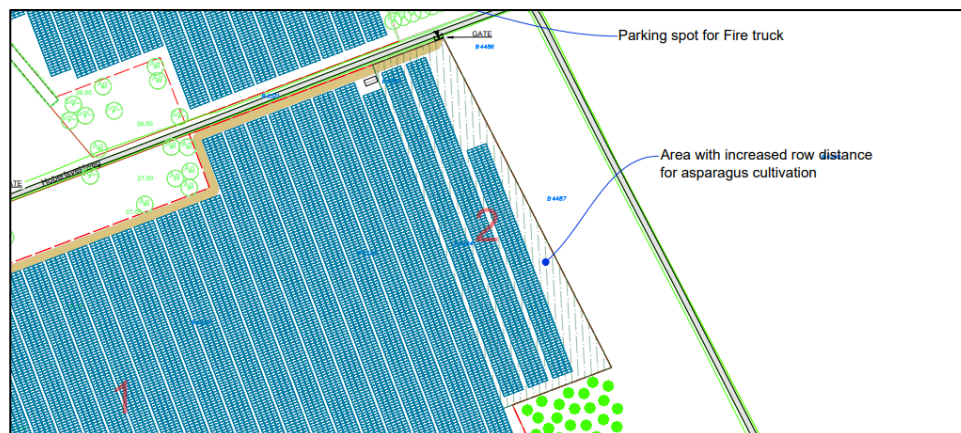
- Het huidige ontwerp gaat uit van het behoud van uitzicht op de horizon vanuit de omgeving. Dit draagt eraan bij dat de overgang van half-open naar open landschap een nieuwe kwaliteit krijgt.
- Het huidige ontwerp gaat uit van een zo hoog mogelijke plaatsing van de zonnepanelen, zodat de biodiversiteit goed kan floreren onder de panelen. Dit idee heeft Statkraft doorgevoerd in het huidige ontwerp. Statkraft laat nu de panelen op de omliggende hoogte mee bewegen met de hoogteverschillen van het landschap.

Statkraft is graag bereid om – indien dat gewenst zou zijn – gezamenlijk met omwonenden en niet-direct omwonenden nader te bezien of met ondergeschikte wijzigingen meer draagvlak gecreëerd kan worden voor het zonneparkproject met batterij-opslag. Verder zal Statkraft, gezamenlijk met de scholen in de omgeving, zorgdragen voor allerlei educatieve activiteiten in verband met het project. De scholen hebben aangegeven hier interesse in te hebben en willen graag met Statkraft de ideeën verder uitwerken zodra de bouw van het project voorbereid wordt. De educatieve activiteiten met de basis- en middelbare scholen vinden plaats in de bouw- en exploitatiefase.

Om het draagvlak te verbeteren, geeft het project een maatschappelijke meerwaarde en is bij het project sprake van meervoudig ruimtegebruik:

Aspergetestveld

- Het zonneparkproject wekt niet alleen elektriciteit op. Tijdens een gesprek gaf energiecoöperatie Duurzaam Roerdalen aan agrarisch meervoudig ruimtegebruik belangrijk te vinden in het ontwerp van het zonneparkproject. Het gaat om een combinatie van agrarische teelt met de opwek van zonnepanelen. Daarom heeft Statkraft samen met de grondeigenaren overlegd om op een gedeelte van het zonnenveld asperges te gaan combineren met zonnepanelen.
- Het gaat om de teelt van asperges tussen 3 panelenrijen. Het gaat om één korte en twee langere rijen. Het aspergeveld is gelegen aan de zuidoostzijde van het lagergelegen zonnenveld en heeft een omvang van circa 1 voetbalveld (0,7 hectare).
- Het aspergeveld betreft een proefopstelling/pilot. Er wordt gekeken welke gevolgen het beperkte beschaduwen van de asperges (door de panelen) zal hebben. Het idee is om de asperges op dezelfde wijze als in het verleden te oogsten. De tractor met daarachter de machine om het aspergebed te maken is 2,4 m breed. Daarmee is ook rekening gehouden bij de lengte van drie meter tussen de paneelrijen:

Figuur 32: Locatie aspergeteeltveld

- De verwachting is dat de asperges minder infectiedruk ondervinden, omdat de rijen zonnepanelen ervoor zorgen dat infecties zich minder snel kunnen verspreiden. Dit zou betekenen dat er minder gewasbeschermingsmiddelen nodig zijn dan bij de traditionele aspergeteelt. Er vindt monitoring plaats, zodat uit de pilot lessen geleerd kunnen worden voor toekomstige zonneprojecten die gecombineerd kunnen worden met de teelt van asperges.

Versterken biodiversiteit

- Op basis van de landschappelijke inbedding van het zonnepark ontstaan diverse kleine landschapselementen met elk hun eigen karakteristieke flora en fauna. Dit betreft poelen, fruitbomen, hakhout, struweel en een houtkant. Daarnaast krijgt het gehele zonnepark een kruidenrijke ondergroei, waarbij deels een rijkere en deels een schralere vegetatie zal ontstaan. Daarmee wordt niet alleen groeiruimte geboden aan een veelvoud aan plantensoorten, ook een divers aantal diersoorten zal foerageergebied of leefgebied vinden in het gebied, aansluitend aan de reeds aanwezige bosperceeltjes.
- Het hekwerk rondom het zonnepark blijft passeerbaar voor diersoorten tot en met het formaat Das/Vos. Daarnaast worden specifiek voor Torenvalk nestpalen geplaatst om zo een basis te leggen voor het in balans houden van de muizenstand.
- De struwelen, houtkant en poelen blijven buiten het hekwerk, zodat hiermee ook een stapsteen ontstaat tussen de boscomplexen van 't Sweeltje, Het Boord en de Linnerheide. De functie van de reeds aanwezige kleine bosperceeltjes aan weerszijden van het zonnepark wordt daarmee versterkt.
- Samen in overleg met Provincie Limburg en belangenorganisaties kijkt Statkraft hoe de ecologische en recreatieve effecten van het zonneparkproject nog verder kunnen worden vergroot in de ontwikkelings- en financiële participatiefase. In het Landschapsplan is dit nader uitgewerkt (bijlage 3).

Zon op dak

- Op het moment dat het zonnepark gebouwd zal gaan worden zullen scholen 't Kempke in St Odiliënberg en de Sint Martinusschool in de te bouwen MFA in Vloderp worden voorzien van zonnepanelen. Concreet zal de realisatie van het zonneveld – volgens de voorgenomen plannen – dus niet slechts leiden tot “zon op landbouwgrond”, maar ook tot “zon op dak”.

Lokale werkgelegenheid

- Naast maatschappelijke activiteiten op het zonneveld kiest Statkraft ervoor om zoveel mogelijk de werkzaamheden lokaal te laten uitvoeren, omdat Statkraft hiermee ook maatschappelijke meerwaarde willen scheppen.

Recreatief medegebruik en educatie

- Langs de buitenranden is recreatief medegebruik toegestaan. Aan de 1^e Hobertsweg wordt een rustpunt ingericht met informatiepaneel over het zonneveld, natuur en landschap die ook ruimte biedt aan een insectenhotel. Via een QR-code kan een livestream gevolgd worden over de actuele opwek van elektriciteit op zonneveld Hobertsveldweg. Ook kan zo informatie gedeeld worden over bijzondere natuur en archeologische vondsten die zijn aangetroffen op het Zonneveld. Het infopunt kan daarnaast als startpunt dienen voor een 'volg de stroom' speurtocht voor kinderen, bijvoorbeeld via geocaching. Het infobord heeft een minimale hoogte van 0,8 meter en een maximale hoogte van 1,20 meter en een breedte van minimaal 1 meter en maximaal 1,5 meter. De impact van het informatiepunt op de omgeving is beperkt en zal gezien de bescheiden afmetingen en het gebruik van natuurlijke materialen slechts een beperkte rol spelen in het landschappelijk beeld van het zonnepark, tussen het struweel en de fruitbomen aan de 1^e Hobertsweg.

Figuur 33: Informatiebord en insectenhotel

- Er wordt een aantal fruitbomen aangeplant in de rand van de 1^e Hobertweg als openbare plukweide. Hier staat een mix aan fruitsoorten, zodat de gehele zomer geplukt kan worden. Om dit te promoten kan het zonneveld worden opgenomen in een ommetje dorp vanuit Sint Odiliënberg. Daarnaast kan het zonneveld dienen als locatie voor natuureducatie, bijvoorbeeld door excursies vanuit het IVN.

Batterij-opslag

- De vraag naar duurzame elektriciteit loopt doorgaans niet synchroon met de tijdstippen en momenten waarop duurzame elektriciteit vanuit het zonneparkproject wordt geproduceerd. De batterij-opslag biedt uitkomst. Wanneer opgewekte energie wordt opgeslagen in een batterij, en dus niet meteen aan het elektriciteitsnet wordt teruggeleverd, wordt het elektriciteitsnet minder belast en kan de elektriciteit gebruikt worden wanneer het nodig is. Op die manier draagt een batterij-opslag bij aan het opvangen van de fluctuaties op het elektriciteitsnet.

(iii) Financiële participatie

Statkraft streeft naar 100% lokaal eigenaarschap. Een realisatie waarbij de omgeving de mogelijkheid heeft om mee te beslissen en risicodragend te investeren. Hiervoor werken we in ieder geval samen met energiecoöperatie Duurzaam Roerdalen. Zij hebben aangegeven de intentie te hebben om 2,5 MW op zich te nemen.

Tijdens de overleggen met Duurzaam Roerdalen zijn de verschillende keuzes afgegaan als het gaat om instappen en investeren. 100% lokaal eigenaar worden is vooralsnog niet de keuze die ze heeft gemaakt. Ze geeft aan voornemens te zijn om gebruik te willen maken van de Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE regeling). Hierbij wordt maximaal 2,5 MW gekocht van het zonnenveld.

Statkraft en Duurzaam Roerdalen gaan gezamenlijk de lokale gemeenschap benaderen en enthousiasmeren om te investeren. De eerste zogenoemde roadshow zal plaatsvinden tijdens de vergunningsprocedure. Instappen in deze fase betekent dat de lokale omgeving al vroeg zeggenschap heeft over de gehele verdere ontwikkeling van het zonnenveld. Daarom is het belangrijk om tijdens de vergunningsprocedure te starten met de lokale omgeving te bereiken.

Statkraft is afhankelijk van de interesse van de lokale omgeving voor lokaal eigenaarschap. Indien de lokale omgeving niet of slechts beperkt willen investeren, heeft de gemeente Roerdalen de mogelijkheid om de resterende financiering op haar te nemen.

Een deel van het financieel rendement van het zonnenveld wordt beschikbaar ten gunste van andere projecten in Roerdalen. Dit zal gebeuren via het omgevingsfonds dat door het zonnenveld beschikbaar wordt gesteld. Statkraft heeft de afspraak gemaakt met de gemeente om 500 euro af te dragen per MWp gerealiseerd per jaar. Zonnenveld Hobertsveldweg realiseert circa 16MW. Statkraft doet dit lineair over de vergunningsperiode van 30 jaar.

Een uitwerking van de financiële participatie is toegelicht in hoofdstuk 2 van het Participatieplan (**bijlage 10**).

5 Uitvoerbaarheid

Dit laatste hoofdstuk beschrijft de uitvoerbaarheid van het te ontwikkelen zonneparkproject. Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid is hieronder beschreven.

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Kostenverhaal gemeente

Het bouwplan is geen aangewezen bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening. Een exploitatieplan is dan ook niet nodig. Wel dient verhaal van planschadekosten te worden verzekerd. Dit is één van de afspraken die zijn gemaakt tussen de gemeente Roerdalen en Statkraft door middel van een Anterieure Overeenkomst.

Financiering

Statkraft beschikt over voldoende middelen en kennis en ervaring met batterijen om de voorgestane ontwikkeling te kunnen realiseren. Wanneer de kosten en opbrengsten naast elkaar worden gelegd is er sprake van een positief saldo. Verder is gebleken dat er geen onvoorziene hoge kosten te verwachten zijn. De financieel-economische haalbaarheid is hiermee in voldoende mate aangetoond. Daarnaast

wordt SDE++subsidie aangevraagd. Met gericht beleid kan 5,5 GW aan batterijen rendabel geplaatst worden bij bestaande aansluitingen, zo blijkt uit onderzoek van CE Delft (rapport: "Wat is de betekenis van batterijopslag voor de inpassing van zon in het energiesysteem?" (2021), p. 5).

Statkraft streeft na om het Zonneveld voor 100% over te dragen aan de lokale omgeving, afhankelijk van de interesse van de lokale omgeving. De realisatie van het project doet Statkraft voor het overige voor haar eigen rekening en risico.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Een bestemmingsplan dient maatschappelijk uitvoerbaar te zijn. Dat wil zeggen dat de voorgenomen ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan zijn besproken met belanghebbenden.

Op grond van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening dient het college bij de voorbereiding van een besluit op de aanvraag van Statkraft overleg te plegen met het Waterschap Limburg en diensten van Rijk en provincie die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn.

5.3 Crisis- en herstelwet

Op een beslissing van het college over de realisering van het voorliggend zonneparkproject met batterijopslag is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dat komt omdat een zonnepark een project is als bedoeld in categorie 1.1. van bijlage 1 van deze wet.